

Bryssel 23.2.2017
COM(2016) 861 final

2016/0379 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

sähkön sisämarkkinoista

(uudelleenlaadittu)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 411 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Toimintaympäristö

Euroopan kansalaiset käyttävät merkittävän osan tuloistaan energiaan, ja energia on tärkeä tekijä Euroopan teollisuudelle. Samaan aikaan energia-ala on keskeisessä asemassa, kun unioni pyrkii täyttämään velvoitteensa vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä siten, että uusiutuvien energialähteiden osuuden odotetaan olevan 50 prosenttia vuonna 2030.

Ehdotukset sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin, sähkömarkkinoista annetun asetuksen ja Euroopan energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta annetun asetuksen uudelleenlaatimisesta ovat osa komission laajempaa aloitepakettia ("Puhdasta energiaa kaikille"). "Puhdasta energiaa kaikille" -paketti koostuu komission keskeisistä aloitteista, joiden tavoitteena on energiaunionin täytäntöönpano energiaunionin etenemissuunnitelman¹ mukaisesti. Siihen sisältyy sekä lainsäädäntöehdotuksia että muita aloitteita, joilla pyritään luomaan suotuisat puitteet konkreettisten hyötyjen tuottamiselle kansalaisille sekä työpaikkojen, kasvun ja investointien synnyttämiseksi ja edistämään samalla energiaunionistrategian kaikkia viittä toimintaloikkaa. Paketin painopisteitä ovat energiatehokkuuden asettaminen etusijalla, EU:n maailmanlaajuinen johtoasema uusiutuvan energian alalla ja kohtuullisten sopimusehtojen tarjoaminen energian kuluttajille.

Sekä Eurooppa-neuvosto² että Euroopan parlamentti³ ovat toistuvasti korostaneet, että hyvin toimivat yhdenmetyt energiamarkkinat ovat paras keino taata kohtuulliset energianhinnat ja energian toimitusvarmuus ja mahdollistaa suurempien uusiutuvista energialähteistä tuotettujen sähkömäärien syöttäminen verkkoon ja kehittäminen kustannustehokkaalla tavalla. Kilpailukykyiset hinnat ovat olennaisen tärkeitä kasvun ja kuluttajien hyvinvoinnin saavuttamiseksi Euroopan unionissa, ja ne ovat siten myös EU:n energiapolitiikan ytimessä. Sähkömarkkinoiden nykyinen rakenne perustuu vuonna 2009 hyväksytyyn ns. kolmanteen energiapakettiin⁴. Näitä sääntöjä on sittemmin täydennetty markkinoiden väärinkäytön ehkäisemiseen tähtäävällä lainsäädännöllä⁵ sekä sähkökauppaa ja verkon käytönsäätöjä

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille: Joustavaa energiaunionia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastomuutospolitiikkaa koskeva puitestrategia, COM(2015) 080 final.

² Neuvoston 3429. istunnon (liikenne, televiestintä ja energia) tulokset, 26. marraskuuta 2015, 14632/15; neuvoston 3472. istunnon (liikenne, televiestintä ja energia) tulokset, 6. kesäkuuta 2016, 9736/16.

³ Euroopan parlamentin 13. syyskuuta 2016 antama päätöslauselma "Kohti energiamarkkinoiden uutta rakennetta" (P8_T A(2016) 0333).

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55–93), jäljempänä 'sähködirektiivi'; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 714/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15–35), jäljempänä 'sähköasetus'; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 713/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 1–14), jäljempänä 'viraston perustamisasetus'.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 1–16); komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1348/2014, annettu 17 päivänä joulukuuta 2014, tietojen

koskevilla täytäntöönpanosäädöksillä⁶. EU:n sähkön sisämarkkinat perustuvat vakiintuneisiin periaatteisiin, joita ovat muun muassa kolmansien osapuolten oikeus päästä sähköverkkoon, kuluttajien vapaus valita toimittajansa, toimintojen eriyttämistä koskevat vahvat säännöt, rajat ylittävän kaupan esteiden poistaminen, riippumattomien energia-alan sääntelyviranomaisten harjoittama markkinavalvonta sekä sääntelyviranomaisten ja verkonhaltijoiden EU:n laajuinen yhteistyö energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastossa (ACER) ja siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisessa verkostossa (ENTSO).

Kolmas energiapaketti on tuonut konkreettisia hyötyjä kuluttajille. Se on kasvattanut Euroopan sähkömarkkinoiden likviditeettia ja lisännyt merkittävästi rajat ylittävää kauppaa. Monien jäsenvaltioiden kuluttajilla on nyt enemmän valinnan varaa. Kilpailun lisääntyminen etenkin tukkumarkkinoilla on auttanut pitämään tukkuhinnat kurissa. Kolmannella energiapakettilla käyttöön otetut uudet kuluttajien oikeudet ovat selvästi parantaneet kuluttajien asemaa energiamarkkinoilla.

Uudet kehitysaskeleet ovat johtaneet perinpohjaisiin muutoksiin Euroopan sähkömarkkinoilla, Uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuus on kasvanut voimakkaasti. Tämä siirtymä uusiutuvien energialähteiden käyttöön tulee jatkumaan, sillä se on keskeinen edellytys sille, että unioni pystyy täyttämään Pariisin ilmastositoumuksen mukaiset velvoitteensa. Uusiutuvien energialähteiden fyysinen luonne eli se, että ne ovat vaihtelevampia, huonommin ennustettavia ja hajautetumpia kuin perinteiset tuotantomuodot, vaatii markkinoiden ja verkon käytösääntöjen mukauttamista markkinoiden joustavampaan luonteeseen. Samaan aikaan valtioiden puuttuminen markkinoiden toimintaan, mikä on usein suunniteltu koordinoimattomasti, on johtanut sähkön tukkumarkkinoiden vääristymiin, joilla on kielteisiä vaikutuksia investointeihin ja rajat ylittävään kauppaan⁷. Myös teknologiapuolella on tapahtumassa merkittäviä muutoksia. Sähköllä käydään kauppaa lähes koko Euroopan laajuisesti niin sanotun markkinoiden yhteenkytkennän avulla, jonka sähköpörssit ja siirtoverkonhaltijat organisoivat yhdessä. Digitalisaatio ja internetpohjaisten mittaus- ja kaupankäyntiratkaisujen nopea kehitys tarjoavat teollisuudelle, yrityksille ja jopa kotitalouksille mahdollisuuden tuottaa ja varastoida sähköä sekä osallistua sähkömarkkinoille niin sanottuun kysyntäjoustoon liittyvien ratkaisujen avulla. Seuraavan vuosikymmenen sähkömarkkinoille on luonteenomaista vaihtelevampi ja hajautetumpi sähköntuotanto,

ilmoittamisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 8 artiklan 2 ja 6 kohdan täytäntöönpanemiseksi (EUVL L 363, 18.12.2014, s. 121–142).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 1–16); komission asetus (EU) N:o 543/2013, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2013, tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteen I muuttamisesta (EUVL L 163, 15.6.2013, s. 1–12); komission asetus (EU) 2015/1222, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2015, kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta (EUVL L 197, 25.7.2015, s. 24–72); komission asetus (EU) 2016/631, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2016, tuottajien verkkoliitännävaatimuksia koskevasta verkkosäännöstä (EUVL L 112, 27.4.2016, s. 1–68); komission asetus (EU) 2016/1388, annettu 17 päivänä elokuuta 2016, kulutuksen verkkoon liittämistä koskevasta verkkosäännöstä (EUVL L 223, 18.8.2016, s. 10–54); komission asetus (EU) 2016/1447, annettu 26 päivänä elokuuta 2016, suurjännitteisten tasasähköjärjestelmien ja tasasähköön liitettyjen suuntaajakytkettyjen voimalaitosten verkkoliitännävaatimuksia koskevasta verkkosäännöstä (EUVL L 241, 8.9.2016, s. 1–65); komission asetus (EU) 2016/1719, annettu 26 päivänä syyskuuta 2016, pitkän aikavälin kapasiteetin jakamista koskevasta suuntaviivoista (EUVL L 259, 27.9.2016, s. 42–68); muita suuntaviivoja ja verkkosääntöjä on laadittu jäsenvaltioiden hyväksynnällä ja ne odottavat lopullista hyväksymistä.

⁷ Ks. komission tiedonanto ”Sähkön sisämarkkinoiden toteuttaminen ja julkisten toimien täysimittainen hyödyntäminen”, C(2013) 7243 final, 5.11.2013.

jäsenvaltioiden suurempi keskinäinen riippuvuus ja uuden teknologian kuluttajilla tarjoamat mahdollisuudet pienentää energialaskujaan ja osallistua aktiivisesti sähkömarkkinoille kysyntäjouston, oman kulutuksen tai varastoinnin kautta.

Tällä sähkömarkkinoiden rakennetta koskevalla aloitteella pyritään siis mukauttamaan nykyiset markkinasäännöt uusiin markkinarealiteetteihin ja mahdollistamaan vääristymättömien hintasignaalien avulla sähkön vapaa liikkuminen sinne missä sitä milloinkin eniten tarvitaan. Samalla pyritään lisäämään kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia, maksimoimaan rajat ylittävistä kilpailusta yhteiskunnalle aiheutuvat hyödyt ja tarjoamaan oikeita signaaleja ja kannustimia investoinneille, joita tarvitaan energiajärjestelmämme hiilestä irtautumisen mahdollistamiseksi. Siinä asetetaan myös etusijalle energiatehokkuuteen liittyvät ratkaisut, ja sillä edistetään tavoitetta, jonka mukaan unionista pitäisi tulla maailman johtava uusiutuviin energialähteisiin perustuvan energian tuottaja. Tämä puolestaan tukee työpaikkojen ja kasvun luomista ja investointien houkuttelemista koskevaa unionin tavoitetta.

Markkinasääntöjen mukauttaminen

Nykyiset markkinasäännöt perustuvat viime vuosikymmenen hallitseviin tuotantotekniikoihin eli keskitettyihin, suurikokoisiin fossiilisia polttoaineita käyttäviin voimalaitoksiin. Säännöt eivät myöskään juuri anna mahdollisuuksia kuluttajien osallistumiselle. Koska vaihtelevilla uusiutuvilla energialähteillä on entistä suurempi merkitys tulevassa energialähteiden valikoimassa ja koska kuluttajilla olisi annettava mahdollisuus osallistua markkinoihin niin halutessaan, näitä sääntöjä on mukautettava. Lyhyen aikavälin sähkömarkkinat, jotka mahdollistavat uusiutuvista energialähteistä tuotetulla sähköllä käytävän kaupan yli rajojen, ovat keskeisessä asemassa, jotta uusiutuvista energialähteistä tuotettu sähkö voidaan integroida markkinoille. Tämä johtuu siitä, että suurimmasta osasta uusiutuviin energialähteisiin perustuvasta tuotannosta voidaan antaa tarkka ennuste vasta vähän ennen tuotantoa (epävarmoista sääolosuhteista johtuen). Sellaisten markkinoiden luominen, jotka mahdollistavat osallistumisen lyhyellä varoitusajalla ennen toimitusta (ns. päivänsisäiset markkinat tai tasehallintamarkkinat), on olennaisen tärkeää, jotta uusiutuvia energialähteitä käyttävät sähköntuottajat voivat myydä tuottamaansa sähköä reiluin ehdoin, ja se kasvattaa myös markkinoiden likviditeettiä. Lyhyen aikavälin markkinat tarjoavat osallistujille uusia liiketoimintamahdollisuuksia varaenergiaratkaisujen tarjonnassa aikoina, joina kysyntä on suurta ja uusiutuvaa energiaa on niukasti saatavilla. Tällaisia toimijoita ovat varastointioperaattorit tai joustavat tuottajat, ja tähän sisältyy myös kuluttajien mahdollisuus siirtää kulutustaan ("kysyntäjousto"). Vaihteleviin olosuhteisiin vastaaminen voi olla hyvin kallista pienillä alueilla, mutta vaihtelevan tuotannon yhdistäminen laajemmilta alueilta voi auttaa kuluttajia säästämään huomattavia summia rahaa. Integroidut lyhyen aikavälin markkinat puuttuvat kuitenkin edelleen.

Nykyisten markkinajärjestelyjen puutteet vähentävät energia-alan kykyä houkutella uusia investointeja. Riittävästi yhteenliitetty, markkinapohjainen energiajärjestelmä, jossa hinnat seuraavat markkinasignaaleja, synnyttää tehokkaalla tavalla tarvittavia investointeja sähköntuotantoon ja -siirtoon ja varmistaa, että ne toteutetaan siellä, missä markkinat niitä eniten tarvitsevat, mikä vähentää valtiojohtoisten investointien tarvetta.

Kansalliset markkinasäännöt (kuten hintakatot) ja valtion puuttuminen toimintaan aiheuttavat sen, että hinnoista ei nykyisin näy, milloin sähköstä on pulaa. Lisäksi hintavyöhykkeet eivät usein vastaa todellista niukkuutta, jos ne ovat huonosti suunniteltuja ja seuraavat sen sijaan poliittisia rajoja. Uudella markkinarakenteella pyritään auttamaan markkinasignaaleja ohjaamaan investointeja alueille, joilla niitä eniten tarvitaan, siten, että ne perustuvat pikemmin verkon rajoituksiin ja kysynnän keskuksiin kuin kansallisiin rajoihin.

Hintasignaalien pitäisi myös mahdollistaa riittävän korvauksen saaminen joustavista resursseista (mukaan lukien kysyntäjousto ja varastointi), sillä nämä resurssit ovat riippuvaisia lyhyemmiltä ajanjaksoilta saatavista palkkioista (esim. nykyaikaiset kaasuvoimalat, joita käytetään vain kulutushuippujen aikana, tai teollisuuskulutuksen vähentäminen kulutushuippujen tai verkon ylikuormituksen aikana). Toimivat hintasignaalit varmistavat myös olemassa olevien tuotantolaitosten ajojärjestyksen tehokkaan määrittelyn. Siksi on olennaisen tärkeää tarkastella uudelleen nykyisiä sääntöjä, jotka vääristävät hinnanmuodostusta (kuten säännöt, jotka asettavat tietyt laitokset ajojärjestyksessä etusijalle), jotta kulutuspuolen tarjoamat joustomahdollisuudet voidaan aktivoida ja hyödyntää täydessä mitassa.

Kuluttajat keskeiseen asemaan energiamarkkinoilla

Integroimalla teolliset, kaupalliset ja kotitalouskuluttajat täysin energiajärjestelmään voidaan välttää varatuotannosta aiheutuvat merkittävät kustannukset, jotka muutoin päätyisivät kuluttajien maksettaviksi. Se antaa myös kuluttajille mahdollisuuden hyötyä hintojen vaihteluista ja ansaita rahaa osallistumalla markkinoille. Kuluttajien osallistumisen mahdollistaminen on siten ennakoedellytys sille, että energiakäännettä voidaan hallita onnistuneesti ja kustannustehokkaasti.

Energiankuluttajien aseman vahvistaminen on yksi energiaunionin keskeisistä sitoumuksista. Nykyiset markkinasäännöt eivät kuitenkaan useinkaan salli kuluttajien hyötyä näistä uusista mahdollisuuksista. Vaikka kuluttajat voivat tuottaa ja varastoida sähköä sekä hallita omaa kulutustaan helpommin kuin koskaan, vähittäismarkkinoiden nykyinen rakenne estää heitä hyödyntämästä näitä mahdollisuuksia täydessä mitassa.

Useimmissa jäsenvaltioissa kuluttajilla on vähän tai ei lainkaan kannustimia muuttaa kulutustaan vastauksena markkinoiden muuttuviin hintoihin, sillä reaaliaikaisia hintasignaaleja ei välitetä loppukuluttajille. Markkinarakennepaketti tarjoaa mahdollisuuden täyttää edellä mainittu sitoumus. Läpinäkyvämmät reaaliaikaiset hintasignaalit edistävät kuluttajien osallistumista, joko yksin tai yhteenliittymän kautta, ja tekevät sähköjärjestelmästä joustavamman, mikä helpottaa uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön syöttämistä markkinoille. Tekniikan kehitys tarjoaa kotitalouksille suuria mahdollisuuksia energian säästön, mutta se merkitsee myös sitä, että laitteet ja järjestelmät, kuten älykkäät kodinkoneet, sähköajoneuvot, sähkölämmitys, eristettyjen rakennusten ilmastointi ja lämpöpumput sekä kaukolämmitys ja jäähdytys, pystyvät automaattisesti seuraamaan hintojen vaihteluja ja suuremmissa mittakaavassa tuottamaan merkittävän ja joustavan panoksen sähköverkkoon. Jotta kuluttajat voisivat saada rahallista hyötyä näistä uusista mahdollisuuksista, heillä on oltava käytössään tarkoitukseen soveltuvia älykkäitä järjestelmiä ja heidän on voitava tehdä sähköntoimitussopimuksia, joissa sovelletaan spot-markkinoihin sidottua dynaamista hinnoittelua. Sen lisäksi, että kuluttajat mukauttavat kulutustaan hintasignaalien perusteella, parhaillaan on syntymässä uusia kulutuspalveluja, joissa uudet markkinatoimijat tarjoutuvat hallitsemaan tietyn kuluttajajoukon sähkönkulutusta maksamalla näille korvauksen joustavuudesta. Vaikka tällaisia palveluja edistetään jo voimassa olevassa EU-lainsäädännössä, tähän mennessä saadut kokemukset osoittavat, että näillä säännöksillä ei ole onnistuttu täysin poistamaan tärkeimpiä markkinaesteitä, jotka haittaavat tällaisten palvelutarjoajien tuloa markkinoille. Näitä säännöksiä on terävöitettävä, jotta tällaisia uusia palveluja voidaan edistää tehokkaammin.

Useissa jäsenvaltioissa sähkön hinnat eivät seuraa kysyntää ja tarjontaa, vaan ne ovat viranomaisten sääntelemiä. Hintasääntely voi rajoittaa toimivan kilpailun kehittymistä,

vähentää kiinnostusta investointeihin ja haitata uusien markkinatoimijoiden tuloa markkinoille. Siksi komissio sitoutui energiaunionia koskevassa puitestrategiassaan⁸ poistamaan vaiheittain kustannuksia alhaisemmat säännellyt hinnat ja kannustamaan jäsenvaltioita laatimaan etenemissuunnitelman, jotta kaikki säännellyt hinnat poistettaisiin vaiheittain. Uudella markkinarakenteella pyritään varmistamaan, että toimitushintoihin vaikutetaan julkisilla toimilla ainoastaan perustelluissa poikkeustapauksissa.

Teknologiakustannusten nopea aleneminen merkitsee, että yhä useammat kuluttajat pystyvät pienentämään energialaskujaan käyttämällä esimerkiksi katolle asennettavien aurinkopaneelien ja akkujen kaltaista tekniikkaa. Sähkön tuotantoa omaan käyttöön haittaa kuitenkin näitä ”tuluttajia” koskevien yhteisten sääntöjen puuttuminen. Nämä esteet voitaisiin poistaa sopivilla säännöillä, esimerkiksi takaamalla kuluttajien oikeudet tuottaa sähköä omaan käyttöönsä ja myydä ylijäämä verkkoon, samalla kun otetaan huomioon koko järjestelmälle aiheutuvat kustannukset ja hyödyt (esim. asianmukainen osallistuminen verkkokustannuksiin).

Paikalliset energiayhteisöt voivat olla tehokas tapa hallita sähkönkulutusta yhteisön tasolla siten, että ne kuluttavat tuottamansa sähkön suoraan sähkötehona tai käyttävät sen (kauko-)lämmitykseen ja jäähdytykseen joko jakeluverkkoihin liitettyinä tai ilman tällaista liittymää. Sen varmistamiseksi, että tällaiset aloitteet voivat kehittyä vapaasti, uudessa markkinarakenteessa edellytetään, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön asianmukaisen oikeudellisen kehyksen, joka mahdollista niiden toiminnan.

Nykyisin yli 90 prosenttia vaihtelevista uusiutuvista energialähteistä on liitetty jakeluverkkoihin. Paikallisen tuotannon integrointi on itse asiassa osaltaan johtanut kotitalouskuluttajien verkkotariffien merkittävään nousuun. Lisäksi verkon laajentamisen ja uusiutuviin energialähteisiin tehtävien investointien rahoittamiseksi perittävät verot ja maksut ovat kasvaneet voimakkaasti. Uusi markkinarakenne ja uusiutuvia energialähteitä koskevan direktiivin tarkistus tarjoavat mahdollisuuden puuttua näihin puutteisiin, joilla voi olla suhteettoman suuri vaikutus joihinkin kotitalouskuluttajiin.

Verkkokustannuksia voitaisiin pienentää merkittävästi antamalla jakeluverkonhaltijoille mahdollisuus hallita joitain vaihtelevaan tuotantoon liittyviä haasteita paikallisemmin (esim. hallitsemalla paikallisia joustoresursseja). Koska monet jakeluverkonhaltijat ovat kuitenkin sellaisten vertikaalisesti integroituneiden yritysten osia, joilla on myös toimituksiin liittyvää liiketoimintaa, tarvitaan sääntelyllisiä suojatoimia jakeluverkonhaltijoiden puolueettomuuden takaamiseksi niiden toimiessa uusissa tehtävissään; tämä koskee esimerkiksi tiedonhallintaa ja sitä, milloin joustavuutta käytetään paikallisen ylikuormituksen hallintaan,

Yksi kilpailua ja kuluttajien osallistumista vauhdittava keskeinen tekijä on tieto. Komission aikaisemmin toteuttamat kuulemiset ja tekemät selvitykset ovat osoittaneet, että kuluttajat valittavat sähkömarkkinoiden puutteellisesta läpinäkyvyydestä, joka heikentää heidän kykyään hyötyä kilpailusta ja osallistua aktiivisesti markkinoihin. Kuluttajat eivät koe saavansa riittävästi tietoa vaihtoehtoisista toimittajista ja uusien energiapalvelujen saatavuudesta ja valittavat toimittajan vaihtamiseen liittyvien tarjousten ja menettelyjen monimutkaisuutta. Uudistuksella varmistetaan myös tietosuoja, kun uudet tekniikat (etenkin älykkäät mittausjärjestelmät) tuottavat runsaasti energiadataa, jolla on suuri kaupallinen arvo.

Kun kuluttajat asetetaan keskeiseen asemaan energiamarkkinoilla, yksi uuden markkinarakenteen olennainen näkökohta on se, kuinka varmistetaan, että yhteiskunnassa

⁸ Ks. komission tiedonanto ”Joustavaa energiaunionia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastonmuutospolitiikkaa koskeva puitestrategia”, COM(2015) 080 final.

heikoimmassa asemassa olevia suojellaan ja ettei energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien kokonaismäärä kasva entisestään. Koska energiaköyhyys on kasvussa ja vallitsee epäselvyys sen suhteen, mitkä olisivat parhaat keinot puuttua kuluttajien haavoittuvuuteen ja energiaköyhyyteen, uutta markkinarakennetta koskevassa ehdotuksessa edellytetään, että jäsenvaltiot mittaavat ja seuraavat energiaköyhyyttä säännöllisesti EU:n tasolla määriteltyjen periaatteiden pohjalta. Tarkistetussa energiatehokkuusdirektiivissä ja rakennusten energiatehokkuusdirektiivissä säädetään energiaköyhyyden torjuntaa koskevista lisätoimenpiteistä.

Sähkön toimitusvarmuus

Sähkön toimitusvarmuus on välttämättömyys moderneissa yhteiskunnissa, jotka ovat suurelta osin riippuvaisia sähkö- ja verkkokäyttöisistä järjestelmistä. Siksi on välttämätöntä arvioida Euroopan sähköjärjestelmien kykyä taata riittävä tuotanto ja joustavuus luotettavien sähkötoimitusten varmistamiseksi kaikkina aikoina (resurssien riittävyys). Toimitusvarmuuden takaaminen ei ole ainoastaan kansallinen velvollisuus, vaan yksi EU:n energiapolitiikan peruspilareista⁹. Tämä johtuu siitä, että toimitusvarmuus voidaan järjestää huomattavasti tehokkaammin ja kilpailukykyisemmin täysin yhteenliitettyssä ja synkronoidussa verkossa ja hyvin toimivilla markkinoilla kuin puhtaasti kansalliselta pohjalta. Yksittäisten jäsenvaltioiden verkon stabiilisuus riippuu usein suuresti naapurimaista tulevista sähkönsiirroista, ja mahdollisilla toimitusvarmuuteen liittyvillä ongelmilla on siten yleensä alueellisia vaikutuksia. Tästä syystä alueelliset ratkaisut ovat usein tehokkaimpia lääkkeitä kansallisiin tuotantovajeisiin, kun jäsenvaltiot voivat hyödyntää muiden maiden tuotantoylijäämiä. Siksi olisi otettava käyttöön koordinoitu eurooppalainen riittävyysarviointi, jossa noudatetaan yhteisesti sovittuja menetelmiä, jotta voidaan saada realistinen kuva mahdollisista tuotantotarpeista, ottaen huomioon sähkömarkkinoiden integrointi ja mahdolliset siirrot muista maista. Jos koordinoitu riittävyysarviointi osoittaa, että tietyissä maissa tai tietyillä alueilla tarvitaan kapasiteettimekanismeja, tällaiset mekanismit olisi suunniteltava siten, että sisämarkkinoille aiheutuvat vääristymät minimoidaan. Siksi olisi määriteltävä selkeät ja läpinäkyvät kriteerit, joilla minimoidaan rajat ylittävän kaupan vääristymät, maksimoidaan kysyntäjoukon käyttö ja vähennetään hiilestä irtautumista haittaavia vaikutuksia, jotta voidaan välttää riski, että hajanaiset kansalliset kapasiteettimekanismit luovat uusia markkinaesteitä ja heikentävät kilpailua¹⁰.

Alueellisen yhteistyön lujittaminen

EU:n jäsenvaltioiden tiivis vuorovaikutus yhteisen Euroopan laajuisen verkon kautta on ainutlaatuista maailmassa ja suuri voimavara, kun energiakäänne pyritään toteuttamaan tehokkaasti. Ilman kykyä turvautua muiden jäsenvaltioiden tuotanto- tai kulutusresursseihin energiakäänneestä kuluttajille aiheutuvat kustannukset olisivat huomattavasti korkeammat. Verkkojen käyttö yli rajojen tapahtuu nykyisin huomattavasti tiiviimmin yhteen kytketyllä tavalla kuin ennen. Tämä johtuu vaihtelevan ja hajautetun tuotannon lisääntymisestä sekä markkinoiden tiiviimmästä integroitumisesta, etenkin lyhyemmillä markkina-aikaväleillä. Tämä merkitsee myös sitä, että sääntelyviranomaisten tai verkonhaltijoiden kansallisilla toimilla voi olla välittömiä vaikutuksia muihin EU:n jäsenvaltioihin. Kokemus on osoittanut, että koordinoimattomat kansalliset päätökset voivat aiheuttaa merkittäviä kustannuksia eurooppalaisille kuluttajille.

⁹ Ks. SEUT-sopimuksen 194 artiklan 1 kohdan b alakohta.

¹⁰ Katso tähän liittyen myös ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi riskeihin varautumisesta sähköalalla, joka kattaa sähkökriisitilanteiden hallintaan liittyvät toimitusvarmuuteen kohdistuvat riskit.

Se, että joitain yhdysjohtoja käytetään ainoastaan 25 prosentilla niiden kapasiteetista, mikä usein johtuu koordinoimattomista kansallisista rajoituksista, sekä se, että jäsenvaltiot eivät ole pystyneet sopimaan asianmukaisista hintavyöhykkeistä, osoittaa, että siirtoverkonhaltijoiden ja sääntelyviranomaisten välillä tarvitaan tiiviimpää koordinointia. Esimerkit onnistuneesta vapaaehtoisesta ja pakollisesta yhteistyöstä siirtoverkonhaltijoiden, sääntelyviranomaisten ja hallitusten välillä ovat osoittaneet, että alueellinen yhteistyö voi parantaa markkinoiden toimintaa ja vähentää kustannuksia huomattavasti. Joillain aloilla, kuten EU:n laajuisessa markkinoiden yhteenkytkentämekanismeissa, siirtoverkonhaltijoiden yhteistyöstä on jo tehty pakollista, ja joissain kysymyksissä käytettävä määräenemmistäänestys on osoittautunut onnistuneeksi aloilla, joilla vapaaehtoisella yhteistyöllä (jossa jokaisella siirtoverkonhaltijalla on veto-oikeus) ei ole saatu aikaan tehokkaita ratkaisuja alueellisiin ongelmiin. Tätä onnistunutta esimerkkiä noudattaen pakollinen yhteistyö olisi laajennettava muille sääntelykehykseen kuuluville aloille. Siirtoverkonhaltijat voisivat siten päättää alueellisissa käyttökeskuksissa niistä kysymyksistä, joissa hajanaisilla ja koordinoimattomilla kansallisilla toimilla voisi olla kielteisiä vaikutuksia markkinoihin ja kuluttajiin (esim. verkon käytön, yhdysjohtojen kapasiteetin laskennan, toimitusvarmuuden ja riskeihin varautumisen aloilla).

Viranomaisvalvonnan mukauttaminen alueellisiin markkinoihin

Myös viranomaisvalvonta on aiheellista mukauttaa uusiin markkinarealiteetteihin. Kaikista viranomaispäätöksistä vastaavat nykyisin kansalliset sääntelyviranomaiset, jopa tapauksissa, joissa tarvitaan yhteistä alueellista ratkaisua. Vaikka ACER on onnistunut tarjoamaan foorumin, jossa kansallisten sääntelyviranomaisten toisistaan poikkeavia intressejä voidaan koordinoida, sen päärooli rajoittuu nykyisellään koordinointiin, neuvonantoon ja seurantaan. Samalla kun markkinatoimijat tekevät entistä enemmän yhteistyötä yli rajojen ja päättävät joistain verkon käyttöä ja sähkökauppaa koskevista kysymyksistä määräenemmistöllä alueellisella tai jopa unionin tasolla¹¹, viranomaistasolla ei ole vastaavia alueellisia päätöksentekomenettelyjä. Viranomaisvalvonta on siis edelleen hajanaisista, mikä johtaa toisistaan poikkeavien päätösten ja tarpeettomien viivästysten riskiin. ACERin toimivaltuuksien vahvistaminen niissä rajat ylittävissä kysymyksissä, jotka vaativat koordinoitua alueellista päätöstä, edistäisi nopeampaa ja tehokkaampaa päätöksentekoa rajat ylittävissä kysymyksissä. Kansalliset sääntelyviranomaiset, jotka päättäisivät näistä kysymyksistä määräenemmistöllä ACERin puitteissa, olisivat edelleen täysimittaisesti mukana prosessissa.

Vaikuttaa myös aiheelliselta määritellä paremmin Sähkö-ENTSON asema sen koordinoivan roolin vahvistamiseksi ja päätöksentekoprosessin läpinäkyvyyden lisäämiseksi.

Tekstin selvennykset

Sähköasetuksen, viraston perustamisasetuksen ja sähködirektiivin uudelleenlaadinnan yhteydessä selvennetään myös joidenkin voimassa olevien sääntöjen sanamuotoa ja järjestellään joitain niistä uudelleen, jotta näiden kolmen säädöksen erittäin teknisistä säännöksistä voidaan tehdä helpommin ymmärrettäviä niiden asiasisältöä kuitenkaan muuttamatta.

¹¹ Ks. esim. kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta 24 päivänä heinäkuuta 2015 annetun komission asetuksen (EU) 2015/1222 (EUVL L 197, 25.7.2015, s. 24–72) 9 artikla.

- **Yhdenmukaisuus muiden politiikan alaa koskevien säännösten ja ehdotusten kanssa**

Markkinarakennealoite liittyy läheisesti muihin energia- ja ilmastolainsäädäntöä koskeviin ehdotuksiin, jotka esitetään rinnakkain sen kanssa. Näihin kuuluvat muun muassa Euroopan energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävät aloitteet, uusiutuvia energialähteitä koskeva paketti sekä energiaunionin hallinto- ja raportointimekanismeja käsittelevä kattava aloite. Kaikilla näillä aloitteilla pyritään toteuttamaan toimenpiteet, jotka tarvitaan tavoitteena olevan kilpailukykyisen, varman ja kestäväen energiaunionin saavuttamiseksi. Kokoamalla erilaiset aloitteet yhdeksi paketiksi, johon sisältyy useita lainsäädännöllisiä ja muita välineitä, pyritään varmistamaan näiden erilaisten mutta toisiinsa läheisesti liittyvien toimintapoliittisten ehdotusten suurin mahdollinen yhdenmukaisuus.

Siksi vaikka tässä ehdotuksessa keskitytään markkinasääntöjen päivittämiseen siten, että siirtyminen puhtaan energian käyttöön olisi taloudellisesti edullista, nämä säännökset toimivat yhteisvaikutuksessa EU:n laajemman ilmasto- ja energiapoliittisen toimintakehyksen kanssa. Näitä yhteyksiä selitetään laajemmin komission laatimassa vaikutustenarvioinnissa¹².

Tämä ehdotus liittyy läheisesti uusiutuvista energialähteistä annetun direktiivin tarkistamista koskevaan ehdotukseen, joka luo puitteet vuodelle 2030 asetetun uusiutuvia energialähteitä koskevan tavoitteen saavuttamiselle. Siihen sisältyvät myös uusiutuvien energialähteiden tukijärjestelmiä koskevat periaatteet, jotka tekisivät niistä enemmän markkinasuuntautuneita, kustannustehokkaampia ja laajuudeltaan enemmän alueellisia tapauksissa, joissa jäsenvaltiot päättävät jatkaa tukijärjestelmien soveltamista. Toimenpiteet, jotka aiemmin sisältyivät uusiutuvia energialähteitä koskevaan direktiiviin ja joiden tavoitteena on uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön integroiminen markkinoille, kuten ajojärjestyksen määrittämistä ja oman kulutuksen markkinoihin liittyviä esteitä koskevat säännökset ja muut markkinoille pääsyä koskevat säännöt, on nyt sisällytetty sähköasetukseen ja sähködirektiiviin.

Energiaunionin hallintoa koskeva asetusehdotus auttaa osaltaan varmistamaan toimintapolitiikan johdonmukaisuuden, sillä siinä yhdenmukaistetaan jäsenvaltioiden suunnittelu- ja raportointivelvollisuuksia, jotta voidaan paremmin tukea lähentymistä kohti EU:n tasolla asetettuja energia- ja ilmastotavoitteita. Tämä uusi suunnittelu-, raportointi- ja seurantaväline mittaa jäsenvaltioiden edistymistä nyt ehdotetuilla säädöksillä käyttöön otettavien Euroopan laajuisten markkinavaatimusten täytäntöönpanossa.

Riskeihin varautumista sähköalalla koskeva asetusehdotus täydentää tätä ehdotusta, ja siinä keskitytään erityisesti hallitusten toimiin sähkökriisitilanteiden hallitsemiseksi ja sähköjärjestelmään kohdistuvien lyhytaikaisten riskien torjumiseksi.

Nyt annettava ehdotus on sovitettu tarkasti yhteen komission kilpailupoliitiikan kanssa energia-alalla. Siinä on erityisesti otettu huomioon kapasiteettimekanismeja koskevan komission toimialatutkinnan tulokset, mikä takaa täyden yhdenmukaisuuden energia-alan valtiontukia koskevan komission valvontapolitiikan kanssa.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotuksella pyritään saavuttamaan energiaunionin keskeiset tavoitteet, jotka on määritelty joustavaa energiaunionia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa ilmastomuutospolitiikkaa

¹² [Julkaisutoimisto lisää linkin vaikutustenarvointiin.]

koskevassa puitestrategiassa. Kuten edellä mainitaan, paketin yksityiskohdat vastaavat myös unionin hiljattain tekemää globaalia sitoumusta saavuttaa YK:n ilmastopöytäkirjan 21. osapuolikokouksessa (COP 21) saavutetun sopimuksen mukaiset kunnianhimoiset ilmastotavoitteet. Nyt esitettävä ehdotus tukee ja täydentää vastavuoroisesti kesäkuussa 2015 esitettyä ehdotusta EU:n päästökauppajärjestelmän tarkistamisesta.

Lisäksi siltä osin kuin sähkömarkkinarakenteen tarkistuksen tavoitteena on lisätä kilpailua Euroopan sähkömarkkinoilla ja helpottaa uusien energiateknologioiden tuloa markkinoille, ehdotus edesauttaa myös työpaikkojen ja kasvun luomista koskevan unionin tavoitteen saavuttamista. Tarjoamalla markkinamahdollisuuksia uudelle teknologialle ehdotus edistää useiden sellaisten palvelujen ja tuotteiden käyttöönottoa, jotka antaisivat Euroopan yrityksille etulyöntiaseman, kun siirtyminen puhtaaseen energiaan etenee maailmanlaajuisesti.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotettujen toimenpiteiden oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 194 artikla, jossa vahvistetaan ja selvennetään EU:n toimivalta energia-alalla. SEUT-sopimuksen 194 artiklan mukaan EU:n energiapolitiikalla pyritään varmistamaan energiamarkkinoiden toimivuus; varmistamaan energian toimitusvarmuus unionissa; edistämään energiatehokkuutta ja energiansäästöä sekä uusiin ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvien energiamuotojen kehittämistä; ja edistämään energiaverkkojen yhteenliittämistä.

Nyt esitettävä aloite pohjautuu myös laajaan kokonaisuuteen säädöksiä, joita on annettu ja saatettu ajan tasalle viimeksi kuluneiden kahden vuosikymmenen aikana. EU on sähkön sisämarkkinoiden luomiseksi hyväksynyt vuosina 1996–2009 kolme peräkkäistä lainsäädäntöpakettia, joiden yleisenä tavoitteena on ollut markkinoiden yhdentäminen ja kansallisten sähkö- ja kaasumarkkinoiden vapauttaminen. Nämä säännökset kattavat laajan valikoiman erilaisia näkökohtia markkinoille pääsystä läpinäkyvyyteen, kuluttajien oikeuksiin ja sääntelyviranomaisten riippumattomuuteen, muutamia esimerkkejä mainitaksemme.

Kun pidetään mielessä voimassa oleva lainsäädäntö ja sähkömarkkinoiden laajemman yhdentymisen yleinen kehitys, nyt esitettävä aloite olisi nähtävä myös osana jatkuvaa pyrkimystä varmistaa Euroopan energiamarkkinoiden yhdentyminen ja tehokas toiminta.

Lisäpohjaa toiminnalle ovat luoneet myös Eurooppa-neuvoston¹³ ja Euroopan parlamentin esittämät toiveet EU-tason toimista Euroopan energiamarkkinoiden loppuun saattamiseksi.

• Toissijaisuusperiaate

Sähkömarkkinoista annetun asetuksen, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin ja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta annetun asetuksen säännöksiin ehdotetut muutokset ovat välttämättömiä EU:n yhdenmukaisen sähkömarkkinoiden tarkoituksen saavuttamiseksi, eikä sitä voida saavuttaa yhtä

¹³ Eurooppa-neuvosto asetti helmikuussa 2011 tavoitteeksi, että energian sisämarkkinat saadaan valmiiksi vuoteen 2014 mennessä ja että tiettyjen jäsenvaltioiden verkkojen eristyneisyyden poistamiseksi tarvittavat yhteenliittämät toteutetaan vuoteen 2015 mennessä. Kesäkuussa 2016 Eurooppa-neuvosto peräänkuulutti myös energia-alan sisämarkkinastrategiaa, johon liittyvät toimintasuunnitelmat komission on esitettävä ja toteutettava vuoteen 2018 mennessä.

tehokkaasti kansallisella tasolla. Kuten uudelleenlaadittujen säädösten arvioinnissa¹⁴ yksityiskohtaisemmin kuvataan, kokemus on osoittanut, että erilliset kansalliset ratkaisut ovat johtaneet sähkön sisämarkkinoiden toteuttamisen viivästymiseen, mikä on johtanut puutteellisiin ja yhteensopimattomiin sääntelytoimenpiteisiin, toimien tarpeettomaan päällekkäisyyteen ja viivästyksiin markkinoiden tehottomuuden korjaamisessa. Sellaisia energian sisämarkkinoita, jotka tarjoavat kilpailukykyistä ja kestäväää energiaa kaikille, ei voida saavuttaa hajanaisten kansallisten sääntöjen pohjalta; tämä koskee erityisesti energialla käytävää kauppaa, jaetun verkon käyttöä ja tuotteiden tietynasteista standardointia.

EU:n sähkömarkkinoiden kasvava yhteenliittäminen edellyttää tiiviimpää koordinoitua kansallisten toimijoiden välillä. Kansalliset toimet vaikuttavat sähköalalla suoraan naapurijäsenvaltioihin keskinäisestä energiariippuvuudesta ja verkkojen yhteenliittämisestä johtuen. Verkon stabiilisuuden ja tehokkaan toiminnan varmistaminen on entistä vaikeampaa pelkästään kansallisella tasolla, kun rajat ylittävän kaupan lisääntyminen, hajautetun tuotannon yleistymisen ja kuluttajien kasvava osallistuminen lisäävät kaikki heijastusvaikutusten mahdollisuutta. Yksikään valtio ei pysty toimimaan tehokkaasti yksin, ja yksipuolisten toimien seuraukset ovat tulleet ajan mittaan entistä ilmeisimmiksi. Tämä yleinen periaate pätee kaikkiin nyt esitettävään ehdotukseen sisältyviin toimenpiteisiin, koskivat ne sitten energiakauppaa, verkon käyttöä tai kuluttajien tehokasta osallistumista.

Yhteisillä alueellisilla kysymyksillä, jotka vaativat koordinoitua päätöksentekoa, on usein merkittävä taloudellinen vaikutus yksittäisiin jäsenvaltioihin, ja aiemmat kokemukset ovat osoittaneet, että vapaaehtoisella yhteistyöllä, vaikka se onkin hyödyllistä monilla jäsenvaltioiden välisen yhteistyön aloilla, ei ole useinkaan onnistuttu ratkaisemaan jäsenvaltioiden välisiä teknisesti monimutkaisia riitakysymyksiä, joilla on merkittäviä haittavaikutuksia¹⁵. Olemassa olevat vapaaehtoiset aloitteet, kuten viidenvälinen energiafoorumi, ovat myös maantieteellisesti rajallisia, sillä ne kattavat vain osia EU:n sähkömarkkinoista eivätkä välttämättä kokoa yhteen kaikkia maita, jotka ovat fyysisesti läheisemmin yhteenliitettyjä.

Konkreettisena esimerkkinä voidaan mainita, että jakelutariffien periaatteita koskevat koordinoimattomat kansalliset toimintamallit voivat vääristää sisämarkkinoita siinä määrin, että hajautetulle tuotannolle tai sähkön varastointipalveluille tarjotaan hyvin erilaisia kannustimia osallistua markkinoille. Kun käyttöön otetaan uutta teknologiaa ja energiapalveluilla käydään entistä enemmän kauppaa yli rajojen, EU:n toimilla on suuri arvo pyrittäessä varmistamaan tasapuoliset toimintaolosuhteet ja markkinoiden tehokkaampi toiminta kaikkien osapuolten kannalta.

ACERin koordinoitutehtävä on mukautettu energiamarkkinoiden uuteen kehitykseen, kuten kasvaneeseen koordinoitutarpeeseen aikoina, joina rajojen yli siirretään runsaammin sähköä, ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvan vaihtelevan sähköntuotannon kasvuun. Riippumattomilla kansallisilla sääntelyviranomaisilla on merkittävä rooli, sillä ne vastaavat kansallisen energia-alansa viranomaisvalvonnasta. Järjestelmä, jossa jäsenvaltioiden keskinäinen riippuvuus kasvaa entisestään sekä markkinoihin liittyvissä toiminna että verkon käytössä, edellyttää kuitenkin kansalliset rajat ylittävää viranomaisvalvontaa. ACER on elin, joka on perustettu harjoittamaan tällaista viranomaisvalvontaa tilanteissa, jotka koskevat useampaa kuin kahta jäsenvaltiota. ACERin päätehtävä kansallisten sääntelyviranomaisten toimien koordinoijana on säilytetty; ACERille on annettu rajallisia lisävaltuuksia aloilla, joilla

¹⁴ [Julkaisutoimisto lisää linkin vaikutustenarvioinnin arviointiosaan.]

¹⁵ Ks. esimerkiksi keskustelu ylikuormituksen hallinnasta Keski-Euroopassa, jossa toisistaan poikkeavat kansalliset edut johtivat merkittäviin viivästyksiin markkinoiden yhdyntymisessä.

hajanainen kansallinen päätöksenteko kysymyksissä, joilla on rajat ylittävää merkitystä, johtaisi ongelmiin tai epäjohtonmukaisuuksiin sisämarkkinoiden kannalta. Esimerkiksi uudelleenlaaditulla asetuksella (EY) N:o 714/2009 [ehdotus COM(2016) 861/2] perustetut alueelliset käyttökeskukset edellyttävät ACERin harjoittamaa ylikansallista valvontaa, sillä alueelliset käyttökeskukset kattavat useita jäsenvaltioita. Samoin uudelleenlaaditulla asetuksella (EY) N:o 714/2009 [ehdotus COM(2016) 861/2] käyttöön otettu EU:n laajuinen koordinoitu riittävyysarviointi edellyttää sen menetelmien ja laskelmien viranomaishyväksyntää, jonka voi antaa vain ACER, koska riittävyysarviointi on suoritettava kaikissa jäsenvaltioissa.

Vaikka ACERin uusien tehtävien vuoksi sen henkilöstöä on vahvistettava, ACERin koordinoiva asema keventää kansallisten viranomaisten taakkaa, mikä vapauttaa hallintoresursseja kansallisella tasolla. Ehdotettu lähestymistapa yksinkertaistaa viranomaismenettelyjä (esim. kun käyttöön otetaan ACERin suora hyväksyntä 28 erillisen hyväksynnän sijaan). Menetelmien koordinoitu kehittäminen (esim. riittävyysarviointia varten) vähentää kansallisten viranomaisten työtaakkaa, ja sen avulla voidaan välttää turha työ, joka johtuu yhteensovittamattomien kansallisten viranomaistoimien mahdollisesti aiheuttamista ongelmista.

- **Suhteellisuusperiaate**

Sähköasetuksen, sähködirektiivin ja viraston perustamisasetuksen kattamien poliittisten valintojen tavoitteena on mukauttaa sähkömarkkinoiden rakenne hajautetun tuotannon osuuden kasvamiseen ja teknologian jatkuvaan kehitykseen.

Ehdotetuissa uudistuksissa rajoitetaan tiukasti siihen mikä on välttämätöntä tarvittavan edistymisen saavuttamiseksi sisämarkkinoilla samalla kun jäsenvaltioille, kansallisille sääntelyviranomaisille ja kansallisille toimijoille jätetään laajimmat mahdolliset toimivaltuudet ja vastuut.

Vaihtoehdot, joissa ehdotetaan pidemmälle menevää yhdenmukaistamista, kuten yhtä riippumatonta eurooppalaista sääntelyviranomaista, yhtä integroitua eurooppalaista siirtoverkonhaltijaa tai valtion toimien selvempää kieltämistä ilman mahdollisuuksia poikkeuksiin, on johdonmukaisesti hylätty vaikutustenarvioinnissa. Sen sijaan ehdotuksissa pyritään löytämään tasapainoisia ratkaisuja, jotka rajoittavat mahdollisuutta kansallisiin sääntelytoimiin ainoastaan silloin kuin koordinoitu toiminta tuottaa selvästi suurempia hyötyjä kuluttajille.

Omaksutuilla toimintavaihtoehtojilla pyritään luomaan tasapuoliset toimintamahdollisuudet kaikille tuotantotekniikoille ja poistamaan markkinoiden vääristymät, jotta muun muassa uusiutuvat energialähteet voivat kilpailla tasapuolisesti energiamarkkinoilla. Lisäksi kaikilla markkinaosapuolilla olisi taloudellinen vastuu verkon säilyttämisestä tasapainossa. Verkkoon joustavuutta tuovien palvelujen, kuten kysyntäjoustopalvelujen, esteet tullaan poistamaan. Toimenpiteillä pyritään lisäksi luomaan likvidimmät lyhyen aikavälin markkinat, jotta hintavaihtelut voivat kunnolla seurata kapasiteetin niukkuutta ja tarjota riittäviä kannustimia joustavalle verkolle.

Vähittäismarkkinoiden tasolla jäsenvaltioita kannustetaan myös poistamaan asteittain käytöstä yleinen hintasääntely alkaen kustannuksia alhaisemmista hinnoista. Heikommassa asemassa olevia kuluttajia voidaan suojella siirtymävaiheen hintasääntelyllä. Jotta kilpailua voitaisiin lisätä entisestään, sopimuksen irtisanomismaksujen käyttöä rajoitetaan toimittajan vaihtamisen helpottamiseksi. Korkeatasoisilla periaatteilla varmistetaan samoin, että energialaskut ovat selkeitä ja helposti ymmärrettäviä ja että kuluttajatietoja annetaan käyttöön syrjimättömästi, pitäen kuitenkin samalla voimassa yleiset tietosuojasäännökset.

Linjassa rajat ylittävän sähkökaupan kasvun ja markkinoiden asteittaisen yhdentymisen kanssa institutionaalista kehystä mukautetaan lisääntyvään viranomaisyhteistyön tarpeeseen ja uusiin tehtäviin. ACERille annetaan uusia tehtäviä erityisesti energijärjestelmien alueellisessa yhteistyössä, mutta samalla säilytetään kuitenkin kansallisten sääntelyviranomaisten keskeinen asema energia-alan sääntelyssä.

Ehdotukseen liittyvässä vaikutustenarvioinnissa kaikki vaihtoehdot on arvioitu perinpohjaisesti sen suhteen, että ne täyttävät suhteellisuusperiaatteen vaatimukset. Tässä yhteydessä on syytä muistaa, että ehdotetut toimintalinjat edustavat kompromissia alhaalta ylöspäin suuntautuvien aloitteiden ja markkinoiden ylhäältä alaspäin suuntautuvan ohjauksen välillä. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti toimenpiteillä ei millään muotoa kavenneta kansallisten hallitusten, sääntelyviranomaisten ja siirtoverkonhaltijoiden roolia erilaisten kriittisten tehtävien toteuttamisessa. Kansallisia sääntelyviranomaisia kannustetaan tehokkaampaan alueelliseen yhteistyöhön, sekä viralliseen että epäviralliseen, jotta sähköjärjestelmän hallintaan liittyviä kysymyksiä voidaan käsitellä ongelman mittakaavaa vastaavalla tasolla.

Toimenpiteillä ei suinkaan tueta ”täydellisen yhdenmukaistamisen” lähestymistapaa, vaan niillä pyritään luomaan tasapuoliset toimintaolosuhteet kaikille markkinatoimijoille, etenkin silloin kuin markkinamahdollisuudet ulottuvat kansallisia rajoja laajemmalle. Sääntöjen ja tuotteiden jonkinasteinen standardointi on viime kädessä välttämätöntä, jotta sähköllä voidaan käydä tehokkaasti kauppaa rajojen yli; verkon käyttöä koskevat päätökset johtaisivat kuitenkin vajavaisiin markkinatuloksiin, jos ne jätettäisiin toisistaan riippumatta toimivien yksittäisten jäsenvaltioiden ja sääntelyviranomaisten vastuulle. Yhteisten verkko- ja kaupankäyntisääntöjen (ns. verkkosääntöjen ja suuntaviivojen) laadinnasta ja hyväksymisestä vuoden 2009 kolmannen energiapaketin jälkeen saadut suorat kokemukset ovat osoittaneet niiden tuottaneen selvää lisäarvoa, kun sääntelyviranomaisten ja kansallisten viranomaisten on täytynyt kokoontua saman pöydän ääreen sopimaan yhteisistä säännöistä ja menetelmistä sekä korkealla tasolla että teknisten periaatteiden tasolla.

Vähittäis- ja tukkumarkkinoiden välinen kilpailukykyero kasvaa kaiken aikaa, ja ensin mainittu on edelleen jäljessä palvelutarjonnan ja kuluttajille koituvien konkreettisten hyötyjen suhteen. Ehdotetut toimenpiteet koskevat energiaköyhyyden seurantaan, läpinäkyvyyttä sekä kuluttajatietojen selkeyttä ja tietojen saatavuutta, eikä niillä perusteettomasti rajoiteta kansallista toimivaltaa.

- **Sääntelytavan valinta**

Ehdotuksella muutetaan kolmannen energiapaketin keskeisiä säädöksiä. Näihin lukeutuvat sähköasetus (N:o 714/2009) ja sähködirektiivi (2009/72/EY) sekä ACERin perustamisasetus (N:o 713/2009). Mainittujen säädösten uudelleenlaadinta parantaa oikeudellista selkeyttä. Muutossäädös ei olisi ollut riittävä väline, koska erilaisia uusia säännöksiä on paljon. Valitulla sääntelytavalla tarkistetaan jo hyväksytyt ja täytäntöönpanut sääntöjä, eli kyseessä on voimassa olevan lainsäädännön luonnollinen kehitys.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Voimassa olevan lainsäädännön jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Komission yksiköt ovat arvioineet nykyisen lainsäädäntökehyksen (kolmannen energiapaketin) toimivuutta viiden kriteerin perusteella: merkityksellisyys, vaikuttavuus, tehokkuus, yhtenäisyys ja EU:n lisäarvo. Vaikutustenarvioinnin rinnalla on suoritettu erillinen

arviointi, ja arvioinnin tulokset on otettu huomioon vaikutustenarvioinnin ongelmanmäärittelyssä.

Arvioinnissa todettiin, että kolmannen energiapaketin tavoite, eli kilpailun lisääminen ja esteiden poistaminen sähkömarkkinoiden rajat ylittävältä kilpailulta, on yleisesti ottaen saavutettu. Lainsäädännön aktiivinen täytäntöönpano on johtanut myönteisiin tuloksiin sähkömarkkinoiden ja kuluttajien kannalta, ja markkinat ovat yleisesti vähemmän keskittyneitä ja paremmin integroituja kuin vuonna 2009. Vähittäismarkkinoiden osalta kolmannella energiapaketilla käyttöön otetut uudet kuluttajien oikeudet ovat selvästi parantaneet kuluttajan asemaa energiamarkkinoilla.

Kolmannen energiapaketin säännösten onnistuminen sähkön sisämarkkinoiden kehittämisessä on kuitenkin jäänyt rajalliseksi useilla aloilla niin tukku- kuin vähittäistasolla. Yleensä ottaen arviointi osoitti, että markkinarakenteen kehystä parantamalla voidaan edelleen saavuttaa suuria hyötyjä, kuten vielä saavuttamatta jääneet yleiset hyvinvointihyödyt ja kuluttajien perimmäiset hyödyt osoittavat. Tukku- ja vähittäismarkkinoiden tasolla rajat ylittävällä kaupalla on edelleen esteitä ja yhdysjohtojen kapasiteettia käytetään vain harvoin täydessä mitassa. Ongelmat johtuvat muun muassa kansallisten verkonhaltijoiden ja sääntelyviranomaisten puutteellisesta yhteistyöstä yhdysjohtojen yhteisessä käytössä. Jäsenvaltioiden kansallinen katsantokanta estää edelleen tehokkaat rajat ylittävät ratkaisut monissa tapauksissa ja viime kädessä rajoittaa muutoin hyödyllisiä rajat ylittäviä siirtoja. Tilanne ei ole sama kaikilla markkinoilla ja kaikilla aikaväleillä, sillä yhdentymisen aste on erilainen vuorokausimarkkinoilla, päivänsisäisillä markkinoilla ja tasehallintamarkkinoilla.

Vähittäismarkkinoilla kilpailun toimivuutta voitaisiin parantaa huomattavasti. Sähkön hinnat vaihtelevat edelleen merkittävästi eri jäsenvaltioissa markkinoihin liittymättömistä syistä, ja kotitalouksien maksamat hinnat ovat nousseet tasaisesti, koska pakolliset maksut ovat nousseet merkittävästi viime vuosina; tällaisia maksuja ovat verkkomaksut, verot ja muut maksut. Kuluttajansuojan osalta kasvava energiaköyhyys ja epäselvyys sen suhteen, mitkä olisivat parhaat keinot puuttua kuluttajien haavoittuvuuteen ja energiaköyhyyteen, ovat hidastaneet energian sisämarkkinoiden syventämistä edelleen. Toimittajan vaihtamiseen liittyvät maksut kuten sopimuksen irtisanomismaksut muodostavat edelleen merkittävän taloudellisen esteen kuluttajien osallistumiselle. Myös laskutukseen liittyvien valitusten suuri määrä¹⁶ osoittaa, että laskutustietojen vertailtavuutta ja selkeyttä voidaan vielä parantaa.

Sen lisäksi, että kolmannen energiapaketin alkuperäiset tavoitteet on saavutettu osittain puutteellisesti, esiin on noussut uusia haasteita, joita ei vielä osattu ennakoita kolmatta energiapakettia laadittaessa. Näihin sisältyvät, kuten edellä mainitaan, uusiutuvien energialähteiden osuuden erittäin voimakas kasvu sähköntuotannossa, valtioiden toimien lisääntyminen sähkömarkkinoilla toimitusvarmuuteen liittyvistä syistä sekä teknologiapuolella tapahtuvat muutokset. Kaikki nämä tekijät ovat johtaneet merkittäviin muutoksiin markkinoiden toimintatavassa, etenkin viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana, ja ne ovat heikentäneet uudistusten myönteisiä vaikutuksia kuluttajille ja johtaneet siihen, että mahdollisuuksia modernisointiin on jäänyt käyttämättä. Tämä on synnyttänyt aukon voimassa olevaan lainsäädäntöön sen suhteen, kuinka tähän kehitykseen olisi vastattava.

Erillisen arvioinnin ja siihen liittyvän vaikutustenarvioinnin tulosten mukaisesti nyt esitettävällä ehdotuksella pyritään sulkemaan tämä aukko ja luomaan suotuisat puitteet alan

¹⁶ Euroopan komissio (2016), *Second Consumer Market Study on the functioning of retail electricity markets for consumers in the EU*.

teknologiselle kehitykselle energiajärjestelmiemme siirtyessä uusiin tuotanto- ja kulutusmalleihin.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio järjesti tätä aloitetta valmistellessaan useita julkisia kuulemisia. Ne olivat avoimia EU:n kansalaisille ja jäsenvaltioiden viranomaisille, energiamarkkinoiden osapuolille ja niiden järjestöille sekä kaikille muille merkityksellisille sidosryhmille, kuten pk-yrityksille ja energiankuluttajille.

Erityisesti on syytä korostaa seuraavia kolmea kuulemistä ja niiden tuloksia:

1) Resurssien riittävyyteen liittyvistä kysymyksistä järjestettiin 15. marraskuuta 2012 – 7. helmikuuta 2013 tuotannon riittävyyttä, kapasiteettimekanismeja ja sähkön sisämarkkinoita koskeva julkinen kuuleminen¹⁷. Sen tarkoituksena oli koota sidosryhmien näkemyksiä resurssien riittävyyden ja sähkön toimitusvarmuuden takaamisesta sisämarkkinoilla.

Kuulemiseen saatiin 148 vastausta julkisilta elimiltä, teollisuudelta (sekä energian tuottajilta että kuluttajilta) ja yliopistomaailmasta. Verkossa on saatavilla yksityiskohtainen taulukko kuulemisen tuloksista¹⁸ sekä kaikki yksittäiset kommentit ja yhteenveto kuulemisen tuloksista¹⁹.

2) Sähkön vähittäismarkkinoihin ja loppukuluttajiin keskittyvä julkinen kuuleminen²⁰ järjestettiin 22. tammikuuta 2014 – 17. huhtikuuta 2014. Komissio sai kuulemiseen 237 vastausta, joista noin 20 prosenttia tuli energiantoimittajilta, 14 prosenttia jakeluverkonhaltijoilta, 7 prosenttia kuluttajajärjestöiltä ja 4 prosenttia kansallisilta sääntelyviranomaisilta. Kuulemiseen osallistui myös merkittävä joukko yksityisiä kansalaisia. Tiivistelmä vastauksista on saatavilla komission verkkosivustolla²¹.

3) Energiamarkkinoiden uudesta rakenteesta järjestettiin laaja julkinen kuuleminen²² 15. kesäkuuta 2015 – 9. lokakuuta 2015.

Komissio sai tämän kuulemismenettelyn perusteella 320 vastausta. Noin 50 prosenttia vastauksista tuli kansallisilta tai EU:n laajuisilta toimialajärjestöiltä. 26 prosenttia vastauksista tuli energia-alalla toimivilta yrityksiltä (toimittajat, välittäjät, kuluttajat) ja 9 prosenttia verkonhaltijoilta. Myös 17 kansallista hallitusta ja useat kansalliset sääntelyviranomaiset vastasivat kuulemiseen. Kuulemiseen osallistui myös merkittävä joukko yksityisiä kansalaisia ja akateemisia laitoksia. Yksityiskohtainen kuvaus kutakin toimintavaihtoehtoa koskevista

¹⁷ Euroopan komissio (2012) "Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity".
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

¹⁹ Euroopan komissio (2012), Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms, and the internal market in electricity.
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

²⁰ Euroopan komissio (2014), Consultation on the retail energy market.
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

²¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

²² Euroopan komissio (2015), Consultation on a new Energy Market Design, COM(2015) 340 final
<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

sidosryhmien mielipiteistä esitetään lainsäädäntöaloitteeseen liittyvässä vaikutustenarvioinnissa.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ehdotetun asetuksen ja sen vaikutustenarvioinnin valmistelu perustuu laajaan materiaaliin, johon viitataan vaikutustenarvioinnin alaviitteissä. Siihen sisältyy lähes 30 selvitystä ja mallinnusta, joita ovat tehneet pääasiassa riippumattomat ulkopuoliset tahot ja joissa pyritään arvioimaan tähän ehdotukseen liittyviä vaihtoehtoja. Täydellinen luettelo näistä on vaikutustenarvioinnin liitteessä V. Selvityksissä on käytetty erilaisia menetelmiä, ja niiden painopisteenä on ollut kvantitatiivisten arvioiden esittäminen taloudellisista ja sosiaalisista kustannus-hyötyanalyseista.

Komissio on lisäksi tehnyt kansallisia kapasiteettimekanismeja koskevan toimialatutkinnan, jonka alustavat tulokset²³ otettiin välittömästi huomioon nyt esitettävän ehdotuksen valmistelussa. Näiden selvitysten tulokset ovat täydentäneet edellä kuvattua sidosryhmiltä saatua laajaa palautetta, ja yleisesti ottaen ne ovat antaneet komissiolle laajan näyttöpohjan, jolle nyt esitettävä ehdotus rakentuu.

- **Vaikutustenarviointi**

Kaikkia ehdotettuja toimenpiteitä tuetaan vaikutustenarvioinnissa. Sääntelytarkastelulautakunta antoi myönteisen lausunnon 7. marraskuuta 2016. Se, kuinka lautakunnan näkemykset on otettu huomioon, esitetään vaikutustenarvioinnin liitteessä I.

Vaikutustenarvioinnissa tarkasteltiin kunkin määritellyn ongelmakokonaisuuden osalta useita toimintavaihtoehtoja. Nämä ongelmakokonaisuudet ja vaihtoehtoiset toimintatavat on lueteltu seuraavassa.

Markkinarakenteen mukauttaminen uusiutuvien energialähteiden yleistymiseen ja teknologian kehitykseen

Vaikutustenarvioinnissa tuettiin nykyisten markkinasääntöjen parantamista, jotta kaikille tuotantotekniikoille ja resursseille voidaan luoda tasapuoliset toimintaedellytykset poistamalla markkinoiden nykyiset vääristymät. Tämä koskee sääntöjä, jotka syrjivät eri resursseja ja jotka rajoittavat tai suosivat joidenkin teknologioiden pääsyä sähköverkkoon. Lisäksi kaikilla markkinaosapuolilla olisi taloudellinen vastuu verkossa aiheutetusta epätasapainosta, ja kaikille resursseille maksettaisiin markkinoilla samoin ehdoin. Kysyntäjouston esteet poistettaisiin. Valittu vaihtoehto lujittaisi myös lyhyen aikavälin markkinoita tuomalla ne lähemmäs reaaliaikaa, jotta joustotarpeiden täyttämiseen tarjottaisiin mahdollisimman hyvät mahdollisuudet, ja parantamalla tasehallintamarkkinoiden tehokkuutta. Valittuun vaihtoehtoon sisältyy toimenpiteitä, joiden avulla kaikki joustavat ja hajautetut tuotantoon, kulutukseen ja varastointiin liittyvät resurssit voidaan tuoda markkinoille asianmukaisten kannustimien ja niille paremmin soveltuvan markkinakehyksen avulla sekä sellaisten toimenpiteiden avulla, jotka tarjoavat parempia kannustimia jakeluverkonhaltijoille.

Lähestymistapa, johon ei sisälly sääntelyä, hylättiin, koska se antaa vain vähän mahdollisuuksia markkinoiden parantamiseen ja tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseen kaikille resursseille. EU:n lainsäädäntökehys on kyseessä olevilla aloilla nykyisin rajallinen tai jopa olematon muilla aloilla. Myöskään vapaaehtoisen yhteistyön ei katsottu luovan asianmukaista yhdenmukaistamisen tasoa tai varmuutta markkinoille. Markkinasääntöjen täyden yhdenmukaistamisen vaihtoehto hylättiin samoin, koska muutokset

²³ Interim Report of the Sector Inquiry on capacity Mechanisms, C(2016) 2107 final.

voisivat loukata suhteellisuusperiaatetta ja olisivat yleisesti ottaen tarpeettomia Euroopan energiamarkkinoiden nykyinen tila huomioon ottaen.

Tulevat tuotantoinvestoinnit ja koordinoimattomat kapasiteettimekanismit

Arvioitavana oli erilaisia perusskenaariota pidemmälle meneviä vaihtoehtoja. Kussakin vaihtoehdossa ehdotetaan eriasteista EU:n tasolla tapahtuvaa jäsenvaltioiden välistä yhdenmukaistamista ja koordinointia sekä eritasoista laajuutta sen suhteen, missä määrin markkinaosapuolet olisivat riippuvaisia energiamarkkinamaksuista.

”Pelkät energiamarkkinat” -vaihtoehdossa Euroopan energiamarkkinoiden katsottaisiin olevan riittävästi parantuneet ja yhteenliitetyt, jotta ne tarjoavat tarvittavia hintasignaaleja investointien synnyttämiseksi uusiin resursseihin ja oikeissa paikoissa. Tässä skenaariossa mitään kapasiteettimekanismeja ei enää tarvittaisi.

Valittu vaihtoehto pohjautuu tähän pelkkien energiamarkkinoiden skenaarioon, mutta siinä ei suljeta pois jäsenvaltioiden mahdollisuutta käyttää kapasiteettimekanismeja, edellyttäen kuitenkin, että ne perustuvat yhteiseen resurssien riittävyysarviointimenetelmään, jota sovelletaan täysin läpinäkyvästi Sähkö-ENTSON ja ACERin kautta ja jossa noudatetaan yhteisiä rakennepiirteitä, jotka mahdollistavat kansallisten kapasiteettimekanismien paremman yhteensopivuuden ja yhdenmukaistetun rajat ylittävän yhteistyön. Tämä vaihtoehto pohjautuu Euroopan komission suuntaviivoille valtioneuvoston ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020 yhdessä kapasiteettimekanismeja koskevan toimialatutkinnan kanssa.

Lähestymistapa, johon ei sisälly sääntelyä, hylättiin, koska EU:n lainsäädännön voimassa olevat säännökset eivät ole riittävän selviä ja vankkoja, jotta niiden avulla voidaan selvittää Euroopan sähköjärjestelmään kohdistuvista haasteista. Myöskään vapaaehtoinen yhteistyö ei välttämättä takaa asianmukaista yhdenmukaistamisen tasoa kaikissa jäsenvaltioissa tai luo varmuutta markkinoille. Tällä alalla tarvitaan lainsäädäntöä, jotta ongelmiin voidaan vastata yhdenmukaisella tavalla. Vaihtoehto, jossa kokonaisten alueiden ja viime kädessä kaikkien EU:n jäsenvaltioiden olisi pakko ottaa käyttöön kapasiteettimekanismit alueellisten tai EU:n laajuisten tuotannon riittävyysarviointien pohjalta, hylättiin suhteettomana.

Vähittäismarkkinoiden vajaatoiminta: hidas käynnistyminen ja alhaiset palvelutasot

Valittuun vaihtoehtoon sisältyy yleisen hintasääntelyn asteittainen poistaminen käytöstä jäsenvaltioissa EU:n lainsäädännössä asetettuun määräaikaan mennessä, alkaen kustannuksia alhaisemmista hinnoista. Tässä vaihtoehdossa sallitaan siirtymävaiheen hintasääntely heikommassa asemassa olevien kuluttajien auttamiseksi. Kuluttajien osallistumisen lisäämiseksi sopimuksen irtisanomismaksujen käyttöä rajoitetaan. Kuluttajien luottamusta vertailusivustoihin pyritään lisäämään kansallisten sääntelyviranomaisten käyttämien sertifiointivälineiden avulla. Lisäksi korkeatasoisilla periaatteilla varmistetaan, että energialaskut ovat selkeitä ja helposti ymmärrettäviä, asettamalla kuitenkin mahdollisimman vähän niiden sisältöä koskevia vaatimuksia. Jäsenvaltioiden on myös seurattava energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien määrää. Myös syrjimätön mahdollisuus saada kuluttajatietoja varmistetaan, jotta uudet markkinoille tulijat ja energiapalveluyritykset voisivat kehittää uusia palveluja.

Muihin harkittuihin mutta hylättyihin vaihtoehtoihin sisältyi kuluttajalainsäädännön täydellinen yhdenmukaistaminen yhdessä kattavan kuluttajansuojan kanssa; EU:n tasolla joko kulutuskynnyksen tai hintakynnyksen perusteella määritellyt poikkeukset hintasääntelyyn; vakioitu tietojenkäsittelymalli, jota valvoo ja josta vastaa puolueeton markkinatoimija kuten siirtoverkonhaltija; kaikkien vaihtomaksujen, mukaan lukien sopimuksen irtisanomismaksut, kieltäminen ja energialaskujen sisällön yhdenmukaistaminen; sekä energiaköyhyyden

seuranta koskeva EU:n kehys, joka perustuu jäsenvaltioiden tekemään asuntokannan energiatehokkuusselvitykseen, ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet irtikytkemisen välttämiseksi. Nämä vaihtoehdot hylättiin toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen perusteella. Juuri yksikään kuulluista sidosryhmistä ei pitänyt nykyisen tilanteen ylläpitämistä varteenotettavana vaihtoehtona.

Institutionaalisen kehysten ja viraston aseman parantaminen

Kolmannen paketin institutionaalisella kehyksellä pyritään parantamaan kansallisten sääntelyviranomaisten sekä siirtoverkonhaltijoiden keskinäistä yhteistyötä. ACERilla ja ENTSolla on perustamisestaan lähtien ollut keskeinen rooli edistymisessä kohti toimivia energian sisämarkkinoita. Euroopan energiamarkkinoiden hiljattainen kehitys, jota käsitellään vaikutustenarvioinnissa ja markkinarakennelaitteeseen liittyvissä ehdotuksissa, edellyttävät kuitenkin institutionaalisen kehysten mukauttamista. Kolmannen paketin täytäntöönpano on lisäksi tuonut esiin alueita, joilla ACERIin ja ENTSOon sovellettavaa kehystä voidaan vielä parantaa. Institutionaalisen kehysten uudistamisen yhteydessä harkituista vaihtoehdoista nykyiseen kehitykseen perustuva skenaario hylättiin, koska se johtaisi aukkoihin sääntelyssä ja markkinoiden valvonnassa muualla tässä ehdotuksessa esitetyistä kehittyvistä markkinasäännöksistä ja EU:n johdetun oikeuden meneillään olevasta kehityksestä johtuen.

Harkittavana oli myös muu kuin sääntelyllinen lähestymistapa, johon sisältyisi täytäntöönpanon tehokkaampi valvonta ja vapaaehtoinen yhteistyö ilman uusia lisätoimenpiteitä institutionaalisen kehysten mukauttamiseksi. Voimassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanon parempi valvonta merkitsee kolmannen paketin täytäntöönpanon jatkamista ja verkkosääntöjen ja suuntaviivojen täysimääräistä täytäntöönpanoa – kuten nykykehityksen jatkamista koskevassa vaihtoehdossa kuvataan – yhdistettynä täytäntöönpanon tiukempaan valvontaan. Pelkkä täytäntöönpanon tehokkaampi valvonta ei kuitenkaan yksinään parantaisi nykyistä institutionaalista kehystä.

Harkinnassa oli myös lainsäädännöllinen vaihtoehto, jossa ACER muutettaisiin enemmän yleiseurooppalaista sääntelyviranomaista muistuttavaksi elimeksi, mutta se hylättiin lopulta. Jotta ACER voisi täyttää tällaisen tehtävän, sen budjettia ja henkilöstöä olisi kasvatettava merkittävästi, koska tällainen tehtävä edellyttäisi asiantuntijoiden vahvaa keskittämistä virastoon. Vaikuttaa myös asianmukaiselta, että kansallisten sääntelyviranomaisten osallistuminen viraston päätöksentekoprosessiin säilytetään eikä kansallisten sääntelyviranomaisten määränenemmistöpäätöksiä korvata systemaattisesti viraston johtajan päätöksillä.

Lisäksi harkittiin lainsäädännöllisiä vaihtoehtoja, joissa ACERin asemaa parannettaisiin nykyisen kehysten pohjalta. Vaikutustenarvioinnissa tuettu vaihtoehto mahdollistaa EU:n institutionaalisen kehysten mukauttamisen sähköjärjestelmän uusiin realiteetteihin. Siinä käsitellään myös näistä uusista realiteeteista johtuvaa laajemman alueellisen yhteistyön tarvetta sekä olemassa olevia ja odotettuja sääntelyaukkoja energiamarkkinoissa ja tarjotaan näin joustavuutta yhdistämällä alhaalta ylöspäin ja ylhäältä alaspäin suuntautuvia toimia.

Jotta voitaisiin lisäksi korjata nykyinen sääntelyaukko, joka liittyy kansallisten sääntelyviranomaisten alueellisen sääntelytehtäviin, tähän vaihtoehtoon sisältyvissä aloitteissa luotaisiin joustava alueellinen sääntelykehys, jolla parannetaan kansallisten sääntelyviranomaisten alueellista koordinoitua ja päätöksentekoa. Tässä vaihtoehdossa otettaisiin käyttöön koordinoitujen alueellisten päätösten järjestelmä ja tiettyjen aiheiden valvonta alueen kansallisten sääntelyviranomaisten toimesta (esim. alueelliset käyttökeskukset ja muut ehdotetuista markkinarakennelaitteista johtuvat rakenteet) ja annettaisiin ACERin tehtäväksi EU:n etujen suojeleminen.

Perusoikeudet

Nyt annettavalla ehdotuksella voi olla vaikutuksia moniin Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuihin perusoikeuksiin, erityisesti seuraaviin: yksityis- ja perhelämän kunnioittaminen (7 artikla), henkilötietojen suoja (8 artikla), syrjintäkielto (21 artikla), oikeus sosiaaliturvaetuksiin (34 artikla), mahdollisuus käyttää yleistä taloudellista etua koskevia palveluja (36 artikla), ympäristönsuojelun korkea taso (37 artikla) ja oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin (47 artikla).

Tämä on otettu huomioon erityisesti säännöksissä, jotka koskevat kuluttajansuojaa, energiaköyhyyttä, heikommassa asemassa olevien asiakkaiden suojelua, mahdollisuutta käyttää yleistä taloudellista etua koskevia palveluja sekä henkilötietojen ja yksityisyyden suojaa.

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä löytyy komission verkkosivuilta²⁴, kuten myös sääntelytarkastelulautakunnan myönteinen lausunto.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotus saattaa lisätä hallinnollisia vaatimuksia, joskin vain rajoitetusti. Esimerkiksi kun kaikille teknologioille luodaan tasapuoliset edellytykset osallistua täysimääräisesti energiamarkkinoille, näiden teknologioiden on täytettävä erinäiset markkinoille soveltuvuutta koskevat vaatimukset, jotka voivat aiheuttaa jonkin verran hallinnollista taakkaa.

Energiamarkkinoiden likviditeetin ja integroinnin parantamiseksi suunnitellut toimet voivat nekin aiheuttaa joitain lyhytaikaisia vaikutuksia yrityksille, koska niiden olisi mukauduttava uusiin energiakauppajärjestelyihin. Näitä vaikutuksia pidetään kuitenkin minimaalisina verrattuna perusskenaarioon, jossa tilanne säilyisi nykyisellään, koska uudistuksen taloudelliset hyödyt olisivat huomattavasti mittavammat kuin mistään lyhyen tai pitkän aikavälin hallinnollisesta uudelleenorganisoinnista aiheutuva taakka.

Myös säännelyjen hintojen asteittainen poistaminen käytöstä jäsenvaltioiden tasolla edellyttää, että kansalliset sääntelyviranomaiset tehostavat markkinoiden seurantaan, toimivan kilpailun varmistamiseen ja kuluttajansuojan takaamiseen liittyviä toimenpiteitä. Nämä vaikutukset voi kumota kuluttajien lisääntyvä osallistuminen, joka luonnollisesti lisäisi kilpailua markkinoilla.

Ajantasaistetussa institutionaalisessa kehyksessä toteutettavat toimet luovat myös hallinnollisen tason osallistumista koskevia uusia vaatimuksia kansallisille sääntelyviranomaisille ja siirtoverkonhaltijoille. Näihin lukeutuu ACERin puitteissa ja päätöksentekoprosessien kautta tapahtuva osallistuminen sellaisista menetelmistä ja käytännöistä sopimiseen, joilla mahdollistetaan sujuva energiakauppa rajojen yli.

Kunkin tarkastellun toimintavaihtoehdon yksityiskohtaisia hallinnollisia ja taloudellisia vaikutuksia yrityksille ja viranomaisille käsitellään vaikutustenarvioinnin luvussa 6.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tähän ehdotukseen liittyvät talousarviovaikutukset koskevat energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) resursseja. Nämä vaikutukset on kuvattu lainsäädäntöesitykseen liittyvässä rahoitus selvityksessä, joka on liitetty komission ehdotukseen ACERin perustamisasetuksen uudelleenlaadinnasta. ACERin uudet tehtävät, jotka liittyvät muun muassa verkon riittävyyden arviointiin ja alueellisten käyttökeskusten

²⁴ [Julkaisutoimisto lisää linkin vaikutustenarviointiin.]

perustamiseen, edellyttävät virastossa enimmillään 18 kokoaikaisen työntekijän lisäystä vuoteen 2020 mennessä sekä vastaavaa taloudellisten resurssien lisäystä.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Euroopan komissio valvoo, että jäsenvaltiot ja muut toimijat panevat hyväksyttävät toimenpiteet täytäntöön ja noudattavat niitä, ja toteuttaa tarvittaessa täytäntöönpanotoimenpiteitä. Lisäksi samoin kuin kolmannen energiapaketin täytäntöönpanon yhteydessä, komissio julkaisee ohjeasiakirjoja, jotka auttavat hyväksytyjen toimenpiteiden täytäntöönpanossa.

ACER avustaa komissiota seurantaan ja täytäntöönpanoon liittyvissä tehtävissä. Tähän aloitteeseen sisältyy säännöksiä viraston vuosittaisesta raportoinnista ja sen rinnalla tehtävistä komission arvioinneista sekä sähköalan koordinoitiryhmän vuosittain antamasta raportista. Virastoa pyydetään myös tarkastelemaan uudelleen seurantaindikaattoreitaan sen varmistamiseksi, että ne ovat edelleen relevantteja seurattaessa edistymistä nyt annettavien ehdotusten tavoitteiden saavuttamisessa, jotta ne voidaan ottaa riittävällä tavalla huomioon muun muassa ACERin vuosittaisessa markkinaseurantakertomuksessa.

Komissio esittää nyt ehdotettavien aloitteiden rinnalla energiaunionin hallintoa koskevan aloitteen, jolla virtaviivaistetaan suunnittelu-, raportointi- ja seurantavaatimuksia. Energiaunionin hallintoa koskevan aloitteen pohjalta kolmanteen energiapakettiin sisältyvät komission ja jäsenvaltioiden nykyiset seuranta- ja raportointivaatimukset yhdistetään horisontaalisiksi edistymis- ja seurantaraporteiksi. Lisätietoja seuranta- ja raportointivaatimusten virtaviivaistamisesta löytyy energiaunionin hallintoa koskevasta vaikutustenarvioinnista.

Seurantamekanismeja ja vertailuindikaattoreita käsitellään laajemmin vaikutustenarvioinnin luvussa 8.

6. EHDOTUKSIIN SISÄLTYVIEN SÄÄNNÖSTEN SELITYKSET

• Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi sähköön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä (uudelleenlaadittu)

Ehdotetun direktiivin I luvussa selvennetään direktiivin soveltamisalaa ja kohdetta ja korostetaan keskittymistä kuluttajiin sekä sisämarkkinoiden ja sen pääperiaatteiden tärkeyttä. Siinä saatetaan myös ajan tasalle keskeiset direktiivissä käytetyt määritelmät.

Ehdotetun direktiivin II luvussa vahvistetaan pääperiaate, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että EU:n sähkömarkkinat ovat kilpailuun perustuvat, kuluttajakeskeiset, joustavat ja syrjimättömät. Siinä korostetaan, että kansalliset toimenpiteet eivät saisi aiheuttomasti haitata sähköön siirtoa yli rajojen, kuluttajien osallistumista tai investointeja. Lisäksi siinä vahvistetaan periaate, jonka mukaan hintojen on oltava markkinapohjaisia, asianmukaisesti perusteltuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Tässä luvussa selvennetään myös tiettyjä EU:n sähkömarkkinoiden toimintaan liittyviä periaatteita, kuten oikeutta valita toimittaja. Siinä esitetään myös ajantasaistetut säännöt sellaisista mahdollisista julkisen palvelun velvoitteista, joita jäsenvaltiot voivat asettaa energiayrityksille tietyissä olosuhteissa.

Ehdotetun direktiivin III luvussa vahvistetaan olemassa olevat kuluttajien oikeudet ja otetaan käyttöön uusia oikeuksia, joilla kuluttajat pyritään asettamaan energiamarkkinoiden keskiöön varmistamalla, että heillä on paremmat vaikutusmahdollisuudet ja he ovat paremmin suojattuja. Siinä esitetään selkeämpiä laskutustietoja ja sertifioituja vertailuvälineitä koskevat

säännöt. Siihen sisältyy säännöksiä, joilla varmistetaan, että kuluttajat voivat vapaasti valita toimittajansa tai yhteenliittymänsä ja vaihtaa sitä, heillä on oikeus dynaamiseen hintasopimukseen ja he voivat harjoittaa kysyntäjoustoa ja omaa sähkön tuotantoa ja kulutusta. Siinä annetaan jokaiselle kuluttajalle oikeus pyytää älymittaria, jossa on tietyt vähimmäistoiminnot. Siinä parannetaan myös olemassa olevia sääntöjä, jotka koskevat kuluttajien mahdollisuutta jakaa tietonsa toimittajien ja palveluntarjoajien kanssa, selventämällä tiedonhallinnasta vastaavien osapuolten asemaa ja ottamalla käyttöön yhteinen eurooppalainen tietomuoto, jonka komissio vahvistaa täytäntöönpanosäädöksessä. Siinä pyritään myös varmistamaan, että jäsenvaltiot puuttuvat energiaköyhyyteen. Jäsenvaltiot velvoitetaan määrittelemään riippumattomia yhteenliittymiä ja kysyntäjoustoa koskevat puitteet sellaisten periaatteiden pohjalta, jotka mahdollistavat niiden täysimittaisen osallistumisen markkinoille. Siinä määritellään myös kehys sellaisille paikallisille energiayhteisöille, jotka voivat harjoittaa paikallista energian tuotantoa, jakelua, yhdistämistä, varastointia tai toimittamista tai tarjota energiatehokkuuspalveluja. Lisäksi siinä selvennetään olemassa olevia säännöksiä, jotka koskevat älymittareita, keskitettyjä palvelupisteitä sekä oikeutta tuomioistuimen ulkopuoliseen riitojen ratkaisuun, oikeutta yleispalveluun ja heikommassa asemassa olevien kuluttajien oikeuksia.

Ehdotetun direktiivin IV luvussa selvennetään jakeluverkonhaltijoiden tehtäviä. Tämä koskee erityisesti jakeluverkonhaltijoiden toimintoja, jotka liittyvät verkkopalvelujen hankintaan joustavuuden varmistamiseksi, sähköajoneuvojen liittämistä verkkoon ja tiedonhallintaa. Siinä selvennetään myös jakeluverkonhaltijoiden asemaa varastoinnin ja sähköajoneuvojen latauspisteiden osalta.

Ehdotetun direktiivin V luvussa esitetään siirtoverkonhaltijoihin sovellettavat yleiset säännöt, jotka perustuvat suurelta osin nykyiseen tekstiin; ainoastaan joitain lisäpalveluja koskevia säännöksiä on selvennetty ja uusia alueellisia käyttökeskuksia koskevat säännökset on lisätty.

Ehdotetun direktiivin VI luvussa esitetään jo kolmannessa energiapaketissa kehitetyt toimintojen eriyttämistä koskevat säännöt, ja se pysyy muuttumattomana keskeisten sääntöjen osalta. Tämä koskee erityisesti kolmea siirtoverkonhaltijoihin sovellettavaa järjestelmää (omistuksen eriyttäminen, riippumaton järjestelmävalvoja ja riippumaton siirtoverkonhaltija) sekä siirtoverkonhaltijan nimeämistä ja sertifiointia koskevia säännöksiä. Säännöksissä ainoastaan selvennetään siirtoverkonhaltijoiden mahdollisuutta omaan varastointiin ja lisäpalvelujen tarjontaan.

Ehdotetun direktiivin VII lukuun sisältyvät riippumattomien kansallisten sääntelyviranomaisten perustamista, toimivaltaa ja tehtäviä koskevat säännöt sekä niiden toimintasäännöt. Ehdotuksessa korostetaan erityisesti sääntelyviranomaisten velvollisuutta tehdä yhteistyötä naapurimaiden sääntelyviranomaisten ja ACERin kanssa asioissa, joilla on rajat ylittävää merkitystä. Lisäksi siinä saatetaan ajan tasalle sääntelyviranomaisten tehtäviä koskeva luettelo muun muassa perustettavien alueellisten käyttökeskusten valvonnan osalta.

Ehdotetun direktiivin VIII luvussa muutetaan joitain yleisiä säännöksiä, jotka koskevat muun muassa poikkeuksia direktiivin säännöksistä, komissiolle siirretyn säädösvallan käyttöä ja asetuksen (EU) N:o 182/2011 komitologiasääntöjen nojalla perustettua komiteaa.

Ehdotetun direktiivin uusissa liitteissä esitetään vertailuvälineitä, laskutusta ja laskutustietoja koskevia uusia vaatimuksia ja muutetaan älymittareita ja niiden käyttöönottoa koskevia olemassa olevia vaatimuksia

- **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sähkön sisämarkkinoista (uudelleenlaadittu)**

Ehdotetun asetuksen I luvussa esitetään asetuksen soveltamisala ja kohde ja määritellään siinä käytetyt termit. Siinä korostetaan vääristymättömien markkinasignaalien merkitystä suuremmalle joustavuudelle, hiilestä irtautumiselle ja innovoinnille, ja siinä saatetaan ajan tasalle tärkeimmät asetuksessa käytetyt määritelmät ja täydennetään niitä.

Ehdotetun asetuksen II luvussa asetukseen lisätään uusi artikla, jossa esitetään keskeiset periaatteet, joita kansallisessa energialainsäädännössä on noudatettava sähkön sisämarkkinoiden toiminnan mahdollistamiseksi. Siinä esitetään myös sähkökauppaa koskevien sääntöjen keskeiset oikeudelliset periaatteet eri aikaväleillä (tasehallintamarkkinat, päivänsisäiset markkinat, vuorokausimarkkinat ja termiinimarkkinat), mukaan lukien hinnanmuodostuksen periaatteet. Siinä selvennetään tasevastuun periaatetta ja luodaan kehys paremmin markkinoille soveltuville säännöille, jotka koskevat ajojärjestyksen määrittelyä, tuotannon rajoittamista ja kysyntäjoustoa, mukaan lukien ehdot näistä säännöistä poikkeamiselle.

Ehdotetun asetuksen III luvussa kuvaillaan tarjousalueiden koordinoitua määrittelyä koskeva prosessi, joka on linjassa kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta annetussa asetuksessa (EU) N:o 1222/2015²⁵ luodun arviointiprosessin kanssa. Jotta voidaan puuttua ongelmaan, jonka rajat ylittävillä sähkönsiirroille asetetut merkittävät kansalliset rajoitukset edelleen aiheuttavat, tällaisia poikkeuksellisia rajoituksia koskevia ehtoja selvennetään. Tämä tapahtuu erityisesti säännöillä, joilla varmistetaan, etteivät kansalliset toimijat rajoita sähkön vientiä ja tuontia taloudellisista syistä. Lisäksi tässä luvussa muutetaan siirto- ja jakeluverkkotariffeja koskevia olemassa olevia periaatteita ja vahvistetaan menettely, jolla edistetään siirto- ja jakelutariffeihin sovellettavien menetelmien vähittäistä lähentämistä. Siinä vahvistetaan myös siirtorajoitusmaksujen käyttöä koskevat muutetut säännöt.

Ehdotetun asetuksen IV luvussa esitetään uudet yleiset periaatteet siitä, kuinka jäsenvaltiot voivat käsitellä resurssien riittävyyteen liittyviä kysymyksiä koordinoitulla tavalla. Siinä esitetään periaatteet ja menettely eurooppalaisen resurssien riittävyysarvioinnin laatimiseksi. Sen pohjalta voidaan paremmin arvioida, ovatko kapasiteettimekanismit tarpeellisia ja onko jäsenvaltioiden tarpeellista määritellä luotettavuusstandardi. Siinä selvennetään miten ja millä edellytyksin kapasiteettimekanismit voidaan ottaa käyttöön markkinoiden kanssa yhteensopivalla tavalla. Lisäksi siinä selvennetään markkinoiden kanssa yhteensopivat kapasiteettimekanismien suunnitteluperiaatteet, mukaan lukien säännöt, jotka koskevat toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan kapasiteetin osallistumista ja yhdysjohtojen käyttöä. Siinä esitetään, kuinka alueelliset käyttökeskukset, kansalliset siirtoverkonhaltijat, Sähkö-ENTSO ja kansalliset sääntelyviranomaiset ACERin välityksellä ovat osallisina toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevien kapasiteettien osallistumista koskevien teknisten parametrien laatimisessa, sekä niiden osallistumista koskevat käytösäännöt.

Ehdotetun asetuksen V luvussa esitetään Sähkö-ENTSON tehtävät ja velvollisuudet sekä tähän liittyvät ACERin valvontatehtävät. Samalla selvennetään ACERin velvollisuutta toimia itsenäisesti ja Euroopan etua ajatellen. Luvussa määritellään alueellisten käyttökeskusten tehtävä ja esitetään kriteerit ja menettely kunkin alueellisen käyttökeskuksen kattamien käyttöalueiden määrittelemiseksi sekä näiden keskusten toteuttamat koordinoitutehtävät. Lisäksi siinä esitetään alueellisten käyttökeskusten työ- ja organisaatiojärjestelyt, kuulemisvaatimukset, päätösten ja suositusten hyväksymistä ja niiden muuttamista koskevat

²⁵ Komission asetus (EU) 2015/1222, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2015, kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta (EUVL L 197, 25.7.2015, s. 24–72).

vaatimukset ja menettelyt, hallintoneuvoston kokoonpano ja tehtävät sekä keskusten vastuujärjestelyt. Tähän lukuun sisältyvät myös yhteistuotantolaitosten liittämistä koskevat säännöt, jotka aiemmin sisältyivät energiatehokkuudesta 25 päivänä lokakuuta 2012 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2012/27/EY. Kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa, siirtoverkonhaltijoiden välistä korvausta, tiedonvaihtoa ja sertifiointia koskevat säännöt säilyvät suurelta osin ennallaan.

Ehdotetun asetuksen VI luvussa perustetaan jakeluverkonhaltijoiden eurooppalainen elin ja määritellään sen perustamismenettely ja tehtävät, myös sidosryhmien kuulemisen osalta. Lisäksi siinä esitetään yksityiskohtaiset säännöt jakeluverkonhaltijoiden ja siirtoverkonhaltijoiden välisestä yhteistyöstä niiden verkkojen suunnittelussa ja käytössä.

Ehdotetun asetuksen VII luvussa vahvistetaan komission olemassa olevat valtuudet hyväksyä delegoituja säädöksiä verkkosääntöjen ja suuntaviivojen muodossa ja esitetään tätä koskevat säännöt. Siinä selvennetään verkkosääntöjen ja suuntaviivojen oikeudellista luonnetta ja hyväksymistä ja laajennetaan niiden mahdollinen sisältö muun muassa seuraaville alueille: jakelutariffirakenteet, taajuuteen vaikuttamattomien lisäpalvelujen tarjontaa koskevat säännöt, kysyntäjoustoa, energian varastointia ja kulutuksen rajoittamista koskevat säännöt, kyberturvallisuutta koskevat säännöt, alueellisia käyttökeskuksia koskevat säännöt sekä tuotannon rajoittaminen ja tuotannon ja kulutuksen ajojärjestyksen uudelleenmäärittely. Siinä yksinkertaistetaan ja virtaviivaistetaan sähkön verkkosääntöjen laatimismenettelyä ja annetaan kansallisille sääntelyviranomaisille mahdollisuus päättää yhdessä ACERin kanssa verkkosääntöjen ja suuntaviivojen täytäntöönpanoon liittyvistä kysymyksistä. Lisäksi siinä otetaan jakeluverkonhaltijoiden eurooppalainen elin ja muut sidosryhmät tiiviimmin osallisiksi sähkön verkkosääntöjä koskevien ehdotusten laatimismenettelyyn.

Ehdotetun asetuksen VIII luvussa esitetään loppusäännökset. Siihen sisältyvät olemassa olevat säännöt, joiden mukaisesti uudet tasavirtarajayhdysjohdot voidaan vapauttaa tiettyjen sähködirektiivin ja asetuksen vaatimusten soveltamisesta, ja siinä selvennetään menettelyä, jonka mukaisesti kansalliset sääntelyviranomaiset voivat myöhemmin muuttaa näitä vapautuksia.

Ehdotetun asetuksen liitteessä määritellään yksityiskohtaisemmin asetuksella perustettavien alueellisten käyttökeskusten tehtävät.

- **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta (uudelleenlaadittu)**

Yleisesti ottaen ehdotetaan, että ACERia koskevat säännöt mukautetaan EU:n virastoja koskevaan ”yhteiseen lähestymistapaan”, josta Euroopan parlamentti, EU:n neuvosto ja Euroopan komissio ovat sopineet²⁶. Pienet poikkeamat ”yhteisestä lähestymistavasta” ovat kuitenkin ACERin osalta perusteltuja tässä vaiheessa.

Ehdotetun asetuksen I luvussa kuvaillaan ACERin asema, tavoitteet ja tehtävät sekä se, minkä tyyppisiä säädöksiä se voi hyväksyä, ja annetaan kuulemisia ja seuranta koskevat säännöt. Tehtävien luettelo on saatettu ajan tasalle siten, että se sisältää tukkumarkkinoiden valvontaan ja rajat ylittäviin infrastruktuureihin liittyvät ACERin tehtävät, jotka ACERille on annettu asetuksen hyväksymisen jälkeen.

²⁶

Ks. 19. heinäkuuta 2012 annettu Euroopan parlamentin, EU:n neuvoston ja Euroopan komission yhteinen julkilausuma erillisvirastoista.

Sähkön verkkosääntöjen hyväksymisen osalta ACERille annetaan enemmän vastuuta verkkosäännön lopullisen ehdotuksen laatimisesta ja sen esittämisestä komissiolle, samalla kun säilytetään Sähkö-ENTSON asema teknisenä asiantuntijatahona. Ehdotukseen sisältyy myös jakeluverkonhaltijoiden virallinen edustus EU:n tasolla, etenkin verkkosääntöjä koskevien ehdotusten laadinnassa, niiden kasvaneita vastuuta vastaavasti. Virasto valtuutetaan päättämään verkkosääntöjen ja suuntaviivojen täytäntöönpanoon liittyvistä ehdoista, menetelmistä ja algoritmeista.

Käyttöön otetaan alueellinen päätöksentekoprosessi sellaiseen alueelliseen kontekstiin liittyviä tehtäviä varten, joka koskee vain rajallista määrää kansallisia sääntelyviranomaisia. Tätä varten johtaja antaa lausuntonsa siitä, onko käsiteltävällä kysymyksellä pääasiassa alueellista merkitystä. Jos sääntelyneuvosto on tästä samaa mieltä, sääntelyneuvoston alueellinen alakomitea laatii kyseessä olevan päätöksen, jonka sääntelyneuvosto itse lopuksi hyväksyy tai hylkää. Muussa tapauksessa sääntelyneuvosto tekee päätöksen ilman alueellisen alakomitean osallistumista.

Tässä luvussa ACERille asetetaan myös useita uusia tehtäviä, jotka koskevat tiettyjen alueellisiin käyttökeskuksiin liittyvien toimintojen koordinoitua viraston sisällä, nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden valvontaa sekä tuotannon riittävyyteen ja riskeihin varautumiseen liittyvien menetelmien ja ehdotusten hyväksymistä.

Ehdotetun asetuksen II luku sisältää johtokuntaa, sääntelyneuvostoa, johtajaa ja valituslautakuntaa koskevat organisatoriset säännöt sekä uutena säännöksenä viraston työryhmiä koskevat säännöt. Vaikka useita yksittäisiä säännöksiä mukautetaan EU:n virastoja koskevaan yhteiseen lähestymistapaan tai neuvoston uusiin äänestysääntöihin, olemassa olevan hallintorakenteen pääpiirteet säilyvät ennallaan; tämä koskee erityisesti sääntelyneuvostoa.

Tämä poikkeaminen yhteisestä lähestymistavasta ACERin tapauksessa on perusteltua seuraavista syistä:

Unionin energiapolitiikan päätavoitteet eli toimitusvarmuus, sähkön kohtuullinen hinta ja hiilestä irtautuminen voidaan saavuttaa tehokkaimmin yhdennetyillä eurooppalaisilla sähkömarkkinoilla. Tästä syystä sähkön siirtoinfrastruktuuria liitetään asteittain yhteen, entistä suurempia määriä sähköä myydään yli rajojen, tuotantokapasiteetteja jaetaan Euroopan laajuisesti ja siirtoverkon käytössä otetaan huomioon alueelliset, rajat ylittävät näkökohdat. Nyt esitettävä lainsäädäntöpaketti vahvistaa entisestään tätä kehitystä, jonka odotetaan tuottavan tehokkuushyötyjä eurooppalaisille kuluttajille.

Sähkön sisämarkkinoiden luomisen ennakoedellytys on alan avaaminen kilpailulle. Samoin kuin muilla talouden aloilla, sähkömarkkinoiden avaaminen on edellyttänyt uusia sääntöjä, etenkin siirto- ja jakeluverkkojen osalta, sekä viranomaisvalvontaa. Tätä tarkoitusta varten on perustettu riippumattomat sääntelyviranomaiset. Näillä elimillä on erityinen vastuu sähköalaan sovellettavien kansallisten ja eurooppalaisten sääntöjen valvonnasta.

Kun rajatylittävä kauppa lisääntyy ja verkon käytössä otetaan huomioon alueellinen ja eurooppalainen konteksti, kansallisten sääntelyviranomaisten on täytynyt koordinoida toimiaan entistä enemmän toisten jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa. ACER suunniteltiin tämän vuorovaikutuksen foorumiksi, ja se on täyttänyt tämän tehtävänsä vuonna 2011 tapahtuneesta perustamisestaan lähtien. Sääntelyneuvosto on viraston sisäinen elin, jossa suurin osa viraston lausunnoista, suosituksista ja päätöksistä valmistellaan yhdessä ACERin henkilöstön kanssa. Se koostuu kansallisten sääntelyviranomaisten korkean tason edustajista ja yhdestä komission edustajasta, jolla ei ole äänivaltaa. Viraston ensimmäiset

toimintavuodet ovat osoittaneet, että sääntelyneuvosto on antanut merkittävän panoksen viraston tehtävien toteuttamiseen.

Koska energiamarkkinoita säännellään edelleen suurelta osin kansallisella tasolla, kansalliset sääntelyviranomaiset ovat energiamarkkinoiden kannalta keskeisiä toimijoita. ACERin päätehtävä ei ole komissiolle siirretyn säädösvallan täytäntöönpano, vaan riippumattomien kansallisten sääntelyviranomaisten tekemien viranomaispäätösten koordinointi. Tämä tehtäväjako säilytetään suurelta osin tässä lainsäädäntöehdotuksessa. Nykyisessä rakenteessa eri toimijoiden toimivaltuuksien välillä on löydetty hienosäätöinen tasapaino, jossa otetaan huomioon kehittyvien sähkön sisämarkkinoiden erityispiirteet. Tasapainon muuttaminen tässä vaiheessa voisi vaarantaa lainsäädäntöehdotuksiin sisältyvien poliittisten aloitteiden toteuttamisen ja aiheuttaa siten esteitä energiamarkkinoiden jatkuvalle yhdentämiselle, joka on tämän ehdotuksen päätavoite. Siksi vaikuttaa ennenaikaiselta siirtää päätöksentekovaltuuksia hallintoneuvostolle, kuten yhteisessä lähestymistavassa tehdään. Sen sijaan vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta säilyttää nykyinen rakenne, joka varmistaa, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat toimia ilman EU:n toimielinten tai jäsenvaltioiden suoraa puuttumista yksittäisiin kysymyksiin. Samaan aikaan sääntelyviranomaisten yleinen toiminta edellyttää edelleen EU:n toimielinten hyväksyntää, joka annetaan ohjelmasuunnitteluun, talousarvioon ja strategiaan liittyvien asiakirjojen kautta. EU:n toimielimet osallistuvat myös hallinnollisiin asioihin. Edellä mainitusta johtuen ehdotetaan, ettei nykyisen sääntelyneuvoston rakennetta ja toimintaa muuteta.

Myöskään johtokunnan mallia ei ehdoteta mukautettavaksi yhteisen lähestymistavan mukaiseen hallintoneuvoston malliin. Viraston johtokunta on nykyisessä kokoonpanossaan osoittautunut erityisen tehokkaaksi ja toimivaksi viime vuosien aikana. Sen toiminnan takaavat Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission edustajat.

Vaikka komissio ei pidä viraston hallintorakenteen muuttamista täysin yhteisen lähestymistavan mukaiseksi tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena, se aikoo seurata, ovatko edellä kuvatut poikkeamat yhteisestä lähestymistavasta edelleen perusteltuja. Seuraava arviointi on määrä esittää vuonna 2021. Tässä arvioinnissa kiinnitetään viraston tavoitteiden, toimeksiannon ja tehtävien arvioinnin lisäksi erityistä huomiota viraston hallintorakenteeseen.

Ehdotetun asetuksen III luku sisältää loppusäännökset. Useita yksittäisiä säännöksiä ehdotetaan mukautettavan EU:n virastoja koskevaan yhteiseen lähestymistapaan.

Ehdotetun asetuksen IV luvussa useat yksittäiset säännökset saatetaan ajan tasalle yhteisen lähestymistavan mukaisesti; muutoin se sisältää suurelta osin muuttumattomat henkilöstöä ja vastuuvuorollisuutta koskevat säännökset.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**sähkön sisämarkkinoista****(uudelleenlaadittu)**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon ~~Euroopan yhteisön perustamissopimuksen~~ ☒ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ☒ ja erityisesti sen ~~95 artiklan~~ ☒ 194 artiklan 2 kohdan ☒, ottavat huomioon ☒ Euroopan ☒ komission ehdotuksen,

☒ sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyhteistyössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille, ☒

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat ☒ tavallista lainsäätämisyhteistyötä ☒,

sekä katsovat seuraavaa:

↓ uusi

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 714/2009²⁷ on muutettu useita kertoja ja huomattavilta osin. Koska siihen tehdään uusia muutoksia, kyseinen asetusta olisi selkeyden vuoksi laadittava uudelleen.

↓ 714/2009 johdanto-osan 1 kappale (mukautettu)
⇒ uusi

- (2) ⇒ Energiaunionin tavoitteena on tarjota kuluttajille – kotitalouksille ja yrityksille – varmaa, kestävää, kilpailukykyistä ja kohtuuhintaista energiaa. Sähköjärjestelmää ovat

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 714/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15).

perinteisesti hallinneet vertikaalisesti integroituneet, usein julkisessa omistuksessa olevat monopolit, joilla on käytössä suuria keskitettyjä ydinvoimaloita tai fossiilisia polttoaineita käyttäviä voimalaitoksia. ⇐ Vuodesta 1999 lähtien asteittain toteutettujen sähkön sisämarkkinoiden tavoitteena on luoda todellisia valinnanmahdollisuuksia kaikille sähkönkuluttajille ☒ unionissa ☒ yhteisössä, niin kansalaisille kuin yrityksillekin, sekä uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja laajempaa kaupankäyntiä rajojen yli. Näin pyritään saavuttamaan parempi tehokkuus, kilpailuun perustuvat hinnat ja parempi palvelutaso sekä edistämään toimitusvarmuutta ja kestävä kehitystä. ⇒ Sähkön sisämarkkinat ovat lisänneet kilpailua etenkin tukkutasolla ja kasvattaneet rajat ylittävää kauppaa. Ne muodostavat edelleen perustan toimiville energiamarkkinoille. ⇐

↓ uusi

- (3) Euroopan energiajärjestelmässä on käynnissä syvällisin muutos vuosikymmeniin, ja sähkömarkkinat ovat tämän muutoksen keskiössä. Yhteisenä tavoitteena oleva energiajärjestelmän irtautuminen hiilestä luo uusia mahdollisuuksia ja haasteita markkinaosapuolille. Samaan aikaan tekniikan kehitys mahdollistaa kuluttajien osallistumisen ja rajat ylittävän yhteistyön uudet muodot.
- (4) Valtioiden puuttuminen markkinoiden toimintaan, mikä on usein suunniteltu koordinoimattomasti, on johtanut sähkön tukkumarkkinoiden lisääntyviin vääristymiin, joilla on kielteisiä vaikutuksia investointeihin ja rajat ylittävään kauppaan.
- (5) Sähköasiakkaat olivat aiemmin pelkästään passiivisia ja ostivat usein sähköä säännellyin hinnoin, joilla ei ollut minkäänlaista suoraa suhdetta markkinoihin. Tulevaisuudessa asiakkaille on annettava mahdollisuus osallistua täysimääräisesti markkinoille tasapuolisin edellytyksin muiden markkinaosapuolten kanssa. Jotta uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön kasvavat osuudet voitaisiin syöttää verkkoon, tulevassa sähköjärjestelmässä olisi hyödynnettävä kaikkia käytettävissä olevia joustomahdollisuuksia, etenkin kysyntäjoustoa ja varastointia. Sähköjärjestelmän on edistettävä myös energiatehokkuutta, jotta todellinen hiilestä irtautuminen voidaan saavuttaa alhaisimmin kustannuksin.
- (6) Markkinoiden tiiviimpi yhdentyminen ja muutos kohti vaihtelevampaa sähköntuotantoa edellyttävät lisätoimia, joiden avulla koordinoidaan kansallisia energiapolitiikkoja naapureiden kanssa ja hyödynnetään rajat ylittävän sähkökaupan tarjoamia mahdollisuuksia.

↓ 714/2009 johdanto-osan 2–5 kappale

~~(2) Sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 26 päivänä kesäkuuta 2003 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/54/EY²⁸ sekä verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa 26 päivänä kesäkuuta 2003 annettu~~

~~asetus (EY) N:o 1228/2003²⁹ ovat myötävaikuttaneet merkittävästi sähkön sisämarkkinoiden luomiseen.~~

~~(3) Tällä hetkellä on kuitenkin olemassa esteitä sähkön myynnille tasapuolisin ehdoin tai ilman syrjintää tai epäsuotuisampaa asemaa yhteisössä. Jäsenvaltioiden välillä ei ole toteutunut varsinkaan syrjimätön pääsy verkkoihin eikä myöskään tasoltaan yhdenmukainen viranomaisvalvonta, ja eristyneitä markkinoita on edelleen.~~

~~(4) Komission 10 päivänä tammikuuta 2007 antamassa tiedonannossa ”Energiapolitiikka Euroopalle” korostettiin tarvetta saattaa valmiiksi sähkön sisämarkkinat ja luoda tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille sähköalan yrityksille yhteisössä. Komission 10 päivänä tammikuuta 2007 antamat tiedonannot ”Kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden tulevaisuudesta” ja ”Asetuksen (EY) N:o 1/2003 17 artiklaan perustuvasta Euroopan kaasu- ja sähköalan tutkinta (loppuraportti)” ovat osoittaneet, että nykyiset säännöt ja toimenpiteet eivät tarjoa riittäviä puitteita eivätkä edellytä yhteenliittämiskapasiteetin luomista tavoitteena olevien moitteettomasti toimivien, tehokkaiden ja avoimien sisämarkkinoiden saavuttamiseksi.~~

~~(5) Nykyisen sääntelykehysten täysimääräisen täytäntöönpanon lisäksi sähkön sisämarkkinoiden sääntelykehystä, sellaisena kuin siitä säädetään asetuksessa (EY) N:o 1228/2003, olisi mukautettava edellä mainittujen tiedonantojen mukaisesti.~~

↓ uusi

- (7) Sääntelykehykset ovat kehittyneet ja mahdollistavat sähköllä käytävän kaupan unionin laajuisesti. Tätä kehitystä on tuettu hyväksymällä useita verkkosääntöjä ja suuntaviivoja, joilla sähkömarkkinoita yhdistetään. Näihin verkkosääntöihin ja suuntaviivoihin sisältyy markkinasääntöjä sekä verkon käyttöä ja verkkoon liittämistä koskevia sääntöjä. Täydellisen läpinäkyvyyden varmistamiseksi ja oikeusvarmuuden parantamiseksi pääperiaatteet, jotka koskevat markkinoiden toimintaa ja kapasiteetin jakamista tasehallintamarkkinoiden, päivänsisäisten ja vuorokausimarkkinoiden sekä termiinimarkkinoiden aikaväleillä, olisi myös hyväksyttävä tavallisen lainsäätämisyjärjestyksen mukaisesti ja sisällytettävä yhteen säädökseen.
- (8) Markkinoiden pääperiaatteissa olisi vahvistettava, että sähkön hinnat määritetään kysynnän ja tarjonnan perusteella. Näiden hintojen olisi annettava signaali siitä, missä sähköä tarvitaan, ja niiden olisi annettava markkinapohjaisia kannustimia investoinneille, joita tehdään joustolähteisiin, kuten joustavaan tuotantoon, yhteenliittäntöihin, kysyntäjoustoon tai varastointiin.
- (9) Sähköalan hiilestä irtautuminen siten, että uusiutuvasta energiasta tulee merkittävä osa markkinoita, on yksi energiaunionin päätavoitteista. Kun unioni edistyy kohti sähköalan hiilestä irtautumista ja uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvattamista, on olennaisen tärkeää, että markkinoilla poistetaan rajat ylittävän kaupan jäljellä olevat esteet ja kannustetaan investointeja tuki-infrastruktuuriin, kuten joustavampaan tuotantoon, yhteenliittäntöihin, kysyntäjoustoon ja varastointiin. Jotta voitaisiin tukea tätä siirtymistä vaihtelevaan ja hajautettuun tuotantoon ja varmistaa, että energiamarkkinoiden periaatteet muodostavat unionin tulevien sähkömarkkinoiden

²⁹ EUVL L 176, 15.7.2003, s. 1.

perustan, on tärkeää kiinnittää entistä enemmän huomiota lyhyen aikavälin markkinoihin ja niukkuuteen perustuvaan hinnoitteluun.

- (10) Lyhyen aikavälin markkinat parantavat likviditeettiä ja lisäävät kilpailua antamalla useammille resursseille, etenkin joustavammille resursseille, mahdollisuuden osallistua täysimääräisesti markkinoille. Toimiva niukkuuteen perustuva hinnoittelu kannustaa markkinaosapuolia olemaan käytettävissä silloin kuin markkinat sitä eniten tarvitsevat ja varmistaa, että ne voivat kattaa kustannuksensa tukkumarkkinoilla. Siksi on ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että hallinnolliset ja implisiittiset hintakatot poistetaan niin pitkälle kuin mahdollista, jotta niukkuuteen perustuvat hinnat voivat nousta toimittamatta jääneen sähkön arvoon saakka. Kun lyhyen aikavälin markkinat ja niukkuuteen perustuva hinnoittelu on nivottu täydellisesti osaksi markkinoiden rakennetta, ne edistävät muiden toimitusvarmuuden takaamiseen liittyvien toimenpiteiden, kuten kapasiteettimekanismien, poistamista käytöstä. Samaan aikaan tukkumarkkinoilla sovellettavan hintakatottoman niukkuuteen perustuvan hinnoittelun ei pitäisi vaarantaa loppukäyttäjien ja erityisesti kotitalouksien ja pk-yritysten mahdollisuutta nauttia luotettavista ja vakaista hinnoista.
- (11) Poikkeukset markkinoiden perusperiaatteista, kuten tasevastuusta, markkinapohjaisesta ajojärjestyksen määrittelystä tai tuotannon rajoittamisesta ja ajojärjestyksen uudelleenmäärittelystä, heikentävät joustosignaaleja ja muodostavat esteen varastoinnin, kysyntäjouston tai yhteenliittymien kaltaisten ratkaisujen kehittämiselle. Vaikka poikkeukset ovat edelleen tarpeellisia tiettyihin toimijoihin, etenkin kotitalouksiin ja pk-yrityksiin, kohdistuvan tarpeettoman hallinnollisen taakan välttämiseksi, kokonaisia tekniikoita koskevat laajat poikkeukset eivät sovi yhteen sen kanssa, että tavoitteena on saavuttaa markkinapohjainen ja tehokas hiilestä irtautuminen, joten ne olisi korvattava paremmin kohdennetuilla toimenpiteillä.

↓ 714/2009 johdanto-osan 16 kappale

- (12) Todellisen kilpailun kehittyminen sähkön sisämarkkinoilla edellyttää syrjimättömiä ja avoimia maksuja verkon käytöstä, siirtoverkon yhdysjohdot mukaan luettuina. Näiden johtojen käytettävissä olevan kapasiteetin olisi oltava niin suuri kuin turvattu verkkotoiminnan turvallisuusvaatimukset huomioon ottaen on mahdollista.

↓ 714/2009 johdanto-osan 17 kappale

- (13) On tärkeää välttää se, että siirtoverkonhaltijoiden jäsenvaltioissa käyttämät erilaiset turvallisuus-, toiminta- ja suunnitteluvaatimukset johtavat kilpailun vääristymiseen. Lisäksi käytettävissä olevan siirtokapasiteetin sekä siihen vaikuttavien turvallisuus-, suunnittelu- ja toimintavaatimuksien olisi oltava avoimia markkinaosapuolille.

↕ uusi

- (14) Jotta tarvittavia investointeja voitaisiin ohjata tehokkaasti, hintojen on annettava signaaleja myös siitä, missä sähköä tarvitaan eniten. Alueellisessa sähköjärjestelmässä

oikeat sijaintia koskevat signaalit edellyttävät tarjousalueiden yhdenmukaista, objektiivista ja luotettavaa määrittelyä läpinäkyvällä prosessilla. Unionin sähköverkon tehokkaan toiminnan ja suunnittelun varmistamiseksi ja vaikuttavien hintasignaalien antamiseksi uudelle tuotantokapasiteetille, kysyntäjoustolle tai siirtoinfrastruktuurille, tarjousalueiden olisi vastattava rakenteellista ylikuormitusta. Etenkään alueiden välistä kapasiteettia ei saisi vähentää sisäisen ylikuormituksen ratkaisemiseksi.

- (15) Sähköjärjestelmän tehokas hiilestä irtautuminen markkinoiden yhdentämisen kautta edellyttää rajat ylittävän kaupan esteiden järjestelmällistä poistamista, jotta markkinoiden hajanaisuus voidaan korjata ja unionin energia-asiakkaat voivat saada täyden hyödyn yhdenmukaisista sähkömarkkinoista ja kilpailusta.

↓ 714/2009 johdanto-osan 10 kappale

- (16) Tässä asetuksessa olisi säädettävä hinnoittelua ja kapasiteetin jakamista koskevista peruseriaa-asteista. Lisäksi olisi säädettävä muita asiaan liittyviä periaatteita ja menetelmiä koskevien suuntaviivojen hyväksymisestä, jotta voidaan nopeasti mukautua muuttuviin olosuhteisiin.

↓ 714/2009 johdanto-osan 22 kappale

- (17) Ylikuormitusongelmien hallinnan olisi annettava oikeanlaisia taloudellisia signaaleja siirtoverkonhaltijoille ja markkinaosapuolille sekä perustuttava markkinamekanismeihin.

↓ 714/2009 johdanto-osan 11 kappale (mukautettu)

- (18) Avoimilla kilpailuun perustuvilla markkinoilla siirtoverkonhaltijoiden olisi saatava korvaus verkossaan ☒ tapahtuvista rajat ylittävistä sähkönsiirroista ☒ ~~siirrettävistä sähkö-~~ ~~rajat ylittävistä virroista~~ aiheutuvista kustannuksista niiltä siirtoverkonhaltijoilta, joiden verkosta nämä rajat ylittävät ☒ siirrot ☒ ~~virrat~~ ovat peräisin ja joiden verkkoon ☒ siirrot ☒ ~~virrat~~ päättyvät.

↓ 714/2009 johdanto-osan 12 kappale

- (19) Maksetut ja saadut maksut, jotka aiheutuvat siirtoverkonhaltijoiden välisistä korvauksista, olisi otettava huomioon kansallisten verkkojen hinnoittelussa.

↓ 714/2009 johdanto-osan 13 kappale

- (20) Rajat ylittävästä verkkoon pääsystä maksettavat todelliset summat voivat vaihdella huomattavasti sekä asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden mukaan että jäsenvaltioissa sovellettavien hinnoittelujärjestelmien rakenteiden erojen vuoksi. Jonkinasteinen yhdenmukaistaminen on siksi tarpeen, jotta kaupan vääristymät vältetään.

↓ 714/2009 johdanto-osan 21 kappale

- (21) Olisi oltava säännöt siitä, miten ylikuormituksen hallinnasta johtuvia tuloja käytetään, ellei poikkeaminen näistä säännöistä ole perusteltua asianomaisen rajayhdysjohdon erityispiirteiden vuoksi.

↓ uusi

- (22) Tasapuolisten toimintaedellytysten tarjoamiseksi kaikille markkinatoimijoille verkkotariffeja olisi sovellettava tavalla, joka ei syrji jakelutasolla verkkoon liitettyä tuotantoa suhteessa siirtotasolla liitettyyn tuotantoon, joko myönteisesti tai kielteisesti. Tariffit eivät saisi syrjiä energian varastointia eivätkä ne saisi luoda pidäkkeitä kysyntäjoustoon osallistumiselle tai muodostaa estettä energiatehokkuuden parantamiselle.
- (23) Tariffien läpinäkyvyyden ja vertailtavuuden lisäämiseksi tapauksissa, joissa sitovaa yhdenmukaistamista ei pidetä riittävänä, [uudelleenlaaditulla asetuksella (EY) N:o 713/2009, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 863/2] perustetun Euroopan energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, jäljempänä 'virasto', olisi annettava tariffimenetelmiä koskevia suosituksia.
- (24) Jotta voidaan paremmin varmistaa optimaaliset investoinnit Euroopan laajuiseen verkkoon ja puuttua tilanteisiin, joissa toteuttamiskelpoisia yhteenliitántähankkeita ei rakenneta, koska niitä ei ole priorisoitu kansallisella tasolla, siirtorajoitusmaksujen käyttöä olisi harkittava uudelleen, ja se olisi sallittava ainoastaan yhteenliitántäkapasiteettien käytettävyyden takaamiseksi ja niiden ylläpitämiseksi tai lisäämiseksi.

↓ 714/2009 johdanto-osan 7 kappale (mukautettu)

- (25) Sähkön siirtoverkon optimaalisen hallinnan varmistamiseksi sekä sähkön myymisen ja toimittamisen mahdollistamiseksi yli rajojen ☒ unionissa ~~☒ yhteisössä~~ olisi perustettava sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto (European Network of Transmission System Operators for Electricity, jäljempänä Sähkö-ENTSO). Sähkö-ENTSON tehtävien toteuttamisessa olisi noudatettava ☒ unionin ~~☒ yhteisön~~ kilpailusääntöjä, joita sovelletaan myös Sähkö-ENTSON tekemiin päätöksiin. Sähkö-ENTSON tehtävät olisi määriteltävä täsmällisesti, ja sen

työskentelymenetelmillä olisi voitava varmistaa tehokkuus, avoimuus ja Sähkö-ENTSON edustava luonne. Sähkö-ENTSON laatimilla verkkosääntöillä ei ole tarkoitus korvata niitä tarvittavia kansallisia verkkosääntöjä, jotka koskevat muita kuin rajat ylittäviä kysymyksiä. Koska nopeampi edistyminen voi olla saavutettavissa alueellisilla toimilla, siirtoverkonhaltijoiden olisi perustettava yleisen yhteistyöverkoston puitteissa alueellisia rakenteita sekä varmistettava, että alueellisilla toimilla saavutettavat tulokset sopivat yhteen ☒ unionin ☒ ~~yhteisön~~ tason verkkosääntöjen ja ei-sitovien kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien kanssa. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä yhteistyötä ja valvottava verkon tehokkuutta aluetasolla. Alueellisen yhteistyön olisi oltava sopusoinnussa sähkön sisämarkkinoiden kilpailukyvyn ja tehokkuuden edistämistä koskevien pyrkimysten kanssa.

⇓ uusi

- (26) Sähkö-ENTSON olisi tehtävä unionin tasolla resurssien keskipitkän ja pitkän aikavälin luotettava riittävyysarviointi, joka luo objektiivisen pohjan riittävyyteen liittyvien huolenaiheiden arvioinnille. Resurssien riittävyyteen liittyvien huolenaiheiden, joihin vastataan kapasiteettimekanismien avulla, olisi perustuttava EU:n tason arviointiin.
- (27) Tässä asetuksessa esitetyllä resurssien keskipitkän ja pitkän aikavälin (seuraavista 10 vuodesta seuraavaan vuoteen) riittävyysarvioinnilla on eri tarkoitus kuin [riskeihin varautumista koskevan asetuksen, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 862] 9 artiklassa esitetyillä kausittaisilla näkymillä (seuraavat kuusi kuukautta). Keskipitkän ja pitkän aikavälin arviointeja käytetään pääasiassa kapasiteettimekanismien tarpeellisuuden arviointiin, kun taas kausittaisia näkymiä käytetään varoittamaan seuraavien kuuden kuukauden aikana mahdollisesti esiintyvistä riskeistä, jotka todennäköisesti johtavat sähkön toimitustilanteen merkittävään heikentymiseen. Myös alueelliset käyttökeskukset tekevät sähkön siirtoverkkojen käyttöä koskevassa EU:n lainsäädännössä määriteltäviä alueellisia riittävyysarviointeja. Nämä ovat verkon käyttötoiminnassa käytettäviä erittäin lyhyen aikavälin riittävyysarviointeja (seuraavasta viikosta seuraavaan päivään).
- (28) Jäsenvaltioiden olisi ennen kapasiteettimekanismien käyttöönottoa arvioitava näihin mekanismeihin liittyvään resurssien riittävyyshuoleen vaikuttavia sääntelyn vääristymiä. Niitä olisi vaadittava hyväksymään toimenpiteitä havaittujen vääristymien poistamiseksi, mukaan lukien näiden toimenpiteiden toteuttamisaikataulu. Kapasiteettimekanismeja olisi otettava käyttöön ainoastaan niiden jäljelle jäävien huolenaiheiden osalta, joita ei voida korjata poistamalla tällaiset vääristymät.
- (29) Jäsenvaltioiden, jotka aikovat ottaa käyttöön kapasiteettimekanismeja, olisi määriteltävä resurssien riittävyystavoitteet läpinäkyvällä ja todennettavalla prosessilla. Jäsenvaltioiden olisi voitava itse määritellä tavoittelemansa toimitusvarmuuden taso.
- (30) Kapasiteettimekanismien pääperiaatteet olisi määriteltävä ympäristö- ja energia-alan valtiontukia koskevien periaatteiden ja kilpailun pääosaston tekemän kapasiteettimekanismeja koskevan toimialatutkinnan tulosten perusteella. Jo käytössä olevia kapasiteettimekanismeja olisi arvioitava uudelleen näiden periaatteiden valossa. Jos eurooppalainen resurssien riittävyysarviointi osoittaa, ettei riittävyyteen liittyviä huolenaiheita ole, mitään uusia kapasiteettimekanismeja ei pitäisi perustaa eikä jo käytössä olevien mekanismien nojalla pitäisi tehdä mitään uusia

kapasiteettisitoumuksia. SEUT-sopimuksen 107–109 artiklan mukaisia valtioneuvoston päätöksiä on aina noudatettava.

- (31) Olisi laadittava yksityiskohtaiset säännöt, jotka helpottavat tehokasta rajat ylittävää osallistumista muihin kapasiteettimekanismeihin kuin reservijärjestelmiin. Siirtoverkonhaltijoiden rajojen eri puolilla olisi helpotettava asiasta kiinnostuneiden tuottajien osallistumista kapasiteettimekanismeihin muissa jäsenvaltioissa. Siksi niiden olisi laskettava kapasiteetit, joihin saakka rajat ylittävä osallistuminen olisi mahdollista, mahdollistettava osallistuminen ja tarkastettava kapasiteetin käytettävyyden. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi valvottava rajat ylittävien sääntöjen noudattamista jäsenvaltioissa.
- (32) Kun otetaan huomioon kansallisten sähköjärjestelmien erot ja olemassa olevien sähköverkkojen tekniset rajoitukset, markkinoiden yhdentymisessä voidaan usein edistää parhaiten soveltamalla alueellista lähestymistapaa. Siksi siirtoverkonhaltijoiden välistä alueellista yhteistyötä olisi lujitettava. Tehokkaan yhteistyön varmistamiseksi uudessa sääntelykehyksessä olisi säädettävä vahvemman alueellisesta hallinnoinnista ja viranomaisvalvonnasta, myös kasvattamalla viraston päätöksentekovaltaa rajat ylittävissä kysymyksissä. Jäsenvaltioiden tiiviimpää yhteistyötä voidaan tarvita myös kriisitilanteissa toimitusvarmuuden parantamiseksi ja markkinoiden vääristymien rajoittamiseksi.
- (33) Siirtoverkonhaltijoiden väliselle alueellisen tason koordinoinnille on annettu virallinen muoto tekemällä pakolliseksi siirtoverkonhaltijoiden osallistuminen alueellisten käyttövarmuuskoordinaattoreiden toimintaan; tätä olisi täydennettävä parannetulla institutionaalisella kehyksellä perustamalla alueelliset käyttökeskukset. Alueellisten käyttökeskusten perustamisessa olisi otettava huomioon olemassa olevat alueelliset koordinointialoitteet, ja sillä olisi tuettava sähköjärjestelmien entistä integroidumpaa käyttöä koko unionin alueella ja varmistettava niiden tehokas ja turvallinen toiminta.
- (34) Alueellisten käyttökeskusten maantieteellisen laajuuden pitäisi antaa niille mahdollisuus toimia tehokkaassa koordinoivassa roolissa ja optimoida siirtoverkonhaltijoiden toimintaa laajemmilla alueilla.
- (35) Alueellisten käyttökeskusten olisi toteutettava tehtäviä, joiden toteuttaminen alueellisella tasolla tuo lisäarvoa kansallisen tason toimiin verrattuna. Alueellisten käyttökeskusten tehtäviin olisi sisällyttävä alueellisten käyttövarmuuskoordinaattoreiden toteuttamat tehtävät sekä verkon käyttöön, markkinoiden toimintaan ja riskeihin varautumiseen liittyvät lisätehtävät. Alueellisten käyttökeskusten tehtäviin ei pitäisi kuulua sähköverkon reaaliaikainen käyttö.
- (36) Alueellisten käyttökeskusten olisi toimittava pääasiassa alueen verkon ja markkinoiden toiminnan etua ajatellen eikä minkään yksittäisen tahon etujen mukaisesti. Alueellisille käyttökeskuksille olisi siksi annettava tiettyjen tehtävien osalta valtuudet tehdä päätöksiä ja ohjata toimia, joita käyttöalueen siirtoverkonhaltijoiden on toteutettava, ja jäljelle jäävien tehtävien osalta vahvempi neuvoa-antava asema.
- (37) Sähkö-ENTSON olisi varmistettava, että alueellisten käyttökeskusten toimintaa koordinoidaan alueiden rajojen yli.
- (38) Sähkön jakeluverkkojen tehokkuuden parantamiseksi unionissa ja tiiviin yhteistyön varmistamiseksi siirtoverkonhaltijoiden ja Sähkö-ENTSON kanssa unionissa olisi perustettava jakeluverkonhaltijoiden eurooppalainen elin, jäljempänä 'EU DSO -elin'. EU DSO -elimen tehtävät olisi määriteltävä täsmällisesti, ja sen

työskentelymenetelmillä olisi varmistettava tehokkuus, avoimuus ja edustavuus unionin jakeluverkonhaltijoiden joukossa. EU DSO -elimen olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä Sähkö-ENTSON kanssa verkkosäätöjen valmistelussa ja täytäntöönpanossa, tapauksen mukaan, ja sen olisi annettava ohjeita muun muassa hajautetun tuotannon ja varastoinnin liittämisestä jakeluverkkoihin tai muista jakeluverkkojen hallintaan liittyvistä aiheista.

↓ 714/2009 johdanto-osan 6
kappale (mukautettu)

- (39) ~~Erityisesti olisi lisättävä~~ Siirtoverkonhaltijoiden välistä yhteistyötä ja koordinointia olisi lisättävä, jotta voitaisiin laatia avointa rajat ylittävää siirtoverkkoihin pääsyä ja pääsyn hallinnointia koskevia verkkosäätöjä ja varmistaa ☒ unionin ☒ yhteisön siirtoverkkojärjestelmän koordinoitu ja riittävän ennakoiva suunnittelu ja vakaa tekninen kehitys, yhteenliittämiskapasiteetin luominen mukaan lukien, ympäristö asianmukaisesti huomioon ottaen. Verkkosäätöjen olisi oltava ~~energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 713/2009³⁰ perustetun energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, jäljempänä ”virasto”,~~ laatimien puiteohjeiden, jotka eivät ole sitovia (jäljempänä ”puiteohjeet”), mukaisia. Viraston olisi osallistuttava verkkosäätöjä koskevien ehdotusten tosiseikkoihin perustuvaan arviointiin, esimerkiksi sen arviointiin, ovatko ehdotukset puiteohjeiden mukaisia, ja sen olisi voitava suositella komissiolle niiden hyväksymistä. Viraston olisi arvioitava verkkosäätöjä koskevia muutosehdotuksia, ja sen olisi voitava suositella komissiolle niiden hyväksymistä. Siirtoverkonhaltijoiden olisi käytettävä verkkojaan näiden verkkosäätöjen mukaisesti.

↓ 714/2009 johdanto-osan 24
kappale

- (40) Sähkön sisämarkkinoiden sujuvan toiminnan turvaamiseksi olisi säädettävä menettelyistä, joiden avulla komissio voi hyväksyä päätöksiä ja suuntaviivoja muun muassa hinnoittelusta ja kapasiteetin jakamisesta. Samalla olisi kuitenkin varmistettava, että jäsenvaltioiden sääntelyviranomaiset osallistuvat näihin toimiin tarvittaessa eurooppalaisen yhdistyksensä kautta. Sääntelyviranomaisilla sekä muilla asianomaisilla jäsenvaltioiden viranomaisilla on tärkeä tehtävä sähkön sisämarkkinoiden hyvän toiminnan edistämisessä.

↓ 714/2009 johdanto-osan 8
kappale (mukautettu)

- (41) Sähkö-ENTSOLle suunnitellut tehtävät koskevat kaikkien markkinaosapuolten etuja. Sen vuoksi tehokas kuulemismenettely on välttämätön, ja sen helpottamiseksi ja sujuvoittamiseksi keskeinen asema olisi annettava jo olemassa oleville rakenteille kuten ~~sähkönsiirron koordinoitulle, kansallisille sääntelyviranomaisille tai~~

30

Ks. tämän Virallisen lehden sivu 1.

virastolle ☒ kansallisten sääntelyviranomaisten tai viraston kautta toteutetuille kuulemisille ☒.

↓ 714/2009 johdanto-osan 9 kappale (mukautettu)

- (42) Sähkö-ENTSO:n olisi laadittava, julkaistava ja päivitettävä säännöllisesti ei-sitova ☒ unionin ☒ yhteisön laajuinen ☒ kymmenvuotinen ☒ verkon kehittämissuunnitelma ☒ unionin ☒ yhteisön koko sähkönsiirtoverkon avoimuuden lisäämiseksi (☒ unionin ☒ yhteisön laajuinen verkon kehittämissuunnitelma). Tähän verkon kehittämissuunnitelmaan olisi sisällytettävä toteuttamiskelpoiset sähkönsiirtoverkot ja tarvittavat alueelliset yhteenliittämiset, jotka ovat merkityksellisiä kaupalliselta tai toimitusvarmuuden kannalta.

↓ uusi

- (43) Verkkosääntöjen laadinnasta ja hyväksymisestä saadut kokemukset ovat osoittaneet, että laadintaprosessia on hyödyllistä virtaviivaistaa selventämällä, että virastolla on oikeus muokata sähkön verkkosääntöjen luonnoksia ennen niiden esittämistä komissiolle.

↓ 714/2009 johdanto-osan 14 kappale

~~On tarpeen luoda pitkän aikavälin toivottavaa sijaintia koskevien signaalien järjestelmä, joka perustuu siihen periaatteeseen, että verkkoon pääsystä perittävissä maksuissa olisi otettava huomioon asianomaisen alueen tuotannon ja kulutuksen välinen tasapaino, mikä toteutetaan eriyttämällä tuottajien ja/tai kuluttajien verkkoon pääsystä perittävät maksut.~~

↓ 714/2009 johdanto-osan 15 kappale

~~Ei ole aiheellista soveltaa etäisyyteen perustuvia tariffeja, tai siinä tapauksessa, että asianmukaiset signaalit toivottavasta sijainnista ovat käytössä, erillisiä tariffeja, jotka koskisivat vain viejiä tai tuojia kansalliseen verkkoon pääsyä koskevan yleisen maksun lisäksi.~~

↓ 714/2009 johdanto-osan 18 kappale

~~Kansallisten sääntelyviranomaisten ja komission viime vuosina harjoittaman markkinoiden seurannan yhteydessä on ilmennyt, että nykyiset avoimuusvaatimukset ja infrastruktuuriin pääsyä koskevat säännöt eivät ole riittäviä todellisten, moitteettomasti toimivien, avointen ja tehokkaiden sähkön sisämarkkinoiden takaamiseksi.~~

~~Verkon fyysisistä tilaa ja tehokkuutta koskevien tietojen olisi oltava tasavertaisesti kaikkien markkinaosapuolten saatavilla, jotta niillä olisi mahdollisuus arvioida kysynnän ja tarjonnan yleistä tilannetta ja tunnistaa syyt tukkuhinnan muutoksiin. Tämä edellyttää täsmällisempiä tietoja sähkön tuotannosta, tarjonnasta ja kysynnästä, ennusteet mukaan luettuina, verkko- ja yhteenliittämiskapasiteetista, sähkövirroista ja ylläpidosta sekä tasapainottamisesta ja varakapasiteetista.~~

- (44) Investointeja uusiin merkittäviin infrastruktuureihin olisi edistettävä voimakkaasti samalla kun varmistetaan sähkön sisämarkkinoiden moitteeton toiminta. Jotta tasavirtarajayhdysjohtojen vapauttamisella säännösten soveltamisesta olisi mahdollisimman suuri myönteinen vaikutus kilpailuun ja toimitusvarmuuteen, olisi selvitettävä markkinoiden mielenkiinto hankkeen suunnitteluvaiheessa ja hyväksyttävä ylikuormituksen hallintaa koskevat säännöt. Jos tasavirtarajayhdysjohdot sijaitsevat useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella, viraston olisi viimeisenä vaihtoehtona käsiteltävä vapautuspyyntö, jotta voidaan ottaa paremmin huomioon vapautuksen rajojen yli ulottuvat vaikutukset sekä helpottaa pyynnön hallinnollista käsittelyä. Lisäksi kun otetaan huomioon näiden vapautettujen merkittävien infrastruktuurihankkeiden rakentamisen poikkeuksellinen riskiprofiili, olisi annettava yrityksille, joilla on toimitus- ja tuotantointressejä, mahdollisuus poiketa väliaikaisesti eriyttämissääntöjen täysimääräisestä soveltamisesta kyseisten hankkeiden osalta. Asetuksen (EY) N:o 1228/2003³¹ nojalla myönnettyjen vapautusten soveltamista jatketaan suunniteltuun voimassaolon päättymisajankohtaan asti, kuten myönnetyssä vapautuspäätöksessä on päätetty.
-

~~Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varmistettava tässä asetuksessa annettujen sääntöjen ja sen nojalla hyväksyttyjen suuntaviivojen noudattaminen.~~

- (45) Jotta luottamus markkinoihin lisääntyisi, markkinaosapuolilla on oltava varmuus siitä, että väärinkäytöksiin syyllistyviin voidaan kohdistaa tehokkaita, varoittavia ja oikeasuhteisia seuraamuksia. Toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava valtuudet

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1228/2003, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2003, verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa (EUVL L 176, 15.7.2003, s. 1).

tutkia väitteet markkinoiden väärinkäytöstä tehokkaasti. Tämän vuoksi toimivaltaisten viranomaisten on tarpeen saada käyttöönsä tiedot sähkötoimittajien operatiivisista päätöksistä. Sähkömarkkinoilla tuotantoyritykset tekevät monet keskeisistä päätöksistä, ja niiden olisi pidettävä näitä päätöksiä koskevat tiedot toimivaltaisten viranomaisten saatavilla ja helposti käytettävissä tietyn ajan. Toimivaltaisten viranomaisten olisi lisäksi säännöllisesti valvottava, että siirtoverkonhaltijat noudattavat sääntöjä. Pienet tuotantoyritykset, joilla ei ole todellisia mahdollisuuksia vääristää markkinoita, olisi vapautettava tästä velvollisuudesta.

↓ 714/2009 johdanto-osan 26 kappale

- (46) Jäsenvaltioita ja toimivaltaisia kansallisia viranomaisia olisi vaadittava toimittamaan asiaankuuluvat tiedot komissiolle. Komission olisi käsiteltävä tällaiset tiedot luottamuksellisina. Komissiolla olisi tarvittaessa oltava mahdollisuus pyytää asiaankuuluvia tietoja suoraan niiltä yrityksiltä, joita asia koskee, kunhan siitä ilmoitetaan toimivaltaisille kansallisille viranomaisille.

↓ 714/2009 johdanto-osan 27 kappale

- (47) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja varmistettava, että niitä sovelletaan. Seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

↓ 714/2009 johdanto-osan 28 kappale

~~Tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käyttäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY³² mukaisesti.~~

↓ 714/2009 johdanto-osan 29 kappale

~~Komissiolle olisi erityisesti siirrettävä toimivalta vahvistaa tai hyväksyä suuntaviivat, jotka ovat tarpeen tämän asetuksen tavoitteen saavuttamiseksi vaadittavan yhdenmukaistamisen vähimmäistason määrittämiseksi. Koska nämä toimenpiteet ovat laajakantoisia ja niiden tarkoituksena on muuttaa tämän asetuksen muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä uusilla muilla kuin keskeisillä osilla, ne on hyväksyttävä päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklassa säädettyä valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.~~

³² EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

- (48) Jäsenvaltioiden ja energiayhteisön sopimuspuolten olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä kaikissa yhtenäisen sähkökauppa-alueen luomiseen liittyvissä kysymyksissä eivätkä ne saisi toteuttaa toimenpiteitä, jotka vaarantavat sähkömarkkinoiden jatkuvan yhdentämisen tai jäsenvaltioiden ja sopimuspuolten toimitusvarmuuden.
- (49) Jotta voidaan varmistaa markkinoiden tehokkaan toiminnan edellyttämä yhdenmukaistamisen vähimmäistaso, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä markkinoiden yhdentymisen kannalta olennaisen tärkeillä aloilla. Näihin pitäisi sisältyä siirtoverkonhaltijoiden alueellisen yhteistyön maantieteellinen laajuus, siirtoverkonhaltijoiden välisten korvausten suuruus, verkkosääntöjen ja suuntaviivojen hyväksyminen ja muuttaminen sekä uusia rajayhdysjohtoja koskevien poikkeussäännösten soveltaminen. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että kyseiset kuulemiset toteutetaan niiden periaatteiden mukaan, jotka on vahvistettu 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä parempaa lainsäädäntöä koskevassa toimielinten sopimuksessa³³. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle olisi toimitettava kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla olisi oltava järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

- (50) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta eli rajat ylittävän sähkökaupan yhdenmukaistetun kehyksen käyttöönottoa, vaan se voidaan saavuttaa paremmin ☒ unionin ☒ yhteisön tasolla, joten ☒ unioni ☒ yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä ☒ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ☒ perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen,

~~Koska asetukseen (EY) N:o 1228/2003 tehdään nyt huomattavia muutoksia, kyseiset säännökset on selkeyden ja järjeistämisen vuoksi syytä laatia uudelleen kokoamalla ne uudessa asetuksessa yhdeksi säädöksenä.~~

³³ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku

⊗ Kohde, soveltamisala ja määritelmät ⊗

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

Tämän asetuksen tarkoituksena on

↓ uusi

- a) luoda pohja Euroopan energiaunionin tavoitteiden ja erityisesti vuoteen 2030 ulottuvien unionin ilmasto- ja energiapuitteiden³⁴ tavoitteiden tehokkaalle saavuttamiselle mahdollistamalla markkinasignaalien vaikutus joustavuuden lisäämiseen, hiilestä irtautumiseen ja innovointiin;
 - b) vahvistaa hyvin toimivien integroitujen sähkömarkkinoiden peruseriaatteet, jotka mahdollistavat kaikkien resurssien tarjoajien ja sähköasiakkaiden syrjimättömän pääsyn markkinoille, antavat vaikutusvaltaa kuluttajille, mahdollistavat kysyntäjouston ja energiatehokkuuden parantamisen, helpottavat hajautetun kysynnän ja tarjonnan yhdistämistä ja edistävät vähähiiliseen talouteen siirtymistä mahdollistamalla uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön integroinnin markkinoille ja sen markkinapohjaisen hinnoittelun;
-

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

~~c)~~ vahvistaa oikeudenmukaiset säännöt rajat ylittävää sähkön kauppaa varten ja edistää siten kilpailua sähkön sisämarkkinoilla kansallisten ja alueellisten markkinoiden erityispiirteet huomioon ottaen. Tähän sisältyy se, että luodaan rajat ylittävien ⊗ sähkönsiirtojen ⊗ ~~sähkövirtojen~~ korvausmekanismi ja vahvistetaan yhdenmukaistetut periaatteet rajat ylittäviä siirtoja koskeville maksuille sekä jaetaan käytettävissä oleva yhteenliittämiskapasiteetti kansallisten siirtoverkkojen kesken;

~~d)~~ helpottaa sellaisten toimivien ja avoimien tukkumarkkinoiden syntymistä, joilla sähkön toimitusvarmuuden taso on korkea. Sillä säädetään mekanismeista rajat ylittävää sähkön kauppaa koskevien sääntöjen yhdenmukaistamiseksi.

³⁴ COM(2014) 015 final.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa sovelletaan ~~sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY~~ [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] 2 artiklan $\Rightarrow$, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) No 1227/2011³⁵ 2 artiklan, komission asetuksen (EU) N:o 543/2013³⁶ 2 artiklan ja [uudelleenlaaditun uusiutuvaa energiaa koskevan direktiivin] 2 artiklan $\Leftarrow$ määritelmiä, ~~lukuun ottamatta ”rajayhdysjohdon” määritelmää, jonka sijasta sovelletaan seuraavaa määritelmää: ”rajayhdysjohdolla” tarkoitetaan voimansiirtojohtoa, joka ylittää jäsenvaltioiden välisen rajan ja joka yhdistää näiden jäsenvaltioiden kansalliset siirtoverkot.~~
2. Lisäksi $\boxtimes$ tässä asetuksessa tarkoitetaan $\boxtimes$ sovelletaan seuraavia määritelmiä:
 - a) ’sääntelyviranomaisilla’ ~~tarkoitetaan direktiivin 2009/72/EY~~ [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] ~~5735~~ artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja sääntelyviranomaisia;
 - b) ’rajat ylittävällä $\boxtimes$ sähkönsiirrolla $\boxtimes$ sähkövirralla’ tarkoitetaan jäsenvaltion siirtoverkossa kulkevaa fyysistä sähkövirtaa, jonka saa aikaan sähkön tuottajien ja/tai $\boxtimes$ asiakkaiden $\boxtimes$ kuluttajien toiminnasta kyseisen jäsenvaltion ulkopuolella aiheutuva vaikutus sen siirtoverkkoon;
 - c) ’ylikuormituksella’ ~~tarkoitetaan~~ tilannetta, jossa $\Rightarrow$ kaikkia markkinaosapuolten pyyntöjä, jotka koskevat kaupankäyntiä kahden tarjousalueen välillä, ei voida täyttää, koska ne vaikuttaisivat merkittävästi sellaisten verkkoelementtien fyysisiin virtoihin, jotka eivät pysty välittämään kyseisiä virtoja $\Leftarrow$ ~~kansallisia siirtoverkkoja yhdistävä siirtoyhteys ei pysty asianomaisten rajayhdysjohdon ja/tai kansallisten siirtoverkkojen kapasiteetin puutteen vuoksi välittämään kaikkia markkinaosapuolten pyytämiä kansainvälisestä kaupasta johtuvia fyysisiä virtoja;~~
 - d) ”ilmoitetulla viennillä” tarkoitetaan sähkön syöttämistä jäsenvaltion alueella sijaitsevaan verkkoon sopimusjärjestelyn perusteella, jolloin vastaava määrä sähköä otetaan samanaikaisesti verkosta (ilmoitettu tuonti) toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueella;
 - e) ”ilmoitetulla kauttakululla” tarkoitetaan tilannetta, jossa kyseessä on sähkön ilmoitettu vienti, jolle valittu reitti kulkee sellaisen maan kautta, jossa sähköä ei syötetä verkkoon eikä vastaavasti samanaikaisesti oteta verkosta;
 - f) ”ilmoitetulla tuonnilla” tarkoitetaan sähkön ottamista verkosta jäsenvaltion tai kolmannen maan alueella samanaikaisesti toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan sähkön verkkoon syöttämisen (ilmoitettu vienti) kanssa;
 - ~~g) d)~~ ’uudella rajayhdysjohdolla’ ~~tarkoitetaan~~ rajayhdysjohtoa, joka ei ollut valmis 4 päivään elokuuta 2003 mennessä;~~3~~

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (EUVL L 326, 8.12.2011, s. 1).

³⁶ Komission asetus (EU) N:o 543/2013, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2013, tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteen I muuttamisesta (EUVL L 163, 15.6.2013, s. 1).

- e) 'rakenteellisessa siirtorajoituksella' siirtoverkossa esiintyvää siirtorajoitusta, joka on ennakoitavissa, koskee samaa maantieteellistä aluetta ja toistuu usein sähköverkon tavanomaisissa olosuhteissa;
- f) 'markkinaoperaattorilla' tahoa, joka tarjoaa palvelua, jossa sähköön myyntitarjoukset täsmäytetään sähköön ostotarjousten kanssa;
- g) 'nimitetyllä sähkömarkkinaoperaattorilla' markkinaoperaattoria, jonka toimivaltainen viranomainen on nimennyt toteuttamaan yhteenkytkettyihin vuorokausimarkkinoihin tai päivänsisäisiin markkinoihin liittyviä tehtäviä;
- h) 'toimittamatta jääneen sähköön arvolla' euroina megawattituntia kohti esitettyä arviota suurimmasta sähköön hinnasta, jonka asiakkaat ovat valmiita maksamaan käyttökaton estämiseksi;
- i) 'tasehallinnalla' kaikilla aikaväleillä toteutettavia kaikkia toimia ja prosesseja, joilla siirtoverkonhaltija jatkuvasti varmistaa, että sähköjärjestelmän taajuus pysyy etukäteen määritellyllä stabiilisuusalueella ja että vaaditun laadun edellyttämää reservien määrää noudatetaan;
- j) 'tasesähköllä' sähköä, jota siirtoverkonhaltijat käyttävät verkon tasapainottamiseen;
- k) 'tasepalvelun tarjoajalla' markkinaosapuolta, joka tarjoaa siirtoverkonhaltijoille joko tasesähköä tai tasehallintakapasiteettia tai molempia;
- l) 'tasehallintakapasiteetilla' kapasiteetin määrää, jonka tasepalvelun tarjoaja on sopinut pitävänsä käytettävissä ja jonka suhteen tasepalvelun tarjoaja on sopinut tekevänsä siirtoverkonhaltijalle tarjouksia vastaavasta tasesähköön määrästä sopimuksen voimassaoloaikana;
- m) 'tasevastaavalla' markkinaosapuolta tai sen valitsemaa edustajaa, joka vastaa kyseisen markkinaosapuolen tasepoikkeamista sähkömarkkinoilla;
- n) 'taseselvitysajaksolla' aikayksikköä, jolta tasevastaavien tasepoikkeama lasketaan;
- o) 'tasepoikkeamahinnalla' tasepoikkeaman hintaa kumpaankin suuntaan kullakin taseselvitysajaksolla; hintaa voi olla positiivinen, nolla tai negatiivinen;
- p) 'tasepoikkeamahinta-alueella' aluetta, jolla tasepoikkeamahinta lasketaan;
- q) 'esivalintaprosessilla' prosessia, jossa varmennetaan, että tasehallintakapasiteetin tarjoaja täyttää siirtoverkonhaltijoiden asettamat vaatimukset;
- r) 'reservikapasiteetilla' taajuuden vakautusreservien, taajuuden palautusreservien tai korvaavien reservien määrä, jonka on oltava siirtoverkonhaltijan käytettävissä;
- s) 'asettamisella ajojärjestyksessä etusijalle' voimalaitosten ajojärjestyksen ohjausta muiden kriteerien kuin tarjousten taloudellisen järjestyksen perusteella ja keskitetyssä ajojärjestyksen ohjauksessa muiden kriteerien kuin verkon rajoitusten perusteella siten, että etusijalle asetetaan tietyillä tekniikoilla tuotetun sähköön ajaminen verkkoon;
- t) 'kapasiteetin laskenta-alueella' maantieteellistä aluetta, jolla koordinoitua kapasiteetin laskentaa sovelletaan;

- u) 'kapasiteettimekanismilla' hallinnollista toimenpidettä, jolla varmistetaan halutun toimitusvarmuuden tason saavuttaminen maksamalla resursseille korvaus niiden käytettävyydestä; tähän eivät sisälly lisäpalveluihin liittyvät toimenpiteet;
- v) 'strategisella reservillä' kapasiteettimekanismia, jossa resursseja ajetaan verkkoon ainoastaan siinä tapauksessa, että vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden selvitys ei ole onnistunut, siirtoverkonhaltijat ovat käyttäneet loppuun tasehallintaresurssinsa tasapainon saavuttamiseksi kulutuksen ja tarjonnan välillä ja markkinoiden tasapoikkeamat ajanjaksoina, joina reservejä on ajettu verkkoon, on selvitetty käyttäen toimittamatta jääneen sähkön arvoa;
- w) 'tehokkaalla yhteistuotannolla' yhteistuotantoa, joka täyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU³⁷ liitteessä II vahvistetut vaatimukset;
- x) 'demonstraatiohankkeella' hanketta, jossa uusi teknologia esitellään ensimmäistä kertaa unionissa ja johon sisältyy merkittävä, viimeisimmän tekniikan tason ylittävä innovaatio.

II luku

Sähkömarkkinoita koskevat yleiset säännöt

3 artikla

Sähkömarkkinoiden toimintaa koskevat periaatteet

1. Jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, siirtoverkonhaltijoiden, jakeluverkonhaltijoiden ja markkinaoperaattoreiden on varmistettava, että sähkömarkkinoiden toiminnassa noudatetaan seuraavia periaatteita:
 - a) hinnanmuodostuksen on perustuttava kysyntään ja tarjontaan;
 - b) on vältettävä toimia, jotka estävät kysyntään ja tarjontaan perustuvan hinnanmuodostuksen tai heikentävät halukkuutta kehittää joustavampaa tuotantoa, vähähiilistä tuotantoa tai joustavampaa kulutusta;
 - c) asiakkailla on oltava mahdollisuus hyötyä vähittäismarkkinoiden markkinamahdollisuuksista ja lisääntyneestä kilpailusta;
 - d) kuluttajien ja pienyritysten osallistuminen markkinoille on mahdollistettava kokoamalla yhteen useiden tuotantolaitosten tuotanto tai useiden kulutuslaitosten kulutus, jotta sähkömarkkinoilla voidaan tehdä yhteisiä tarjouksia ja jotta laitoksia voidaan käyttää yhdessä sähköverkossa, EU:n kilpailusääntöjen mukaisesti;
 - e) markkinasäännöillä on tuettava siirtymistä vähähiiliseen talouteen mahdollistamalla uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön integrointi ja energiatehokkuutta tukevien kannustimien tarjoaminen;
 - f) markkinasääntöjen on tarjottava asianmukaisia kannustimia tuotantoon, varastointiin, energiatehokkuuteen ja kysyntäjoustoon tehtäville investoinneille markkinoiden tarpeisiin vastaamiseksi ja siten toimitusvarmuuden takaamiseksi;

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

- g) sähkömarkkinoilla ja niihin liittyvillä palvelumarkkinoilla on vältettävä rajat ylittäviin sähkönsiirtoihin ja rajat ylittäviin kauppoihin kohdistuvia esteitä;
- h) markkinasäännöissä on määrättävä alueellisesta yhteistyöstä silloin kuin se on tehokasta;
- i) kaikkien tuotanto-, varastointi- ja kulutusresurssien on voitava osallistua markkinoille tasapuolisin edellytyksin;
- j) kaikkien tuottajien on oltava suoraan tai välillisesti vastuussa tuottamansa sähkön myynnistä;
- k) markkinasääntöjen on mahdollistettava tutkimuksessa ja kehityksessä saavutetun edistyksen realisointi ja käyttö yhteiskunnan hyödyksi;
- l) markkinasääntöjen on mahdollistettava tuotantolaitosten ja kysyntäjoustop ajojärjestyksen tehokas määrittely;
- m) markkinasääntöjen on mahdollistettava sähköntuotanto- ja sähköntoimitusyritysten markkinoille tulo ja markkinoilta poistuminen niiden oman toimintansa taloudellisesta ja rahoituksellista elinkelpoisuudesta tekemän arvioinnin perusteella;
- n) pitkän aikavälin suojautumismahdollisuuksilla, joiden avulla markkinaosapuolet voivat suojautua hintavaihteluriskeiltä markkinapohjaisesti ja poistaa investointien tulevia tuottoja koskevan epävarmuuden, on voitava käydä kauppaa pörseissä läpinäkyvällä tavalla EU:n kilpailusääntöjä noudattaen.

4 artikla

Tasevastuu

1. Kaikkien markkinaosapuolten on pyrittävä säilyttämään sähköjärjestelmän tasapaino, ja niillä on taloudellinen vastuu järjestelmässä aiheuttamistaan tasepoikkeamista. Niiden on joko itse toimittava tasevastaavina tai siirrettävä velvoitteensa valitsemaalleen tasevastaavalle.
2. Jäsenvaltiot voivat säätää tasevastuuta koskevasta poikkeuksesta seuraavien osalta:
 - a) demonstraatiohankkeet;
 - b) uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttävät tuotantolaitokset, joiden asennettu sähköntuotantokapasiteetti on alle 500 kW;
 - c) sellaista tukea saavat laitokset, jonka komissio on hyväksynyt SEUT-sopimuksen 107–109 mukaisten unionin valtiontukisääntöjen nojalla, ja jotka on otettu käyttöön ennen [*tämän asetuksen voimaantulopäivä*]. Ellei unionin valtiontukisäännöistä muuta johdu, jäsenvaltiot voivat kannustaa markkinaosapuolia, jotka on joko kokonaan tai osittain vapautettu tasevastuusta, hyväksymään täyden tasevastuun asianmukaista korvausta vastaan.
3. Edellä olevan 2 kohdan b alakohtaa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2026 ainoastaan uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttäviin tuotantolaitoksiin, joiden asennettu sähköntuotantokapasiteetti on alle 250 kW.

Tasehallintamarkkinat

1. Kaikilla markkinaosapuolilla on oltava pääsy tasehallintamarkkinoille joko yksin tai yhteenliittymän kautta. Tasehallintamarkkinoiden säännöissä ja tuotteissa on otettava huomioon tarve mukautua vaihtelevan tuotannon osuuden kasvuun sekä kulutuksen lisääntyvä joustavuus ja uusien teknologioiden käyttöönotto.
2. Tasehallintamarkkinat on organisoitava siten, että varmistetaan todellinen syrjimättömyys markkinaosapuolten välillä ottaen huomioon uusiutuviin energialähteisiin perustuvan tuotannon sekä kysyntäjoustopuon ja varastoinnin erilaiset tekniset valmiudet.
3. Tasesähkö on hankittava erillään tasehallintakapasiteetista. Hankintaprosessien on oltava läpinäkyviä, mutta niissä on kuitenkin samalla noudatettava luottamuksellisuutta.
4. Tasehallintamarkkinoiden on varmistettava käyttövarmuus, mutta mahdollistettava samalla alueiden välisen siirtokapasiteetin mahdollisimman laaja käyttö ja tehokas jakaminen eri aikaväleillä 15 artiklan mukaisesti.
5. Tasesähkön selvityksessä on käytettävä marginaalihinnoittelua. Markkinaosapuolten on voitava tehdä tarjouksia mahdollisimman reaaliaikaisesti ja vähintään komission asetuksen (EU) 2015/1222³⁸ 59 artiklan mukaisesti määritellyn päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisajankohdan jälkeen.
6. Tasepoikkeamat on selvitettävä hinnalla, joka vastaa sähkön reaaliaikaista arvoa.
7. Reservikapasiteetin mitoitus on tehtävä alueellisella tasolla liitteessä I olevan 7 kohdan mukaisesti. Alueellisten käyttökeskusten on tuettava siirtoverkonhaltijoita hankittavan tasehallintakapasiteetin määrän määrittämisessä liitteessä I olevan 8 kohdan mukaisesti.
8. Tasehallintakapasiteetin hankintaa on helpotettava alueellisella tasolla liitteessä I olevan 8 kohdan mukaisesti. Hankinnan on perustuttava ensisijaisesti markkinoihin ja se on järjestettävä siten, ettei markkinaosapuolten välillä esiinny syrjintää esivalintaprosessissa joko yksin tai yhteenliittymän kautta.
9. Ylössäädön tasehallintakapasiteetin ja alassäädön tasehallintakapasiteetin hankinta on toteutettava erikseen. Sopimus on tehtävä viimeistään päivää ennen tasehallintakapasiteetin tarjontaa, ja sopimuksen keston on oltava vähintään yksi päivä.
10. Siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava lähes reaaliaikaisia tietoja vastuualueensa kulloisestakin tasetilanteesta, tasepoikkeamahinnasta ja tasesähkön hinnasta.

³⁸

Komission asetus (EU) 2015/1222, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2015, kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta (EUVL L 197, 25.7.2015, s. 24).

Vuorokausimarkkinat ja päivänsisäiset markkinat

1. Siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on yhdessä järjestettävä asetuksessa (EU) 2015/1222 säädettyyn markkinoiden yhteenkytkentään perustuvien integroitujen vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden hallinnointi. Siirtoverkonhaltijoiden ja nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden on tehtävä yhteistyötä unionin tasolla tai, jos se on tarkoituksenmukaisempaa, alueellisella tasolla, jotta unionin vuorokautinen ja päivänsisäinen sähkökauppa toimisi mahdollisimman tehokkaasti. Yhteistyövelvoite ei rajoita unionin kilpailulainsäädännön säännösten soveltamista. Siirtoverkonhaltijoihin ja nimitettyihin sähkömarkkinaoperaattoreihin on niiden sähkökauppaan liittyvissä toiminnoissa kohdistettava sääntelyviranomaisten ja viraston viranomaisvalvontaa [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] 59 artiklan ja [uudelleenlaaditun asetuksen (EY) N:o 713/2009, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 863/2] 4 ja 9 artiklan mukaisesti.
2. Vuorokausimarkkinoiden ja päivänsisäisten markkinoiden on täytettävä seuraavat vaatimukset:
 - a) ne on järjestettävä siten, ettei niillä esiinny syrjintää;
 - b) niiden on tarjottava markkinaosapuolille mahdollisimman suuret mahdollisuudet edesauttaa verkon tasepoikkeamien välttämistä;
 - c) niiden on tarjottava markkinaosapuolille mahdollisimman suuret mahdollisuudet osallistua rajat ylittävään kauppaan mahdollisimman reaaliaikaisesti kaikilla tarjousalueilla;
 - d) niiden on tarjottava hintoja, jotka heijastavat markkinoiden perustekijöitä ja joihin markkinaosapuolet voivat luottaa sopiessaan pitkän aikavälin suojausinstrumenteista;
 - e) niiden on taattava käyttövarmuus ja mahdollistettava samalla siirtokapasiteetin mahdollisimman laaja käyttö;
 - f) niiden on oltava läpinäkyviä, mutta niillä on samalla noudatettava luottamuksellisuutta;
 - g) niillä on varmistettava, että kaupat tehdään anonymisti; ja
 - h) niillä ei saa tehdä eroa tarjousalueen sisällä ja tarjousalueiden välillä tehtyjen kauppojen välillä.
3. Markkinaoperaattoreiden on voitava kehittää tuotteita ja kaupankäyntimahdollisuuksia, jotka sopivat markkinaosapuolten kysyntään ja tarpeisiin ja jotka varmistavat, että kaikki markkinaosapuolet voivat päästä markkinoille yksin tai yhteenliittymän kautta. Niissä on otettava huomioon tarve mukautua vaihtelevan tuotannon osuuden kasvuun sekä kulutuksen lisääntyvä joustavuus ja uusien teknologioiden käyttöönotto.

7 artikla

Vuorokausimarkkinoilla ja päivänsisäisillä markkinoilla käytävä kauppa

1. Markkinaoperaattoreiden on annettava markkinaosapuolille mahdollisuus käydä sähkökauppaa mahdollisimman reaaliaikaisesti ja vähintään asetuksen (EU) 2015/1222 59 artiklan mukaisesti määritellyyn päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisajankohtaan saakka.
2. Markkinaoperaattoreiden on annettava markkinaosapuolille mahdollisuus käydä sähkökauppaa aikaväleillä, jotka ovat vähintään yhtä lyhyitä kuin taseselvitysjakso, sekä vuorokausimarkkinoilla että päivänsisäisillä markkinoilla.
3. Markkinaoperaattoreiden on tarjottava vuorokausimarkkinoilla ja päivänsisäisillä markkinoilla kaupattavaksi tuotteita, jotka ovat kooltaan riittävän pieniä, eli tarjousten vähimmäiskoko on enintään 1 megawatti, jotta mahdollistetaan kysyntäjouaston, sähkön varastoinnin ja pienimuotoisten uusiutuvien energialähteiden tehokas osallistuminen markkinoille.
4. Taseselvitysjakson on oltava 15 minuuttia kaikilla vastualueilla 1 päivään tammikuuta 2025 mennessä.

8 artikla

Terminimarkkinat

1. Siirtoverkonhaltijoiden on asetuksen (EU) 2016/1719 mukaisesti myönnettävä pitkän aikavälin siirto-oikeuksia tai niillä on oltava käytössä vastaavia toimenpiteitä, jotta markkinaosapuolet ja erityisesti uusiutuvia energialähteitä käyttävien tuotantolaitosten omistajat voivat suojautua hintariskeiltä yli tarjousalueiden rajojen.
2. Pitkän aikavälin siirto-oikeudet on jaettava läpinäkyvällä, markkinapohjaisella ja syrjimättömällä tavalla keskitetyn kauppapaikan kautta. Pitkän aikavälin siirto-oikeudet ovat sitovia ja niitä voidaan siirtää markkinaosapuolten välillä.
3. Edellyttäen, että perussopimuksen kilpailusääntöjä noudatetaan, markkinaoperaattoreiden on voitava kehittää myös pitkän aikavälin suojausinstrumentteja tarjotakseen markkinaosapuolille ja erityisesti uusiutuvia energialähteitä käyttävien tuotantolaitosten omistajille riittävät mahdollisuudet suojautua hintojen vaihtelusta aiheutuvilta taloudellisilta riskeiltä. Jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa tällaisia suojautumistoimia jäsenvaltion tai tarjousalueen sisäisiin kauppoihin.

9 artikla

Hintarajoitukset

1. Sähkön tukkuhinnalla ei saa olla ylärajaa, ellei sitä aseteta 10 artiklan mukaisesti määritettyyn toimittamatta jääneen sähkön arvoon. Sähkön tukkuhinnalla ei saa olla alarajaa, ellei sitä aseteta enintään arvoon -2 000 euroa ja, jos tämä hinta saavutetaan tai se odotetaan saavutettavan, se asetetaan alhaisempaan arvoon seuraavaksi päiväksi. Tätä säännöstä sovelletaan muun muassa tarjousten tekemiseen ja selvitykseen kaikilla aikaväleillä, ja se koskee myös tasesähkön ja tasepoikkeamien hintoja.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, markkinaoperaattorit voivat *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* saakka soveltaa enimmäisselvityshintoja koskevia rajoja vuorokautisilla ja päivänsisäisillä aikaväleillä asetuksen (EU) 2015/1222 41 ja 54 artiklan mukaisesti. Jos rajat saavutetaan tai ne odotetaan saavutettavan, niitä on korotettava seuraavaksi päiväksi.
3. Siirtoverkonhaltijat eivät saa toteuttaa mitään toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on tukkuhintojen muuttaminen. Kaikki ajomääräykset on ilmoitettava kansalliselle sääntelyviranomaiselle yhden päivän kuluessa.
4. Jäsenvaltioiden on yksilöitävä niiden omalla alueella sovellettavat toimintapolitiikat ja toimenpiteet, jotka voisivat välillisesti rajoittaa hinnanmuodostusta, mukaan lukien tasesähkön aktivointiin liittyvien tarjousten rajoittaminen, kapasiteettimekanismit, siirtoverkonhaltijoiden toimenpiteet sekä toimenpiteet, joiden tarkoituksena on markkinatulosten kyseenalaistaminen tai hallitsevan aseman tai tehottomasti määriteltujen tarjousalueiden väärinkäytön estäminen.
5. Jos jäsenvaltio on yksilöinyt toimintapolitiikan tai toimenpiteen, joka voisi rajoittaa hinnanmuodostusta, sen on toteutettava kaikki asianmukaiset toimet tarjouskäyttäytymiseen kohdistuvan vaikutuksen poistamiseksi tai, jos se ei ole mahdollista, rajoittamiseksi. Jäsenvaltioiden on esitettävä *[kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* mennessä komissiolle raportti, jossa selvitetään toimenpiteet ja toimet, joita ne ovat toteuttaneet tai aikovat toteuttaa.

10 artikla

Toimittamatta jääneen sähkön arvo

1. Jäsenvaltioiden on *[yhden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* mennessä laadittava yksi arvio toimittamatta jääneen sähkön arvosta omalla alueellaan euroina megawattituntia kohti ilmaistuna. Arvio on ilmoitettava komissiolle ja asetettava julkisesti saataville. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa erilaiset toimittamatta jääneen sähkön arvot eri tarjousalueille, jos niiden alueella sijaitsee useita tarjousalueita. Jäsenvaltioiden on toimittamatta jääneen sähkön arvoa vahvistaessaan sovellettava 19 artiklan 5 kohdan mukaisesti laadittua menetelmää.
2. Jäsenvaltioiden on saatettava arvionsa ajan tasalle vähintään viiden vuoden välein.

11 artikla

Tuotannon ja kysyntäjoustop ajojärjestyksen määrittely

1. Tuotantolaitosten ja kysyntäjoustop ajojärjestyksen määrittelyn on tapahduttava syrjimättömästi ja markkinapohjaisesti, jollei 2–4 kohdassa toisin säädetä.
2. Siirtoverkonhaltijoiden on sähköntuotantolaitosten ajojärjestystä määritellessään asetettava etusijalle uusiutuvia energialähteitä käyttävät tuotantolaitokset tai pienten tuotantolaitosten tehokas yhteistuotanto tai kehityksessä olevaa teknologiaa käyttävät tuotantolaitokset seuraavasti:
 - a) uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttävät tuotantolaitokset, joiden asennettu sähköntuotantokapasiteetti on alle 500 kW; tai
 - b) innovatiivisten teknologioiden demonstraatiohankkeet.

3. Kun niiden tuotantolaitosten, jotka asetetaan ajojärjestyksessä etusijalle 2 kohdan mukaisesti, kokonaiskapasiteetti on yli 15 prosenttia jäsenvaltion asennetusta kokonaistuotantokapasiteetista, 2 kohdan a alakohtaa sovelletaan ainoastaan uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttäviin lisätuotantolaitoksiin, joiden asennettu sähköntuotantokapasiteetti on alle 250 kW.

Tammikuun 1 päivästä 2026 2 kohdan a alakohtaa sovelletaan ainoastaan uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttäviin tuotantolaitoksiin, joiden asennettu sähköntuotantokapasiteetti on alle 250 kW, tai jos tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu kynnysarvo on saavutettu, alle 125 kW.
4. Uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttävät tuotantolaitokset, jotka on otettu käyttöön ennen [tämän asetuksen voimaantulopäivä] ja jotka on käyttöönottonsa jälkeen asetettu ajojärjestyksessä etusijalle Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU 15 artiklan 5 kohdan tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/28/EY³⁹ 16 artiklan 2 kohdan mukaisesti, on asetettava edelleen etusijalle ajojärjestyksessä. Asettamista ajojärjestyksessä etusijalle ei enää sovelleta ajankohdasta, jolloin tuotantolaitokseen tehdään merkittäviä muutoksia, mikä tilanne vallitsee ainakin silloin, kun on tehtävä uusi liittymissopimus tai tuotantokapasiteetti kasvaa.
5. Asettaminen ajojärjestyksessä etusijalle ei saa vaarantaa sähköverkon käyttövarmuutta, sitä ei saa käyttää perusteluna rajasiirtokapasiteettien pienentämiselle enemmän kuin mitä 14 artiklassa säädetään ja sen on perustuttava läpinäkyviin ja syrjimättömiin kriteereihin.

12 artikla

Ajojärjestyksen uudelleenmäärittely ja tuotannon rajoittaminen

1. Tuotannon rajoittamisen tai ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn ja kysyntäjoustop ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn on perustuttava objektiivisiin, läpinäkyviin ja syrjimättömiin kriteereihin.
2. Resurssit, joita rajoitetaan tai joiden ajojärjestys määritellään uudelleen, on valittava tuotanto- tai kulutuslaitoksista, jotka esittävät rajoittamista tai ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä koskevia tarjouksia markkinapohjaisia mekanismeja käyttäen, ja niille on maksettava rahallinen korvaus. Markkinoihin perustumatonta tuotannon rajoittamista tai ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä tai kysyntäjoustop ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä saa käyttää ainoastaan siinä tapauksessa, että markkinapohjaista vaihtoehtoa ei ole saatavilla, kaikki käytettävissä olevat markkinapohjaiset resurssit on käytetty tai sillä alueella, jolla palvelun tarjoamiseen soveltuvat tuotanto- tai kulutuslaitokset sijaitsevat, käytettävissä olevien tuotanto- ja kulutuslaitosten lukumäärä on liian pieni tosiasiallisen kilpailun varmistamiseksi. Markkinapohjaisten resurssien tarjonnan on oltava avoinna kaikille tuotantotekniikoille ja varastoinnille ja kysyntäjoustop, mukaan lukien muissa jäsenvaltioissa sijaitsevat toimijat, jos se on teknisesti mahdollista.

³⁹

Direktiivi 2009/28/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16).

3. Vastuullisen verkonhaltijan on raportoitava vähintään kerran vuodessa toimivaltaiselle sääntelyviranomaiselle uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttävien tuotantolaitosten tuotannon rajoittamisesta tai ajojärjestyksen muuttamisesta alaspäin sekä toimenpiteistä, joita on toteutettu tällaisen rajoittamisen tai ajojärjestyksen alaspäin muuttamisen tarpeen vähentämiseksi tulevaisuudessa. Uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttävien tuotantolaitosten rajoittamisesta tai ajojärjestyksen alaspäin muuttamisesta on maksettava korvaus 6 kohdan mukaisesti.
4. Jollei muuta johdu verkon luotettavuuden ja turvallisuuden ylläpitämistä koskevista vaatimuksista, jotka perustuvat toimivaltaisten kansallisten viranomaisten määrittelemiін läpinäkyviін ja syrjimättömiін kriteereihin, siirtoverkonhaltijoiden ja jakeluverkonhaltijoiden on
 - a) taattava siirto- ja jakeluverkkojen kyky välittää uusiutuvista energialähteistä tai tehokkaalla yhteistuotannolla tuotettua sähköä siten, että tuotannon rajoituksia ja ajojärjestyksen muuttamista alaspäin käytetään mahdollisimman vähän. Tämä ei saa estää sitä, että verkon suunnittelussa otetaan huomioon rajallinen tuotannon rajoittaminen tai ajojärjestyksen muuttaminen alaspäin, kun tämän on osoitettu olevan taloudellisesti tehokkaampaa eikä se ylitä 5 prosenttia uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttävästä asennetusta kapasiteetista niiden alueella;
 - b) toteutettava asianmukaiset verkon ja markkinoiden toimintaan liittyvät toimenpiteet, jotta uusiutuvista energialähteistä tai tehokkaalla yhteistuotannolla tuotetun sähkön tuotannon rajoittaminen tai ajojärjestyksen muuttaminen alaspäin minimoidaan.
5. Jos käytetään markkinoihin perustumatonta tuotannon rajoittamista tai ajojärjestyksen muuttamista alaspäin, on sovellettava seuraavia periaatteita:
 - a) ajojärjestyksen muuttamista alaspäin tai tuotannon rajoittamista sovelletaan uusiutuvia energialähteitä käyttäviін tuotantolaitoksiін ainoastaan, jos muita vaihtoehtoja ei ole käytettävissä tai jos muut vaihtoehdot aiheuttaisivat suhteettomia kustannuksia tai riskejä verkon turvallisuudelle;
 - b) ajojärjestyksen muuttamista alaspäin tai tuotannon rajoittamista sovelletaan tehokasta yhteistuotantoa käyttäviін tuotantolaitoksiін ainoastaan, jos käytettävissä ei ole muita vaihtoehtoja kuin uusiutuvia energialähteitä käyttävien tuotantolaitosten tuotannon rajoittaminen tai ajojärjestyksen muuttaminen alaspäin tai jos muut vaihtoehdot aiheuttaisivat suhteettomia kustannuksia tai riskejä verkon turvallisuudelle;
 - c) uusiutuvia energialähteitä tai tehokasta yhteistuotantoa käyttävien tuotantolaitosten omaan käyttöönsä tuottamaan sähköön, jota ei syötetä siirto- tai jakeluverkkoon, ei saa kohdistaa rajoituksia, paitsi jos verkon turvallisuuteen liittyviä ongelmia ei voida ratkaista millään muulla tavoin;
 - d) edellä a–c alakohdassa tarkoitettu ajojärjestyksen muuttaminen alaspäin tai tuotannon rajoittaminen on perusteltava asianmukaisesti ja läpinäkyvästi. Perustelut on sisällytettävä 3 kohdassa tarkoitettuun raporttiin.
6. Kun käytetään markkinoihin perustumatonta tuotannon rajoittamista tai ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä, rajoittamista tai ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä pyytävän verkonhaltijan on maksettava siitä rahallinen korvaus sen tuotanto- tai kulutuslaitoksen omistajalle, johon rajoittaminen tai ajojärjestyksen

uudelleenmäärittely kohdistuu. Rahallisen korvauksen on oltava vähintään yhtä suuri kuin suurempi seuraavista tekijöistä:

- a) rajoittamisesta tai ajojärjestyksen uudelleenmäärittelystä aiheutuvat ylimääräiset käyttökustannukset, kuten ylimääräiset polttoainekustannukset, kun kyseessä on ajojärjestyksen muuttaminen ylöspäin, tai varalämmön toimitus, kuin kyseessä on tehokasta yhteistuotantoa käyttävien tuotantolaitosten ajojärjestyksen muuttaminen alaspäin tai tuotannon rajoittaminen;
- b) 90 prosenttia niistä sähkön myynnistä vuorokausimarkkinoilla saatavista nettotuloista, jotka tuotanto- tai kulutuslaitos olisi tuottanut ilman rajoittamista tai ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä koskevaa pyyntöä. Jos tuotanto- tai kulutuslaitoksille annetaan taloudellista tukea tuotetun tai kulutetun sähkömäärän perusteella, menetetty taloudellinen tuki katsotaan osaksi nettotuloja.

III luku

Verkkoon pääsy ja ylikuormituksen hallinta

1 JAKSO

KAPASITEETIN JAKAMINEN

13 artikla

Tarjousalueiden määrittely

1. Tarjousalueiden rajojen on perustuttava pitkäaikaisiin, rakenteellisiin siirtorajoituksiin siirtoverkossa, eikä tarjousalueilla saa esiintyä tällaisia rajoituksia. Tarjousalueiden konfiguraatio unionissa on suunniteltava siten, että taloudellinen tehokkuus ja mahdollisuudet rajat ylittävään kauppaan ovat mahdollisimman suuret, mutta samalla ylläpidetään toimitusvarmuutta.
2. Kunkin tarjousalueen on vastattava tasepoikkeamahinta-aluetta.
3. Jotta voidaan varmistaa tarjousalueen optimaalinen määrittely läheisesti yhteenliitetyillä alueilla, on suoritettava tarjousalueen uudelleentarkastelu. Uudelleentarkasteluun on sisällyttävä tarjousalueiden konfiguraatiota koskeva analyysi, joka toteutetaan koordinoitusti siten, että siihen osallistuvat kaikki asianomaiset sidosryhmät kaikista asianomaisista jäsenvaltioista asetuksen (EU) 2015/1222 32–34 artiklassa säädettyä prosessia noudattaen. Virasto hyväksyy tarjousalueen uudelleentarkasteluprosessissa käytetyt menetelmät ja oletukset sekä tarkastellut vaihtoehtoiset tarjousalueen konfiguraatiot ja voi pyytää muutoksia niihin.
4. Tarjousalueen uudelleentarkasteluun osallistuvien siirtoverkonhaltijoiden on esitettävä komissiolle ehdotus tarjousalueen konfiguraation säilyttämisestä tai muuttamisesta. Komissio hyväksyy ehdotuksen pohjalta päätöksen tarjousalueen konfiguraation säilyttämisestä tai muuttamisesta viimeistään *[kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* tai kuuden kuukauden kuluttua asetuksen (EU) 2015/1222 32 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdan mukaisesti aloitetun

tarjousalueen konfiguraation uudelleentarkastelun päättymisestä riippuen siitä, kumpi näistä ajankohdista on myöhempi.

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitetun päätöksen on perustuttava tarjousalueen uudelleentarkastelun tuloksiin ja siirtoverkonhaltijoiden ehdotukseen sen säilyttämisestä tai muuttamisesta. Päätös on perusteltava, etenkin siltä osin kun se mahdollisesti poikkeaa tarjousalueen uudelleentarkastelun tuloksista.
6. Jos asetuksen (EU) 2015/1222 32 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdan mukaisesti aloitetaan uusia tarjousalueen uudelleentarkasteluja, komissio voi hyväksyä päätöksen kuuden kuukauden kuluessa kyseisen tarjousalueen uudelleentarkastelun päättymisestä.
7. Komissio kuulee asianomaisia sidosryhmiä tämän artiklan mukaisista päätöksistään ennen niiden hyväksymistä.
8. Komission päätöksessä on vahvistettava muutoksen toteuttamisajankohta. Toteuttamisajankohdassa on sovittava yhteen tarkoituksenmukaisuus ja käytännölliset näkökohdat, mukaan lukien sähkön termiinkauppa. Komissio voi määritellä asianmukaisia siirtymäjärjestelyjä osana päätöstään.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

1416 artikla

☒ Kapasiteetin jakamista ja ☒ ~~Ylikuormituksen~~ hallintaa koskevat yleiset periaatteet

1. Verkon ylikuormitusongelmiin on puututtava syrjimättömin markkinaehtoisin ratkaisuin, jotka antavat markkinaosapuolille ja siirtoverkonhaltijoille tehokkaita taloudellisia signaaleja. Verkon ylikuormitusongelmat on ~~mieluiten~~ ratkaistava liiketoimiin perustumattomilla menetelmillä eli menetelmillä, joihin ei liity valintaa yksittäisten markkinaosapuolten tekemien sopimusten välillä. ⇒ Kun siirtoverkonhaltija toteuttaa operatiivisia toimenpiteitä varmistakseen, että sen siirtoverkko pysyy normaalitilassa, sen on otettava huomioon näiden toimenpiteiden vaikutus viereisiin vastuualueisiin ja koordinoitava näitä toimenpiteitä muiden asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa asetuksessa (EU) 1222/2015 säädettyllä tavalla. ⇐
2. Toimitusrajoituksia on käytettävä ainoastaan sellaisissa hätätapauksissa, joissa siirtoverkonhaltijan on toimittava kiireellisesti ja ajojärjestyksen uudelleen määrittäminen tai vastakauppa ei ole mahdollinen. Kaikkia tällaisia menettelyjä on sovellettava syrjimättömästi. Jollei kyseessä ole ylivoimainen este, mahdollinen kapasiteetin supistaminen on korvattava markkinaosapuolille, joille kapasiteettia on jaettu.
3. Yhteenliittäntöjen ja/tai rajat ylittäviin ☒ sähkönsiirtoihin ☒ ~~sähkövirtoihin~~ vaikuttavien siirtoverkkojen enimmäiskapasiteetti on asetettava markkinaosapuolten käyttöön turvattu verkkotoiminnan turvallisuusvaatimuksia noudattaen. ⇒ Vastakauppaa ja ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä, mukaan lukien ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyä rajojen yli, on käytettävä käytettävissä olevan

kapasiteetin maksimointiin, paitsi jos on osoitettu, ettei se ole taloudellisen tehokkuuden kannalta hyödyllistä unionin tasolla. ⇐

↴ uusi

4. Kapasiteetti on jaettava ainoastaan eksplisiittisissä huutokaupoissa (kapasiteetti) tai implisiittisissä huutokaupoissa (kapasiteetti ja energia). Saman yhteenliittännän osalta voidaan soveltaa kumpaakin menetelmää. Päivänsisäisessä kaupankäynnissä on käytettävä jatkuvaa kaupankäyntiä, jota voidaan täydentää huutokaupoilla.
5. Korkeimmat tarjoukset, jotka voivat olla tietyllä aikavälillä joko eksplisiittisiä tai implisiittisiä, on hyväksyttävä. Muissa kuin uusien rajayhdysjohtojen tapauksissa, joihin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 1228/2003 7 artiklan tai asetuksen (EY) N:o 714/2009 17 tai 59 artiklan mukaista poikkeusta, ei sallita lähtöhintojen käyttöä kapasiteetinjakomenetelmissä.
6. Kapasiteetin on oltava vapaasti kaupattavissa jälkimarkkinoilla sillä edellytyksellä, että siirtoverkonhaltijalle ilmoitetaan kaupasta riittävän ajoissa. Jos siirtoverkonhaltija ei hyväksy jälkimarkkinakauppaa, sen on ilmoitettava ja selitettävä tämä selkeästi ja avoimesti kaikille markkinaosapuolille ja ilmoitettava tästä sääntelyviranomaiselle.
7. Siirtoverkonhaltijat eivät saa rajoittaa muiden markkinaosapuolten käyttöön annettavan yhteenliittämiskapasiteetin määrää siirtoverkonhaltijoiden omalla vastuualueella vallitsevan ylikuormitusilanteen ratkaisemiseksi tai keinona hallita sellaisia siirtoja kahden vastualueen rajalla, joita esiintyy myös ilman kaupankäyntiä, eli vastualueiden kautta tapahtuvia siirtoja, jotka johtuvat lähtöpaikan ja määränpää sijaitsemisesta yhdellä vastuualueella.

Asianomainen sääntelyviranomainen voi siirtoverkonhaltijan pyynnöstä myöntää poikkeuksen ensimmäisestä alakohdasta, jos se on välttämätöntä käyttövarmuuden ylläpitämiseksi tai jos se on taloudellisen tehokkuuden kannalta hyödyllistä unionin tasolla. Tällaisen poikkeuksen, joka ei saa liittyä 5 kohdan mukaisesti jo jaetun kapasiteetin supistamiseen, on oltava ajallisesti rajoitettu, tiukasti rajoitettu siihen, mikä on tarpeen, ja siinä on vältettävä syrjintää sisäisten ja alueiden välisten sähkökauppojen välillä. Asianomaisen sääntelyviranomaisen on ennen poikkeuksen myöntämistä kuultava muiden sellaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisia, jotka ovat osa kapasiteetin laskenta-alueita, johon vaikutus kohdistuu. Jos sääntelyviranomainen on eri mieltä ehdotetusta poikkeuksesta, viraston on päätettävä poikkeuksesta [uudelleenlaaditun asetuksen (EY) N:o 713/2009, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 863/2] 6 artiklan 8 kohdan a alakohdan mukaisesti. Poikkeuksen syyt ja perustelut on julkaistava. Jos poikkeus myönnetään, asianomaisen siirtoverkonhaltijan on laadittava ja julkaistava menetelmä ja hankkeet, jotka tarjoavat pitkän aikavälin ratkaisun ongelmaan, johon poikkeuksella pyritään vastaamaan. Poikkeuksen voimassaolon on päättyttävä, kun määräaika saavutetaan tai kun ratkaisua sovelletaan, riippuen siitä, kumpi tapahtuu aikaisemmin.

↓ 714/2009 (mukautettu)

~~4.8.~~ Markkinaosapuolten on ilmoitettava asianomaisille siirtoverkonhaltijoille hyvissä ajoin ennen asianomaista käyttöajankohtaa, aikovatko ne käyttää jaettua kapasiteettia. Kaikki

jaettu kapasiteetti, joka ei tule käytetyksi, on palautettava markkinoille julkisella, avoimella ja syrjimättömällä tavalla.

5.9. Siinä määrin kuin se on teknisesti mahdollista, siirtoverkonhaltijoiden on tasautettava ylikuormitettua ☒ yhteenliitäntäjohtoa ☒ ~~yhteenliitäntälinjaa~~ vastakkaiseen suuntaan kulkevien ☒ sähkövirtausten ☒ ~~sähkövirtojen~~ kapasiteettivaatimukset, jotta ☒ johdon ☒ ~~linjan~~ koko kapasiteetti voidaan käyttää hyväksi. Ottaen täysimääräisesti huomioon verkon käyttövarmuuden, ylikuormitusta keventävistä toimituksista ei saa koskaan kieltäytyä.

↴ uusi

10. Kapasiteetin jakamiseen liittyvien velvoitteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvat taloudelliset seuraukset on osoitettava niille, jotka ovat vastuussa velvoitteiden noudattamatta jättämisestä. Jos markkinaosapuolet eivät käytä kapasiteettia, jonka käyttöön ne ovat sitoutuneet, tai – kun on kyse eksplisiittisessä huutokaupassa jaetusta kapasiteetista – myy kapasiteettia jälkimarkkinoilla tai palauta sitä ajoissa, niiden on menetettävä oikeutensa kyseiseen kapasiteettiin ja maksettava kustannusvastaava korvaus. Kapasiteetin käyttämättä jättämisestä perittävien kustannusvastaavien korvausten on oltava perusteltuja ja oikeasuhteisia. Jos siirtoverkonhaltija ei täytä velvoitettaan, sen on suoritettava markkinaosapuolelle korvaus kapasiteettioikeuksien menetyksestä. Välillisiä menetyksiä ei oteta huomioon tätä tarkoitusta varten. Velvoitteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvan vastuuvollisuuden määrittämiseen käytettävät perusperiaatteet ja -menetelmät on taloudellisten seurausten osalta määriteltävä ennakolta, ja ne on tarkistutettava kansallisella sääntelyviranomaisella tai sääntelyviranomaisilla.

15 artikla

Alueiden välisen kapasiteetin jakaminen eri aikaväleillä

1. Siirtoverkonhaltijoiden on laskettava uudelleen käytettävissä oleva alueiden välinen kapasiteetti ainakin vuorokautisen ja päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisajankohtien jälkeen. Siirtoverkonhaltijoiden on jaettava käytettävissä oleva alueiden välinen kapasiteetti sekä mahdollinen jäljelle jäävä alueiden välinen kapasiteetti, jota ei ole aiemmin jaettu, ja mahdollinen fyysisten siirto-oikeuksien haltijoiden edellisistä jaoista luovuttama alueiden välinen kapasiteetti seuraavassa alueiden välisen kapasiteetin jakamisprosessissa.
2. Kun alueiden välistä siirtokapasiteettia on käytettävissä päivänsisäisen alueiden välisen kapasiteetin jakamisen sulkeutumisajankohdan jälkeen, siirtoverkonhaltijoiden on käytettävä alueiden välistä kapasiteettia tasesähkön vaihdossa tai epätasapainon netotusprosessin toteutuksessa.
3. Siirtoverkonhaltijoiden on käytettävä verkkosäännöissä ja suuntaviivoissa vahvistettuja tasehallintaa koskevia menetelmiä, tapauksen mukaan, alueiden välisen kapasiteetin jakamiseen tasehallintakapasiteetin vaihtoa tai reservien jakamista varten 5 artiklan 4 ja 7 kohdan mukaisesti.
4. Siirtoverkonhaltijat eivät saa kasvattaa asetuksen (EU) 2015/1222 mukaisesti laskettua luotettavuusmarginaalia tasehallintakapasiteetin vaihdon tai reservien jakamisen vuoksi.

2 JAKSO

⊗ VERKKOMAKSUT JA PULLONKAULATULOT ⊗

1614 artikla

Verkkoon pääsystä perittävät maksut

1. Verkonhaltijoiden verkkoon pääsystä perimien maksujen ⇒ , mukaan lukien verkkoihin liittämisestä perittävät maksut, verkkojen käyttömaksut ja tarvittaessa verkkojen vahvistamiseen liittyvät maksut, ⇐ on oltava avoimia, niissä on otettava huomioon tarve turvata verkon toimintavarmuus ⇒ ja joustavuus ⇐ ja niiden on vastattava todellisia kustannuksia sikäli kuin nämä ovat verrattavissa tehokkaan ja rakenteeltaan vastaavan verkonhaltijan kustannuksiin, ja niitä on sovellettava tasapuolisesti. ⇒ Niitä on erityisesti sovellettava tavalla, joka ei syrji jakelutasolla verkkoon liitettyä tuotantoa suhteessa siirtotasolla liitettyyn tuotantoon, joko myönteisesti tai kielteisesti. Tariffit eivät saa syrjiä energian varastointia eivätkä ne saa luoda pidäkkeitä kysyntäjoustoon osallistumiselle. ⇐ Maksut eivät saa olla sidoksissa etäisyyksiin ⇒ , sanotun kuitenkin rajoittamatta 3 kohdan soveltamista. ⇐

↓ uusi

2. Tariffien on annettava siirto- ja jakeluverkonhaltijoille sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä asianmukaisia kannustimia parantaa tehokkuutta, mukaan lukien energiatehokkuus, sekä edistää markkinoiden yhdistämistä ja toimitusvarmuutta ja tukea investointeja ja asiaan liittyviä tutkimustoimia.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

2.3. Tarvittaessa tuottajiin ja/tai kuluttajiin sovellettavien tariffien tason avulla on annettava signaaleja toivottavasta sijainnista ⊗ unionin ⊗ ~~yhteisön~~ tasolla ja otettava huomioon verkon häviöt sekä aiheutunut ylikuormitus ja infrastruktuurin investointikustannukset.

3.4. Verkkoon pääsyn hinnoittelussa on otettava huomioon seuraavat seikat:

- a) siirtoverkonhaltijoiden välisestä korvausmekanismista johtuvat menot ja tulot;
- b) suoritettut ja saadut maksut sekä tulevien ajanjaksojen osalta odotettavissa olevat maksut, jotka arvioidaan menneiden ajanjaksojen perusteella.

~~4.5.~~ Verkkoon pääsyn hinnoittelussa tämän artiklan mukaisesti ei rajoiteta sellaisia ~~ilmoitettua~~ ~~vientiä ja ilmoitettua tuontia koskevia~~ maksuja, jotka aiheutuvat ~~1416~~ artikkelissa tarkoitetusta ylikuormituksen hallinnasta.

~~5.6.~~ ⇨ Rajat ylittävään sähkökauppaan ⇐ ~~Sähkön ilmoitettuun kauttakulkuun~~ liittyvistä yksittäisistä liiketoimista ei saa periä erillisiä verkkomaksuja.

↓ uusi

7. Jakelutariffien on vastattava kustannuksia, jotka aiheutuvat verkon käyttäjien, myös aktiivisten asiakkaiden, jakeluverkon käytöstä, ja ne voidaan eriyttää verkon käyttäjien kulutus- tai tuotantoprofiilien mukaan. Jos jäsenvaltioissa on otettu käyttöön älykkäät mittausjärjestelmät, sääntelyviranomaiset voivat ottaa käyttöön verkon käyttöä vastaavia ajan mukaan eriytettyjä verkkotariffeja kuluttajien kannalta läpinäkyvällä ja ennakoitavalla tavalla.
8. Sääntelyviranomaisten on tarjottava jakeluverkonhaltijoille kannustimia hankkia palveluja verkkojensa käyttöä ja kehittämistä varten ja integroida innovatiivisia ratkaisuja jakeluverkkoihin. Tätä varten sääntelyviranomaisten on tunnustettava vaatimukset täyttäväksi ja otettava jakelutariffeissa huomioon kaikki asiaan liittyvät kustannukset ja otettava käyttöön suorituskysymyksiä, jotta jakeluverkonhaltijoille tarjottaisiin kannustimia parantaa tehokkuutta, myös energiatehokkuutta, omissa verkoissaan.
9. Viraston on [kolmen kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta] mennessä annettava sääntelyviranomaisille osoitettu suositus siirto- ja jakelutariffeihin sovellettavien menetelmien asteittaisesta lähentämisestä. Suosituksessa on käsiteltävä vähintään seuraavia näkökohtia:
 - a) tuottajiin ja kuluttajiin sovellettavien tariffien suhde;
 - b) tariffeilla katettavat kustannukset;
 - c) ajan mukaan eriytetyt verkkotariffit;
 - d) sijaintipaikkaa koskevat signaalit;
 - e) siirto- ja jakelutariffien välinen suhde, mukaan lukien syrjimättömyyteen liittyvät periaatteet;
 - f) menetelmät, joilla varmistetaan tariffien asettamisen ja niiden rakenteen läpinäkyvyys;
 - g) verkon käyttäjien ryhmät, joihin tariffeja sovelletaan, mukaan lukien tariffivapautukset.
10. Sääntelyviranomaisten on otettava viraston suositus asianmukaisesti huomioon hyväksyessään tai vahvistaessaan siirtotariffeja tai niihin liittyviä menetelmiä [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] 59 artiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 55 artiklan 1 kohdan k alakohdan mukaisesti delegoidulla säädöksellä tehtävää pidemmälle menevää yhdenmukaistamista.
11. Viraston on seurattava suosituksensa täytäntöönpanoa ja annettava komissiolle raportti kunkin vuoden tammikuun 31 päivään mennessä. Sen on saatettava suositus ajan tasalle vähintään kahden vuoden välein.

Pullonkaulatulot

1. Ennakkoon määritelyyn aikaväliin liittyvät ylikuormituksen hallintamenettelyt saavat tuottaa tuloa vain kyseiseen aikaväliin liittyvässä ylikuormitustilanteessa; tämä ei koske uusia rajayhdysjohtoja, joihin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 1228/2003 7 artiklan tai asetuksen (EY) N:o 714/2009 17 tai 59 artiklan mukaista poikkeusta. Sääntelyviranomaisten on tarkistettava kyseisten tulojen jakomenettely, joka ei saa vääristää siirtokapasiteetin jakamisprosessia minkään kapasiteettia ja energiaa pyytävän osapuolen hyväksi eikä heikentää halukkuutta vähentää ylikuormitusta.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

~~2.6.~~ ☒ Yhteenliittämiskapasiteetin ☒ ~~Yhteenliittämisen~~ jakamisesta saatavat tulot on käytettävä seuraaviin tarkoituksiin:

- a) jaetun kapasiteetin tosiasiallisen saatavuuden takaaminen; ~~ja/tai~~
b) yhteenliittämiskapasiteettia ylläpitävät tai lisäävät verkkoinvestoinnit, erityisesti uusiin rajayhdysjohtoihin.

Jos tuloja ei voida käyttää tehokkaasti ensimmäisen alakohdan a ~~ja/tai~~ b alakohdassa säädettyihin tarkoituksiin, ⇒ ne on talletettava erilliselle sisäiselle tilille käytettäväksi tulevaisuudessa näihin tarkoituksiin. ⇐ ~~ne voidaan käyttää asianomaisten jäsenvaltion sääntelyviranomaisten päättämän enimmäismäärän puitteissa tulona, jonka kyseiset sääntelyviranomaiset ottavat huomioon hyväksyessään verkkoja koskevien tariffien laskentamenetelmää ja/tai vahvistaessaan tariffeja, edellyttäen että asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaiset antavat asialle hyväksyntänsä.~~

~~Loput tuloista on talletettava erilliselle sisäiselle tilille siihen asti, kun ne on mahdollista käyttää ensimmäisen alakohdan a ja/tai b alakohdassa säädettyihin tarkoituksiin. Sääntelyviranomainen tiedottaa virastolle toisessa alakohdassa tarkoitetusta hyväksymisestä.~~

↓ uusi

3. Edellä olevan 2 kohdan a ja b kohdan mukaisessa tulojen käytössä on sovellettava viraston ehdottamaa ja komission hyväksymää menetelmää. Viraston ehdotus on esitettävä komissiolle viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta] ja se on hyväksyttävä kuuden kuukauden kuluessa.

Virasto voi omasta aloitteestaan tai komission pyynnöstä saattaa menetelmän ajan tasalle, ja komissio hyväksyy ajan tasalle saatetun menetelmän viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen esittämisestä.

Viraston on ennen ehdotuksen esittämistä komissiolle järjestettävä menetelmästä kuuleminen [uudelleenlaaditun asetuksen (EY) N:o 713/2009, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 863/2] 15 artiklan mukaisesti.

Menetelmässä on esitettävä vähintään ehdot, joiden mukaisesti tuloja voidaan käyttää 2 kohdan a ja b alakohdassa mainittuihin tarkoituksiin, sekä ehdot, joiden mukaisesti

ne voidaan tallettaa erilliselle sisäiselle tilille käytettäväksi tulevaisuudessa näihin tarkoituksiin ja kuinka pitkäksi aikaa ne voidaan tallettaa.

4. Siirtoverkonhaltijoiden on vahvistettava selkeästi etukäteen, kuinka mahdolliset pullonkaulatulot käytetään, ja raportoitava näiden tulojen tosiasiallisesta käytöstä. Kansallisten sääntelyviranomaisten on vuosittain kunkin vuoden heinäkuun 31 päivään mennessä julkaistava raportti, jossa ilmoitetaan saman vuoden kesäkuun 30 päivään ulottuvan 12 kuukauden jakson aikana saadut tulot ja niiden käyttö, mukaan lukien erityishankkeet, joihin tuloja on käytetty, tai määrä, joka on talletettu erilliselle tilille, ja varmennettava samassa yhteydessä, että tulojen käyttö vastaa tätä asetusta ja 3 kohdan mukaisesti vahvistettua menetelmää.

IV luku

Resurssien riittävyys

18 artikla

Resurssien riittävyys

1. Jäsenvaltioiden on seurattava resurssien riittävyyttä omalla alueellaan 19 artiklan mukaisen eurooppalaisen resurssien riittävyysarvioinnin pohjalta.
2. Jos eurooppalaisessa resurssien riittävyysarvioinnissa tulee esiin jokin resurssien riittävyyteen liittyvä huolenaihe, jäsenvaltioiden on yksilöitävä mahdolliset sääntelyvääristymät, jotka aiheuttivat ongelman tai edesauttoivat sen syntymistä.
3. Jäsenvaltioiden on julkaistava aikataulu sellaisten toimenpiteiden hyväksymiselle, joilla mahdollisesti yksilöidyt sääntelyvääristymät poistetaan. Jäsenvaltioiden on resurssien riittävyyteen liittyviä huolenaiheita käsitellessään tarkasteltava erityisesti sääntelyvääristymien poistamista, niukkuuteen perustuvan hinnoittelun sallimista sekä yhteenliittäntöihin, energian varastointiin ja kysyntäpuoleen liittyvien toimenpiteiden kehittämistä ja energiatehokkuuden parantamista.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

19 artikla

☒ Eurooppalainen resurssien riittävyysarviointi ☒

4.1. ⇒ Eurooppalaiseen resurssien riittävyysarviointiin ⇐ ~~Edellä 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin tuotannon riittävyysnäkyymiin~~ on sisällyttävä arvio sähköjärjestelmän yleisestä riittävyydestä kattaa nykyinen ja arvioitu sähkön kysyntä ⇐ arviota seuraavan kymmenvuotiskauden aikana vuosittain jaoteltuna. ⇐ ~~seuraavan viisivuotiskauden aikana sekä riittävyysnäkymien hyväksymispäivää seuraavien viiden ja viidentoista vuoden välisenä aikana. Näiden Euroopan tuotannon riittävyysnäkymien on perustuttava kansallisiin tuotannon riittävyysnäkyymiin, jotka kukin yksittäinen siirtoverkonhaltija laatii.~~

2. Sähkö-ENTSO on viimeistään *[kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* esitettävä virastolle luonnos eurooppalaisessa resurssien riittävyysarvioinnissa sovellettavasta menetelmästä, joka perustuu 4 kohdassa säädettyihin periaatteisiin.
3. Siirtoverkonhaltijoiden on annettava vuosittain Sähkö-ENTSOlle tiedot, joita se tarvitsee eurooppalaisen resurssien riittävyysarvioinnin suorittamisessa. Sähkö-ENTSO on tehtävä arviointi joka vuosi.
4. Eurooppalaisen resurssien riittävyysarvioinnin on perustuttava menetelmään, jolla on varmistettava, että
 - a) arviointi tehdään tarjousalueiden tasolla siten, että se kattaa vähintään kaikki jäsenvaltiot;
 - b) arviointi perustuu asianmukaisiin skenaarioihin ennakoidusta kysynnästä ja tarjonnasta, mukaan lukien taloudellinen arviointi laitosten käytöstä poistamisen todennäköisyydestä, rakennettavista uusista tuotantolaitoksista ja energiatehokkuustavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavista toimenpiteistä sekä tukkuhintojen ja hiilen hinnan kehitykseen vaikuttavista asianmukaisista herkkyystekijöistä;
 - c) arvioinnissa otetaan asianmukaisesti huomioon kaikkien resurssien osuus, mukaan lukien olemassa oleva ja tuleva tuotanto, energian varastointi, kysyntäjousto ja tuonti- ja vientimahdollisuudet sekä niiden vaikutus järjestelmän joustavaan toimintaan;
 - d) arvioinnissa ennakoidaan 18 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden todennäköinen vaikutus;
 - e) arviointiin sisältyy skenaarioita ilman olemassa olevia tai suunniteltuja kapasiteettimekanismeja;
 - f) arviointi perustuu markkinamalliin, jossa käytetään tarvittaessa siirtooperusteista lähestymistapaa;
 - g) arvioinnissa sovelletaan tilastomatemaattisia laskelmia;
 - h) arvioinnissa sovelletaan ainakin seuraavia indikaattoreita:
 - ”energiavajeen odotusarvo” ja
 - ”tehovajeen odotusarvo”;
 - i) arvioinnissa yksilöidään mahdollisten resurssien riittävyyteen liittyvien huolenaiheiden lähteet, erityisesti se, onko kyse verkkoon vai resursseihin liittyvästä rajoituksesta vai molemmista.
5. Sähkö-ENTSO on viimeistään *[kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* esitettävä virastolle luonnos menetelmästä, jolla lasketaan
 - a) toimittamatta jääneen sähkön arvo;
 - b) ”markkinoille tulon kustannukset” uuden tuotannon tai kysyntäjouston osalta; ja
 - c) ”energiavajeen odotusarvona” ja ”tehovajeen odotusarvona” ilmaistu luotettavuusstandardi.

6. Edellä 2 ja 5 kohdassa tarkoitetuista ehdotuksista ja 3 kohdan mukaisen eurooppalaisen resurssien riittävyysarvioinnin tuloksista on järjestettävä kuuleminen ja viraston on hyväksyttävä ne 22 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

20 artikla

Luotettavuusstandardi

1. Jäsenvaltioilla on kapasiteettimekanismeja soveltaessaan oltava käytössä luotettavuusstandardi, josta käy läpinäkyvällä tavalla ilmi niiden haluttu toimitusvarmuuden taso.
2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on vahvistettava luotettavuusstandardi 19 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun menetelmän pohjalta.
3. Luotettavuusstandardi on laskettava käyttäen toimittamatta jääneen sähkön arvoa ja markkinoille tulon kustannuksia tietyllä aikavälillä.
4. Kansallisen sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä parametrit, joilla määritetään kapasiteettimekanismeissa hankitun kapasiteetin määrä.

21 artikla

Rajat ylittävä osallistuminen kapasiteettimekanismeihin

1. Muiden mekanismien kuin strategisten reservien on oltava avoimia toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevien kapasiteetin tarjoajien osallistumiselle sillä edellytyksellä, että kyseisen jäsenvaltion ja mekanismia soveltavan tarjousalueen välillä on verkkoliitäntä.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ulkomaisella kapasiteetilla, joka pystyy tarjoamaan vastaavan teknisen suorituskyvyn kuin kotimaiset kapasiteetit, on mahdollisuus osallistua samaan kilpailuprosessiin kuin kotimainen kapasiteetti.
3. Jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa alueellaan sijaitsevan kapasiteetin osallistumista toisten jäsenvaltioiden kapasiteettimekanismeihin.
4. Rajat ylittävä osallistuminen markkinoiden laajuisiin kapasiteettimekanismeihin ei saa muuttaa alueiden välisiä suunnitelmia eikä fyysisiä siirtoja jäsenvaltioiden välillä tai muulla tavoin vaikuttaa näihin suunnitelmiin ja fyysisiin siirtoihin, jotka on määritettävä pelkästään 14 artiklan mukaisen kapasiteetin jakamisen tulosten perusteella.
5. Kapasiteetin tarjoajien on voitava osallistua useampaan kuin yhteen mekanismiin samalla toimitusjaksolla. Jos kapasiteetit eivät ole käytettävissä, niihin sovelletaan epäkäytettävyyksmaksuja, ja kahta tai useampaa epäkäytettävyyksmaksua, kun samaan aikaan esiintyy niukkuutta kahdella tai useammalla tarjousalueella, joilla kapasiteetin tarjoaja on tehnyt sopimuksia.
6. Tämän asetuksen 32 artiklan mukaisesti perustettujen alueellisten käyttökeskusten on vuosittain laskettava suurin käytettävissä oleva tarjousalueen ulkopuolinen kapasiteetti ottaen huomioon yhteenliittännän odotettavissa oleva käytettävyys ja todennäköisyys sille, että mekanismia soveltavassa sähköjärjestelmässä esiintyy samanaikaisesti kulutushuippu kuin sähköjärjestelmässä, jossa tämä tarjousalueen

ulkopuolinen kapasiteetti sijaitsee. Laskelma on tehtävä kullekin tarjousalueen rajalle.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 6 kohdassa tarkoitettu tarjousalueen ulkopuolista kapasiteetti jaetaan osallistumiskelpoisille kapasiteetin tarjoajille läpinäkyvällä, syrjimättömällä ja markkinapohjaisella tavalla.
8. Tarjousalueen ulkopuolisen kapasiteetin ja kotimaisen kapasiteetin mahdollinen kustannusero, joka aiheutuu 7 kohdassa tarkoitettua jakamisesta, kertyy siirtoverkonhaltijoille, ja se on jaettava niiden kesken 10 kohdan b alakohdassa tarkoitettun menetelmän mukaisesti. Siirtoverkonhaltijoiden on käytettävä tällaiset tulot 17 artiklan 2 kohdassa säädettyihin tarkoituksiin.
9. Sen siirtoverkonhaltijan, jonka alueella ulkomainen kapasiteetti sijaitsee, on
 - a) vahvistettava, pystyykö asiasta kiinnostunut kapasiteetin tarjoaja tarjoamaan sen kapasiteettimekanismin vaatiman teknisen suorituskyyvyn, johon kapasiteetin tarjoaja aikoo osallistua, ja merkittävä kapasiteetin tarjoaja rekisteriin osallistumiskelpoisena kapasiteetin tarjoajana;
 - b) suoritettava käytettävyystarkistuksia tarpeen mukaan.
10. Sähkö-ENTSO on viimeistään *[12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* esitettävä virastolle:
 - a) menetelmä 6 kohdassa tarkoitettun suurimman rajat ylittävään osallistumiseen käytettävissä olevan tarjousalueen ulkopuolisen kapasiteetin laskentaa varten;
 - b) menetelmä 8 kohdassa tarkoitettujen tulojen jakamista varten;
 - c) yhteiset säännöt 9 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen käytettävyystarkistusten suorittamista varten;
 - d) yhteiset säännöt sen määrittämiseksi, milloin epäkäytettävyyssmaksu on maksettava;
 - e) 9 kohdan a alakohdassa tarkoitettun rekisterin käyttöehdot;
 - f) yhteiset säännöt 9 kohdan a alakohdassa tarkoitettun osallistumiskelpoisen kapasiteetin määrittämiseksi.

Ehdotuksesta on järjestettävä kuuleminen ja viraston on hyväksyttävä se 22 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

11. Viraston on tarkistettava, että kapasiteetit on laskettu 10 kohdan a alakohdassa tarkoitettun menetelmän mukaisesti.
12. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että rajat ylittävä osallistuminen kapasiteettimekanismeihin järjestetään tehokkaalla ja syrjimättömällä tavalla. Niiden on erityisesti toteutettava riittävät hallinnolliset järjestelyt epäkäytettävyyssmaksujen noudattamisen valvomiseksi yli rajojen.
13. Edellä 7 kohdassa tarkoitettuja jaettuja kapasiteetteja on voitava siirtää osallistumiskelpoisten kapasiteetin tarjoajien välillä. Osallistumiskelpoisten kapasiteetin tarjoajien on ilmoitettava kaikki siirrot 9 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun rekisteriin.
14. Sähkö-ENTSO on viimeistään *[kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta]* perustettava 9 kohdan a alakohdassa tarkoitettu rekisteri ja huolehdittava sen toiminnasta. Rekisterin on oltava avoin kaikille

osallistumiskelpoisille kapasiteetin tarjoajille, mekanismeja soveltaville sähköjärjestelmille ja niiden siirtoverkonhaltijoille.

22 artikla

Hyväksymismenettely

1. Kun viitataan tähän artiklaan, Sähkö-ENTSO:n esittämän ehdotuksen hyväksymiseen sovelletaan 2–4 kohdassa säädettyä menettelyä.
2. Sähkö-ENTSO:n on ennen ehdotuksen esittämistä kuultava kaikkia asianomaisia sidosryhmiä, kansallisia sääntelyviranomaisia ja muita kansallisia viranomaisia.
3. Viraston on hyväksyttävä ehdotus tai muutettava sitä kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos virasto muuttaa ehdotusta, sen on kuultava Sähkö-ENTSOa ennen kuin se hyväksyy muutetun ehdotuksen. Hyväksytty ehdotus on julkaistava viraston verkkosivuilla viimeistään kolmen kuukauden kuluttua ehdotettujen asiakirjojen vastaanottamisesta.
4. Virasto voi milloin tahansa pyytää hyväksytyn ehdotuksen muuttamista. Sähkö-ENTSO:n on esitettävä virastolle luonnos ehdotetuiksi muutoksiksi kuuden kuukauden kuluessa pyynnöstä. Viraston on kolmen kuukauden kuluessa luonnoksen vastaanottamisesta muutettava sitä tai hyväksyttävä se ja julkaistava se verkkosivuillaan.

23 artikla

Kapasiteettimekanismien suunnitteluperiaatteet

1. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön kapasiteettimekanismeja sellaisten jäljelle jäävien huolenaiheiden käsittelemiseksi, joita ei voida poistaa 18 artiklan 3 kohdan mukaisilla toimenpiteillä, tämän artiklan säännösten ja unionin valtiontukisääntöjen mukaisesti.
2. Jos jäsenvaltio haluaa ottaa käyttöön kapasiteettimekanismin, sen on kuultava ehdotetusta mekanismista ainakin niitä naapurijäsenvaltioitaan, joihin sillä on yhdysjohto.
3. Kapasiteettimekanismit eivät saa luoda tarpeettomia markkinavääristymiä eivätkä ne saa rajoittaa rajat ylittävää kauppaa. Mekanismiin sidotun kapasiteetin määrä ei saa ylittää sitä mikä on tarpeen huolenaiheeseen vastaamiseksi.
4. Tuotantokapasiteetti, jota koskeva lopullinen investointipäätös on tehty [tämän asetuksen voimaantulopäivä] jälkeen, on kelpoinen osallistumaan kapasiteettimekanismiin ainoastaan, jos sen päästöt ovat alle 550 gr CO₂/kWh. Tuotantokapasiteettia, jonka päästöt ovat vähintään 550 gr CO₂/kWh, ei saa sitoa kapasiteettimekanismeihin viiden vuoden jälkeen tämän asetuksen voimaantulosta.
5. Jos eurooppalaisessa resurssien riittävyysarvioinnissa ei ole tullut esiin mitään resurssien riittävyyteen liittyvää huolenaihetta, jäsenvaltiot eivät saa soveltaa kapasiteettimekanismeja.

Olemassa olevat mekanismit

Jäsenvaltioiden, jotka soveltavat kapasiteettimekanismeja [tämän asetuksen voimaantulopäivä], on mukautettava mekanismejaan siten, että ne ovat tämän asetuksen 18, 21 ja 23 artiklan mukaisia.

↓ 714/2009 (mukautettu)

V luku**⊠ Siirtoverkon käyttö ⊠**254 artikla*Sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto*

~~1. Kaikkien~~ Siirtoverkonhaltijoiden on tehtävä ⊠ unionin ⊠ yhteisen tason yhteistyötä Sähkö-ENTSON puitteissa, jonka tarkoituksena on edistää sähkön sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa ja rajatylittävää kauppaa sekä turvata Euroopan sähkönsiirtoverkon optimaalinen hallinta, koordinoitu toiminta ja vakaa tekninen kehitys.

↓ uusi

2. Sähkö-ENTSON on EU:n lainsäädännön mukaisia tehtäviä toteuttaessaan toimittava Euroopan edun mukaisesti ja oltava riippumaton yksittäisistä kansallisista eduista tai siirtoverkonhaltijoiden kansallisista eduista ja sen on edistettävä vuodet 2020–2030 kattavassa ilmasto- ja energiapoliittisessa kehityksessä asetettujen tavoitteiden tehokasta ja kestävää saavuttamista, erityisesti edesauttamalla uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tehokasta integrointia ja energiatehokkuuden parantamista.

↓ 714/2009
⇒ uusi

265 artikla*Sähkö-ENTSON perustaminen*

1. Sähkön siirtoverkonhaltijoiden on toimitettava ~~2 päivään maaliskuuta 2011 mennessä~~ komissiolle ja virastolle luonnos perustettavan Sähkö-ENTSON perussäännöksi, luettelo sen tulevista jäsenistä sekä luonnos työjärjestykseksi, johon on sisällyttävä menettelytapasäännöt muiden sidosryhmien kuulemisesta.

2. Virasto antaa komissiolle lausunnon perussääntöluonnoksesta, jäsenluettelosta ja työjärjestysluonnoksesta kahden kuukauden kuluessa niiden vastaanottamispäivästä kuultuaan virallisesti kaikkia sidosryhmiä edustavia organisaatioita, erityisesti verkon käyttäjiä, asiakkaat mukaan lukien.
3. Komissio antaa lausunnon perussääntöluonnoksesta, jäsenluettelosta ja työjärjestysluonnoksesta edellä 2 kohdassa tarkoitettu viraston lausunto huomioon ottaen ja kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut viraston lausunnon.
4. Siirtoverkonhaltijoiden on perustettava Sähkö-ENTSO sekä hyväksyttävä ja julkaistava sen perussääntö ja työjärjestys kolmen kuukauden kuluessa komission ⇒ myönteisen ⇐ lausunnon vastaanottamispäivästä.

⇓ uusi

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut asiakirjat on toimitettava komissiolle ja virastolle, jos niitä muutetaan tai komission tai viraston perustellusta pyynnöstä. Virasto ja komissio antavat lausunnon 2–4 kohdan mukaisesti.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

278 artikla

Sähkö-ENTSON tehtävät

~~1. Sähkö-ENTSO laatii verkkosäännöt tämän artiklan 6 kohdassa tarkoitetuilla aloilla pyynnöstä, jonka komissio esittää sille 6 artiklan 6 kohdan mukaisesti.~~

~~2.1. Sähkö-ENTSO voi~~ ⇒ Sähkö-ENTSON on ⇐:

~~a) laatia~~ ☒ laadittava ☒ verkkosääntöjä ~~6 kohdassa 55 artiklan 1 kohdassa~~ säädettyillä aloilla ~~254~~ artiklassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi; ~~tapauksissa, joissa nämä verkkosäännöt eivät koske aloja, joita komission sille osoittama pyyntö koskee. Näistä verkkosäännöistä on pyydetty lausuntoa virastolta. Sähkö-ENTSO ottaa lausunnon asianmukaisesti huomioon.~~

~~3. Sähkö-ENTSON on hyväksyttävä:~~

b) ☒ hyväksyttävä ja julkaistava ☒ joka toinen vuosi ei-sitova ☒ unionin ☒ yhteisön laajuinen kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma (☒ unionin ☒ yhteisön laajuinen verkon kehittämissuunnitelma), johon sisältyvät Euroopan tuotannon riittävyysnäköymät;

⇓ uusi

c) laadittava ja hyväksyttävä eurooppalaiseen resurssien riittävyysarviointiin liittyviä ehdotuksia 19 artiklan 2, 3 ja 5 kohdan mukaisesti sekä ehdotuksia rajat ylittävää osallistumista kapasiteettimekanismeihin koskevista teknisistä eritelmistä 21 artiklan 10 kohdan mukaisesti;

↓ 714/2009 (mukautettu)

~~e)d)~~ ☒ hyväksyttävä ☒ suosituksiaet ☒ unionin ☒ yhteisön ja kolmansien maiden siirtoverkonhaltijoiden teknisen yhteistyön koordinointia varten;

↓ uusi

- e) hyväksyttävä alueellisten käyttökeskusten välisen yhteistyön ja koordinoinnin puitteet;
- f) hyväksyttävä ehdotus kunkin alueellisen käyttökeskuksen kattaman käyttöalueen määrittelemiseksi;
-

↓ 347/2013 (mukautettu)

⇒ uusi

~~a)g)~~ ☒ hyväksyttävä ☒ yhteiset verkon toimintaan liittyvät välineet, joilla varmistetaan verkon toiminnan koordinointi normaalioloissa ja hätätilanteissa, mukaan lukien yhteinen häiriöiden luokitteluasteikko, ja tutkimussuunnitelmat ⇒, mukaan lukien näiden suunnitelmien toteuttaminen tehokkaan tutkimusohjelman avulla ⇐. Näihin välineisiin on sisällyttävä muun muassa seuraavat määritykset:

- i) tiedot, mukaan lukien asianmukaiset seuraavan vuorokauden, päivänsisäiset ja reaaliaikaiset tiedot, joista on hyötyä toiminnan koordinoinnin parantamiseksi, sekä tällaisten tietojen optimaalinen keruu- ja vaihtoväli;
- ii) teknologinen foorumi reaaliaikaista tietojenvaihtoa varten ja tarvittaessa teknologisia foorumeja muiden i alakohdassa tarkoitettujen tietojen keruuta, käsittelyä ja siirtoa varten sekä sellaisten menettelyjen käyttöönottoa varten, joilla voidaan tehostaa toiminnan koordinointia siirtoverkonhaltijoiden välillä tällaisen koordinoinnin ulottamiseksi unionin laajuiseksi;
- iii) se, miten siirtoverkonhaltijat asettavat toimintaa koskevat tiedot muiden siirtoverkonhaltijoiden ja sellaisten yksiköiden saataville, jotka ovat saaneet toimeksiannon tukea siirtoverkonhaltijoita toiminnan koordinoinnissa, sekä viraston saataville; ja
- iv) se, että siirtoverkonhaltijat nimeävät yhteyspisteen, joka vastaa muiden siirtoverkonhaltijoiden tai sellaisten muiden yksiköiden, jotka ovat saaneet iii alakohdassa tarkoitettun toimeksiannon, tai viraston tällaisia tietoja koskeviin kyselyihin.

~~Sähkö-ENTSO:n on toimitettava i-iv alakohdtaa koskevat hyväksytyt määritykset virastolle ja komissiolle viimeistään 16 päivänä toukokuuta 2015.~~

~~Viraston on 12 kuukauden kuluessa määritysten hyväksymisestä annettava lausunto, jossa se tarkastelee, edistävätkö ne riittävästi rajat ylittävää kauppaa sekä Euroopan sähkönsiirtoverkon optimaalisen hallinnan, koordinoitun toiminnan ja vakaan teknisen kehityksen turvaamista;~~

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

~~dh)~~ ☒ hyväksyttävä ☒ vuotuinen työohjelma;

~~ei)~~ ☒ hyväksyttävä ☒ vuosikertomus;

~~fi)~~ ☒ laadittava ja hyväksyttävä ☒ ~~vuotuiset kesä- ja talvituotannon~~ ⇒ kausittaiset ⇐ riittävyysnäköymät ☒ [riskeihin varautumista koskevan asetuksen, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 862] 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti ☒.

~~4. Edellä 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin tuotannon riittävyysnäköymiin on sisällyttävä arvio sähköjärjestelmän yleisestä riittävydestä kattaa nykyinen ja arvioitu sähkön kysyntä seuraavan viisivuotiskauden aikana sekä riittävyysnäköymien hyväksymispäivää seuraavien viiden ja viidentoista vuoden välisenä aikana. Näiden Euroopan tuotannon riittävyysnäköymien on perustuttava kansallisiin tuotannon riittävyysnäköymiin, jotka kukin yksittäinen siirtoverkonhaltija laatii.~~

↓ uusi

2. Sähkö-ENTSON on raportoitava virastolle alueellisten käyttökeskusten perustamisessa ja toimintakyvyssä havaituista puutteista.
3. Sähkö-ENTSON on julkaistava yleiskokouksensa, hallituksensa ja komiteoidensa kokousten pöytäkirjat ja tiedotettava yleisölle säännöllisesti päätöksenteostaan ja toiminnastaan.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

~~5.4.~~ Edellä ~~31~~ kohdan ~~dh~~ alakohdassa tarkoitetussa vuotuisessa työohjelmassa on oltava luettelo ja kuvaus laadittavista verkkosäännöistä, verkon käytön koordinoitua koskeva suunnitelma ja kyseisenä vuonna toteutettavat tutkimus- ja kehittämistoimet sekä alustava aikataulu.

~~9.5.~~ Sähkö-ENTSON on annettava viraston käyttöön kaikki tiedot, joita virasto tarvitsee ~~299~~ artiklan 1 kohdan mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi. ⇒ Siirtoverkonhaltijoiden on annettava Sähkö-ENTSON käyttöön kaikki tiedot, joita Sähkö-ENTSO tarvitsee edellisen virkkeen mukaisen tehtävänsä suorittamiseksi. ⇐

~~12.6.~~ Sähkö-ENTSON on esitettävä näkemyksensä komissiolle sen pyynnöstä ~~571a~~ artiklan mukaisia suuntaviivoja annettaessa.

~~7. Verkkosääntöjä laaditaan verkkoja koskevia rajat ylittäviä ja markkinaintegraatiota koskevia kysymyksiä varten, eivätkä ne rajoita jäsenvaltioiden oikeutta määrittellä kansallisia verkkosääntöjä, jotka eivät vaikuta rajat ylittävään kauppaan.~~

~~8. Sähkö-ENTSON on seurattava ja analysoitava verkkosääntöjen ja komission 6 artiklan 11 kohdan mukaisesti hyväksymien suuntaviivojen täytäntöönpanoa sekä niiden vaikutusta sovellettavien sääntöjen yhdenmukaistamiseen, jolla pyritään helpottamaan markkinoiden yhdentymistä. Sähkö-ENTSON on raportoitava havainnoistaan virastolle ja esitettävä analyysin tulokset tämän artiklan 3 kohdan e alakohdassa tarkoitetussa vuosikertomuksessa.~~

2810 artikla

Kuuleminen

1. Laatiessaan ⇒ ehdotuksia 27 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tehtäviensä mukaisesti ⇐ ~~8 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja verkkosääntöjä, yhteisön laajuisen verkon kehittämissuunnitelmaluonnosta ja verkoston vuotuisen työohjelman~~ Sähkö-ENTSO on julkisella ja avoimella tavalla ja varhaisessa vaiheessa kuultava laajasti 26 artiklassa ~~5 artiklan 1 kohdassa~~ tarkoitettujen menettelytapasääntöjen mukaisesti kaikkia ☒ sidosryhmiä ☒ ~~markkinaosapuolia~~, joita asia koskee, ja erityisesti kaikkia sidosryhmiä edustavia organisaatioita. Kuultavia tahoja ovat myös kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut kansalliset viranomaiset, toimitus- ja tuotantoyritykset, verkon käyttäjät, asiakkaat mukaan lukien, ja jakeluverkonhaltijat, mukaan lukien asianomaiset toimialajärjestöt, tekniset elimet ja sidosryhmien yhteisöt, joita asia koskee. Kuulemisessa on pyrittävä määrittämään päätöksentekoprosessin kaikkien asiaankuuluvien osapuolten näkemykset ja ehdotukset.
2. Kaikki 1 kohdassa tarkoitettuihin kuulemisiin liittyvät asiakirjat ja kokouspöytäkirjat on julkistettava.
3. Ennen ⇒ 27 artiklan 1 kohdan mukaisten ehdotusten ⇐ ~~8 artiklan 1 ja 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen vuotuisen työohjelman ja verkkosääntöjen~~ hyväksymistä Sähkö-ENTSO on ilmoitettava kuulemismenettelyn aikana vastaanotetut huomautukset ja se, miten ne on otettu huomioon. Sen on perusteltava tapaukset, joissa huomautuksia ei ole otettu huomioon.

299 artikla

Viraston toteuttama seuranta

1. Virasto seuraa Sähkö-ENTSO ~~278~~ artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamista ja raportoi asiasta komissiolle.

Virasto seuraa, miten Sähkö-ENTSO panee täytäntöön ~~558~~ artiklan ~~142~~ kohdan mukaisesti laadittuja verkkosääntöjä ja verkkosääntöjä, jotka on vahvistettu ~~6 artiklan 1–10 kohdan mukaisesti mutta joita komissio ei ole hyväksynyt 6 artiklan 11 kohdan mukaisesti~~. Tapauksissa, joissa Sähkö-ENTSO ei ole pannut täytäntöön jotakin verkkosääntöä, virasto pyytää Sähkö-ENTSOa toimittamaan asianmukaisesti perustellun selvityksen siitä, miksi se ei ole näin tehnyt. Virasto ilmoittaa komissiolle tästä selvityksestä ja antaa siitä lausuntonsa.

Virasto seuraa ja analysoi verkkosääntöjen ja komission ~~546~~ artiklan ~~141~~ kohdan mukaisesti antamien suuntaviivojen täytäntöönpanoa sekä niiden vaikutusta sovellettavien sääntöjen yhdenmukaistamiseen, jolla pyritään helpottamaan markkinoiden yhdentymistä, sekä syrjimättömyyteen, toimivaan kilpailuun ja markkinoiden tehokkaaseen toimintaan, ja raportoi asiasta komissiolle.
2. Sähkö-ENTSO on toimitettava virastolle lausunnon antamista varten ☒ unionin ☒ ~~yhteisön~~ laajuisen verkon kehittämissuunnitelman ja vuotuisen työohjelman luonnokset, mukaan lukien tiedot kuulemismenettelystä, sekä muut ~~278~~ artiklan ~~13~~ kohdassa tarkoitetut asiakirjat.

Jos virasto katsoo, että Sähkö-ENTSON toimittama vuotuinen työohjelmaluonnos tai ☒ unionin ☒ yhteisön laajuinen verkon kehittämissuunnitelmaluonnos ei edistä syrjimättömyyttä, toimivaa kilpailua, markkinoiden tehokasta toimintaa tai kolmansille osapuolille avoimen rajatylittävän yhdyskapasiteetin riittävää tasoa, virasto antaa Sähkö-ENTSOLle ja komissiolle kahden kuukauden kuluessa luonnosten vastaanottamisesta asianmukaisesti perustellun lausunnon sekä suosituksia.

↓ 347/2013

3041 artikla

Kulut

Tämän asetuksen 25–29 ja 54–57 ~~4–12~~ artiklassa ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 11 artiklassa tarkoitettuihin Sähkö-ENTSON toimintoihin liittyvistä kustannuksista vastaavat siirtoverkonhaltijat, ja kustannukset otetaan huomioon tariffeja laskettaessa. Sääntelyviranomaiset hyväksyvät kustannukset ainoastaan, jos ne ovat kohtuullisia ja oikeasuhteisia.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

3142 artikla

Siirtoverkonhaltijoiden alueellinen yhteistyö

1. Siirtoverkonhaltijoiden on tehtävä Sähkö-ENTSON puitteissa alueellista yhteistyötä, jolla edistetään 278 artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja toimia. Niiden on erityisesti julkaistava joka toinen vuosi alueellinen investointisuunnitelma, ja ne voivat sen perusteella tehdä investointipäätöksiä. ⇒ Sähkö-ENTSON on edistettävä siirtoverkonhaltijoiden välistä alueellista yhteistyötä varmistamalla alueellisen suorituskyvyn yhteentoimivuuden, siitä tiedottamisen ja sen seurannan niillä alueilla, joita ei ole vielä yhdenmukaistettu unionin tasolla. ⇐
2. Siirtoverkonhaltijoiden on edistettävä operatiivisia järjestelyjä verkon optimaalisen hallinnan varmistamiseksi sekä edistettävä energiapörssien kehittämistä, koordinoitua rajat ylittävän kapasiteetin jakamista syrjimättömillä markkinapohjaisilla ratkaisuilla, kiinnittäen asianmukaisesti huomiota implisiittisten huutokauppojen erityisiin etuihin lyhytaikaisen kapasiteetin jakamisen osalta, sekä ☒ tasehallinta- ja reservimekanismien ☒ tasapainotus- ja varavoimamekanismien yhdistämistä.
3. Komissio voi tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi määritellä kunkin alueellisen yhteistyörakenteen kattaman maantieteellisen alueen ottaen huomioon olemassa olevat alueelliset yhteistyörakenteet. Kukin jäsenvaltio voi edistää yhteistyötä useammalla kuin yhdellä maantieteellisellä alueella. ⇒ Komissiolle siirretään valta hyväksyä 63 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä

kunkin alueellisen käyttökeskuksen kattamasta maantieteellisestä alueesta. ↵
~~Ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu toimenpide, jonka tarkoituksena on muuttaa tämän asetuksen muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen. Komissio kuulee tätä varten virastoa ja Sähkö-ENTSOa.~~

↓ uusi

32 artikla

Alueellisten käyttökeskusten perustaminen ja tarkoitus

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta] perustettava alueelliset käyttökeskukset tässä luvussa vahvistettujen kriteerien mukaisesti. Alueellinen käyttökeskus on perustettava yhteen sen alueen jäsenvaltioista, jolla alueellinen käyttökeskus toimii.
2. Alueelliset käyttökeskukset on organisoitava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/101/EY⁴⁰ 1 artiklassa tarkoitettuun oikeudelliseen muotoon.
3. Alueelliset käyttökeskukset täydentävät siirtoverkonhaltijoiden roolia toteuttamalla toimintoja, joilla on alueellista merkitystä. Niiden on vahvistettava toimintajärjestelyt yhteenliitetyn siirtoverkon tehokkaan, varman ja luotettavan toiminnan varmistamiseksi.

33 artikla

Alueellisten käyttökeskusten maantieteellinen laajuus

1. Sähkö-ENTSO on viimeistään [kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta] esitettävä virastolle ehdotus, jossa määritellään alueellisten käyttökeskusten kattamat käyttöalueet, ottaen huomioon olemassa olevat alueelliset käyttövarmuuskoordinaattorit, seuraavien kriteerien perusteella:
 - a) verkkotopologia, mukaan lukien sähköjärjestelmien yhteenliittämistä ja keskinäinen riippuvuusaste sähkönsiirtojen suhteen;
 - b) järjestelmien synkronoitu yhteys;
 - c) alueen koko, jonka on katettava vähintään yksi kapasiteetin laskenta-alue;
 - d) reservien maantieteellinen optimointi.
2. Viraston on hyväksyttävä käyttöalueiden määrittelyä koskeva ehdotus tai ehdotettava siihen muutoksia kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos virasto ehdottaa muutoksia, sen on kuultava Sähkö-ENTSOa ennen kuin se hyväksyy muutokset. Hyväksytty ehdotus on julkaistava viraston verkkosivuilla.

⁴⁰

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/101/ETY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, niiden takeiden yhteensovittamisesta samanveroisiksi, joita jäsenvaltioissa vaaditaan perustamissopimuksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuilta yhtiöiltä niiden jäsenten sekä ulkopuolisten etujen suojaamiseksi (EUVL L 258, 1.10.2009, s. 11).

Alueellisten käyttökeskusten tehtävät

1. Kunkin alueellisen käyttökeskuksen on toteutettava vähintään kaikki seuraavat tehtävät, jotka esitetään yksityiskohtaisemmin liitteessä I, sillä käyttöalueella, jolla se sijaitsee:
 - a) koordinoitun kapasiteetin laskenta;
 - b) koordinoitu käyttövarmuusanalyysi;
 - c) yhteisten verkkomallien laatiminen;
 - d) siirtoverkonhaltijoiden varautumissuunnitelmien ja palautussuunnitelmien yhdenmukaisuuden arviointi;
 - e) alueellisen käytönpalautuksen koordinointi ja optimointi;
 - f) käytön jälkeinen ja häiriöiden jälkeinen analysointi ja raportointi;
 - g) reservikapasiteetin alueellinen mitoitus;
 - h) tasehallintakapasiteetin alueellisen hankinnan helpottaminen;
 - i) alueelliset seuraavan viikon ja päivänsisäiset verkon riittävyysennusteet ja riskiä vähentävien toimien valmistelu;
 - j) käyttökeskeytysten suunnittelun koordinointi;
 - k) siirtoverkonhaltijoiden välisten korvausmekanismien optimointi;
 - l) koulutus ja sertifiointi;
 - m) alueellisten kriisiskenaarioiden määrittely [riskeihin varautumista koskevan asetuksen, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 862] 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos Sähkö-ENTSO on siirtänyt tämän tehtävän;
 - n) vuosittaisen kriisisimulaatioiden valmistelu ja toteuttaminen yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten kanssa [riskeihin varautumista koskevan asetuksen, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 862] 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
 - o) alueellisten kriisiskenaarioiden määrittelyyn liittyvät tehtävät, jos ja siltä osin kuin ne on siirretty alueellisille käyttökeskuksille [riskeihin varautumista koskevan asetuksen, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 862] 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
 - p) kausittaisiin riittävyysnäkyymiin liittyvät tehtävät, jos ja siltä osin kuin ne on siirretty alueellisille käyttökeskuksille [riskeihin varautumista koskevan asetuksen, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 862] 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
 - q) suurimman tarjousalueen ulkopuolisen kapasiteetin laskenta, joka on käytettävissä ulkopuolisen kapasiteetin osallistumiseen kapasiteettimekanismeihin, 21 artiklan 6 kohdan mukaisesti.
2. Komissio voi antaa alueellisille käyttökeskuksille muita tehtäviä, joihin ei liity päätöksentekovaltaa, tämän asetuksen VII luvun mukaisesti.
3. Siirtoverkonhaltijoiden on annettava alueelliselle käyttökeskukselle kaikki tiedot, joita se tarvitsee tehtäviensä suorittamiseksi.

4. Alueellisten käyttökeskusten on annettava käyttöalueen siirtoverkonhaltijoille kaikki tiedot, joita tarvitaan alueellisten käyttökeskusten ehdottamien päätösten ja suositusten täytäntöönpanemiseksi.

35 artikla

Yhteistyö alueellisten käyttökeskusten sisällä

1. Alueellisten käyttökeskusten päivittäistä toimintaa on hallinnoitava yhteistyöhön perustuvalla päätöksenteolla. Yhteistyöhön perustuvan päätöksenteon on perustuttava seuraaviin osatekijöihin:
 - a) 36 artiklan mukaiset työjärjestelyt tehtäviin liittyvien suunnittelullisten ja operatiivisten näkökohtien käsittelyä varten;
 - b) 37 artiklan mukainen menettely käyttöalueen siirtoverkonhaltijoiden kuulemista varten operatiivisten tehtävien toteuttamisen yhteydessä;
 - c) 38 artiklan mukainen menettely päätösten ja suositusten hyväksymistä varten;
 - d) 39 artiklan mukainen menettely alueellisten käyttökeskusten hyväksymien päätösten ja suositusten tarkistamista varten.

36 artikla

Työjärjestelyt

1. Alueellisten käyttökeskusten on laadittava työjärjestelyt suoritettaviin tehtäviin liittyvien suunnittelullisten ja operatiivisten näkökohtien käsittelyä varten, ottaen erityisesti huomioon näihin tehtäviin liittyvät erityispiirteet ja vaatimukset, siten kuin ne on kuvattu liitteessä I.
2. Alueellisten käyttökeskusten on varmistettava, että työjärjestelyihin sisältyy sääntöjä, jotka koskevat ilmoittamista asianomaisille osapuolille.

37 artikla

Kuulemismenettely

Alueellisten käyttökeskusten on laadittava menettely, jonka mukaisesti ne järjestävät siirtoverkonhaltijoiden ja asianomaisten sidosryhmien asianmukaisen ja säännöllisen kuulemisen päivittäisten operatiivisten tehtäviensä toteuttamisen yhteydessä. Jotta voidaan varmistaa sääntelykysymysten käsittely, sääntelyviranomaiset on tarvittaessa otettava mukaan menettelyyn.

38 artikla

Päätösten ja suositusten hyväksyminen

1. Alueellisten käyttökeskusten on laadittava menettely päätösten ja suositusten hyväksymistä varten.
2. Alueelliset käyttökeskukset hyväksyvät siirtoverkonhaltijoille osoitettuja sitovia päätöksiä 34 artiklan 1 kohdan a, b, g ja q kohdassa tarkoitettujen tehtävien osalta.

Siirtoverkonhaltijoiden on pantava täytäntöön alueellisten käyttökeskusten antamat sitovat päätökset lukuun ottamatta tapauksia, joissa verkon turvallisuuteen kohdistuu kielteinen vaikutus.

3. Alueelliset käyttökeskukset hyväksyvät siirtoverkonhaltijoille osoitettuja suosituksia 34 artiklan 1 kohdan c–f ja h–p kohdassa tarkoitettujen tehtävien osalta.
4. Käyttöalueen sääntelyviranomaiset voivat yhdessä päättää antaa alueellisille käyttökeskuksille valtuudet hyväksyä sitovia päätöksiä yhden tai useamman 34 artiklan 1 kohdan c–f ja h–p kohdassa tarkoitettujen tehtävien osalta.

39 artikla

Päätösten ja suositusten tarkistaminen

1. Alueellisten käyttökeskusten on laadittava menettely päätösten ja suositusten tarkistamista varten.
2. Menettely käynnistetään yhden tai useamman käyttöalueen siirtoverkonhaltijan pyynnöstä. Päätöksen tai suosituksen tarkistamisen jälkeen alueellisten käyttökeskusten on vahvistettava toimenpide tai muutettava sitä.
3. Jos tarkistettava toimenpide on 38 artiklan 2 kohdan mukainen sitova päätös, tarkistuspyyntö ei keskeytä päätöksen soveltamista lukuun ottamatta tapauksia, joissa verkon turvallisuuteen kohdistuu kielteinen vaikutus.
4. Jos tarkistettava toimenpide on 38 artiklan 3 kohdan mukainen suositus ja sen tarkistuksen jälkeen jokin siirtoverkonhaltija päättää poiketa suosituksesta, kyseisen siirtoverkonhaltijan on esitettävä yksityiskohtaiset perustelut alueelliselle käyttökeskukselle ja käyttöalueen muille siirtoverkonhaltijoille.

40 artikla

Alueellisten käyttökeskusten hallitus

1. Alueellisten käyttökeskusten on perustettava hallitus niiden hallintoon liittyvien päätösten hyväksymistä ja suorituskyvyn seuranta varten.
2. Hallitus koostuu siirtoverkonhaltijoita edustavista jäsenistä ja käyttöalueen sääntelyviranomaisia edustavista tarkkailijoista. Sääntelyviranomaisten edustajilla ei ole äänioikeutta.
3. Hallituksen vastuulla on
 - a) laatia ja vahvistaa alueellisten käyttökeskusten perussääntö ja työjärjestys;
 - b) päättää organisaatorakenteesta ja panna se täytäntöön;
 - c) laatia ja vahvistaa vuotuinen talousarvio;
 - d) laatia ja vahvistaa 35 artiklan mukaiset yhteistyöhön perustuvat päätöksentekoprosessit.
4. Hallituksen toimivaltaan eivät kuulu alueellisten käyttökeskusten päivittäiseen toimintaan ja tehtävien toteuttamiseen liittyvät asiat.

41 artikla

Organisaatiorakenne

1. Alueellisten käyttökeskusten on perustettava organisaationsa ja hallinnoitava sitä sellaisen rakenteen mukaisesti, joka tukee niiden toimintojen turvallisuutta. Organisaatiorakenteessa on eriteltävä
 - a) johtohenkilöstön valtuudet, tehtävät ja vastuut;
 - b) organisaation eri osien ja prosessien keskinäinen hierarkia ja niiden väliset raportointisuhteet.
2. Alueelliset käyttökeskukset voivat perustaa aluetoimistoja käsittelemään paikallisia erityispiirteitä tai varakäyttökeskuksia niiden tehtävien tehokkaan ja luotettavan toteuttamisen varmistamiseksi.

42 artikla

Laitteet ja henkilöstö

Alueellisilla käyttökeskuksilla on oltava käytössään kaikki henkilöstövoimavarat sekä tekniset, fyysiset ja rahoitukselliset voimavarat, joita ne tarvitsevat tämän asetuksen mukaisten velvoitteidensa täyttämiseksi ja tehtäviensä toteuttamiseksi.

43 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Alueellisten käyttökeskusten on perustettava prosessi vähintään seuraavien tekijöiden jatkuvaa seurantaa varten:
 - a) niiden operatiivinen suorituskyky;
 - b) annetut päätökset ja suositukset ja saavutettu tulos;
 - c) tehokkuus ja tuloksellisuus kussakin niiden vastuulla olevassa tehtävässä.
2. Alueellisten käyttökeskusten on toimitettava virastolle ja käyttöalueen sääntelyviranomaisille jatkuvan seurantansa tuloksena saatavat tiedot vähintään vuosittain.
3. Alueellisten käyttökeskusten on määriteltävä kulunsa läpinäkyvällä tavalla ja ilmoitettava ne virastolle ja käyttöalueen sääntelyviranomaisille.
4. Alueellisten käyttökeskusten on esitettävä toimintaansa koskeva vuosikertomus Sähkö-ENTSOlle, virastolle, käyttöalueen sääntelyviranomaisille ja komission päätöksen 2012/C 353/02⁴¹ 1 artiklalla perustetulle sähköalan koordinoitiryhmälle.
5. Alueellisten käyttökeskusten on ilmoitettava 1 kohdan mukaisessa seurantaprosessissa havaituista puutteista Sähkö-ENTSOlle, käyttöalueen sääntelyviranomaisille, virastolle sekä kriisitilanteiden ehkäisemisestä ja hallinnasta vastaaville jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

⁴¹ Komission päätös, annettu 15 päivänä marraskuuta 2012, sähköalan koordinoitiryhmän perustamisesta (EUVL C 353, 17.11.2012, s. 2).

Vastuut

Alueellisten käyttökeskusten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden tehtävien hoitamiseen liittyvien vastuiden kattamiseksi, etenkin silloin, kun ne hyväksyvät siirtoverkonhaltijoita sitovia päätöksiä. Menetelmässä, jolla vakuutusturva toteutetaan, on otettava huomioon alueellisten käyttökeskusten oikeudellinen asema ja niiden käytettävissä olevat kaupalliset vakuutusjärjestelyt.

↓ 714/2009 (mukautettu)

~~458~~ artikla

⊠ Kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma ⊠

1. ~~10. Sähkö-ENTSON on joka toinen vuosi hyväksyttävä ja julkaistava yhteisön laajuinen verkon kehittämissuunnitelma.~~ ⊠ Tämän asetuksen 27 artikla 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun unionin ⊠ yhteisön laajuiseen verkon kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä integroidun verkon mallintaminen, skenaarioiden laatiminen, ~~Euroopan tuotannon riittävyyssnäkökulma~~ sekä verkon häiriönkestävyyden arviointi.
 ⊠ Unionin ⊠ ~~Yhteisön~~ laajuisen verkon kehittämissuunnitelman on erityisesti

↓ 347/2013

- a) perustuttava kansallisiin investointisuunnitelmiin, ja siinä on otettava huomioon 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut alueelliset investointisuunnitelmat ja tarvittaessa verkkosuunnittelun unioniin liittyvät näkökohdat ~~Euroopan laajuisen energiainfrastruktuurien suuntaviivoista 14 päivänä huhtikuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 347/2013⁴² mukaisesti; siitä on tehtävä kustannus-hyötyanalyysi kyseisen asetuksen 11 artiklassa säädettyä menetelmää käyttäen;~~

↓ 714/2009 (mukautettu)

- b) rajat ylittävien yhteenliittäntöjen osalta perustuttava myös verkon eri käyttäjien kohtuullisiin tarpeisiin, ja siihen on sisällytettävä ~~direktiivin 2009/72/EY~~ [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] ~~8, 4413 ja 5122~~ artiklassa tarkoitettujen investoi-
 jien pitkäaikaisia sitoumuksia; ja
- c) määriteltävä puuttuvat investoinnit erityisesti rajat ylittävän kapasiteetin osalta.

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 347/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, Euroopan laajuisen energiainfrastruktuurien suuntaviivoista (EUVL L 115, 25.4.2013, s. 39).

Edellä ~~toisen alakohdan~~ c alakohdan osalta ☒ unionin ☒ ~~yhteisön~~ laajuiseen verkon kehittämissuunnitelmaan voidaan liittää katsaus esteistä, joita aiheutuu erilaisista lupamenettelyistä tai -käytännöistä verkon rajat ylittävän kapasiteetin lisäämiselle.

~~442.~~ Viraston on annettava lausunto, jossa arvioidaan kansallisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman yhteensopivuutta ~~ei-sitovan~~ ☒ unionin ☒ ~~yhteisön~~ laajuisen ~~kymmenvuotisen~~ verkon kehittämissuunnitelman kanssa. Jos virasto havaitsee kansallisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman ja ☒ unionin ☒ ~~yhteisön~~ laajuisen verkon kehittämissuunnitelman välillä epä johdonmukaisuuksia, sen on tapauksen mukaan suositeltava kansallisen ☒ kymmenvuotisen ☒ verkon kehittämissuunnitelman tai ☒ unionin ☒ ~~yhteisön~~ laajuisen verkon kehittämissuunnitelman muuttamista. Jos tällainen kansallinen ☒ kymmenvuotinen ☒ verkon kehittämissuunnitelma on laadittu direktiivin 2009/72/EY [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] ~~5122~~ artiklan mukaisesti, viraston on suositeltava toimivaltaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle kansallisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman muuttamista kyseisen direktiivin ~~5122~~ artiklan 7 kohdan mukaisesti ja ilmoitettava asiasta komissiolle.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

~~4613~~ artikla

Siirtoverkonhaltijoiden välinen korvausmekanismi

1. Siirtoverkonhaltijat saavat korvauksen kustannuksista, joita niille aiheutuu niiden verkoissa ☒ toteutettavista ☒ ~~siirrettävistä~~ rajat ylittävistä ☒ sähkönsiirroista ☒ ~~sähkövirroista~~.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun korvauksen maksavat niiden kansallisten siirtoverkkojen haltijat, joista rajat ylittävät ☒ sähkönsiirrot ☒ ~~sähkövirrat~~ ovat peräisin ja joihin ne päätyvät.
3. Korvaukset suoritetaan säännöllisesti tietyltä menneeltä ajanjaksolta. Korvauksia on tarvittaessa tarkistettava jälkeenpäin, jotta ne vastaavat todellisia kustannuksia.

Ensimmäinen ajanjakso, jolta korvauksia suoritetaan, määritellään ~~5719~~ artiklassa tarkoitetuissa suuntaviivoissa.

4. Komissio ~~päätää maksettavien korvausten määristä~~ ⇒ hyväksyy maksettavien korvausten määriä koskevia delegoituja säädöksiä 63 artiklan mukaisesti ⇐. ~~Nämä toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän asetuksen muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittelevää sääntelymenettelyä noudattaen~~
5. Verkossa ☒ toteutettujen ☒ ~~siirrettyjen~~ rajat ylittävien ☒ sähkönsiirtojen ☒ ~~sähkövirtojen~~ sähkömäärä sekä kansallisista siirtoverkoista peräisin oleviksi ja/tai niihin päätyviksi osoitettujen rajat ylittävien ☒ sähkönsiirtojen ☒ ~~sähkövirtojen~~ sähkömäärä määritetään tietyntyyppisen ajanjaksona tosiasiallisesti mitattujen fyysisten sähkövirtojen perusteella.
6. Rajat ☒ ylittävistä sähkönsiirroista ☒ ~~ylittävien sähkövirtojen siirtämisestä~~ aiheutuneet kustannukset määritetään ennakoitujen pitkän aikavälin keskimääräisten

lisäkustannusten perusteella ottaen huomioon häviöt, investoinnit uuteen infrastruktuuriin ja asianmukainen osuus nykyisestä infrastruktuurista aiheutuvista kustannuksista sikäli kuin sellaista infrastruktuuria käytetään rajat ☒ ylittäviin sähkönsiirtoihin ☒ ~~ylittävien sähkövirtojen siirtämiseen~~, ja niissä on erityisesti otettava huomioon tarve taata toimitusvarmuus. Aiheutuneiden kustannusten määrittämisessä käytetään tunnustettuja tavanomaisia kustannuslaskentamenetelmiä. Rajat ☒ ylittävistä sähkönsiirroista ☒ ~~ylittävien sähkövirtojen siirrosta~~ verkolle aiheutuvat hyödyt otetaan huomioon saatuja korvauksia alentavasti.

7. Jos kahden tai useamman jäsenvaltion siirtoverkot muodostavat kokonaisuudessaan tai osittain osan yhdestä ainoasta ☒ säätölohkosta ☒ ~~valvontalohkosta~~, kyseisen ☒ säätölohkon ☒ ~~valvontalohkon~~ katsotaan ainoastaan ~~13 artiklassa~~ tarkoitetun siirtoverkonhaltijoiden välisen korvausmekanismin yhteydessä kokonaisuudessaan muodostavan osan yhden asianomaisen jäsenvaltion siirtoverkosta, jotta vältetään ☒ säätölohkojen ☒ ~~valvontalohkojen~~ sisäisten ☒ sähkönsiirtojen ☒ ~~sähkövirtojen~~ pitäminen ~~tämän kohdan ensimmäisen alakohdan~~ 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna rajat ylittävänä ☒ sähkönsiirtona ☒ ~~sähkövirtana~~ ja niistä johtuvat tämän artiklan 1 kohdassa ~~13 artiklassa~~ tarkoitetut korvaukset. Asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaiset voivat ratkaista, mihin näistä jäsenvaltioista kyseisen ☒ säätölohkon ☒ ~~valvontalohkon~~ katsotaan kokonaisuudessaan kuuluvan.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

4715 artikla

Tietojen antaminen

1. Siirtoverkonhaltijoiden on otettava käyttöön yhteensovittamis- ja tiedonvaihtomekanismit, joilla varmistetaan verkon käyttövarmuus ylikuormitustapauksissa.
2. Siirtoverkonhaltijoiden soveltamat turvallisuus-, toiminta- ja suunnitteluvaatimukset on julkistettava. Julkistettuihin tietoihin on kuuluttava yleinen suunnitelma kokonaissiirtokapasiteetin ja siirron luotettavuusmarginaalin laskemisesta verkon sähköisten ja fyysisten ominaisuuksien perusteella. Sääntelyviranomaisten on hyväksyttävä kyseinen suunnitelma.
3. Siirtoverkonhaltijoiden on julkistettava arviot kunakin päivänä käytettävissä olevasta siirtokapasiteetista ja ilmoitettava jo mahdollisesti varattu siirtokapasiteetti. Nämä tiedot on julkistettava tietyin aikavälein ennen siirtopäivää, ja niihin on joka tapauksessa sisällyttävä arviot viikoksi ja kuukaudeksi eteenpäin sekä määrällinen ~~esoin~~ arvio käytettävissä olevan kapasiteetin arvioidusta luotettavuudesta.
4. Siirtoverkonhaltijoiden on julkistettava asiaankuuluvat tiedot ennakoidusta ja todellisesta kokonaiskysynnästä, käytettävissä olevasta ja toteutuneesta tuotannosta ja kulutuksesta, verkkojen ja rajayhdysjohtojen saatavuudesta ja käytöstä sekä ☒ tasehallintaan ☒ ~~tasapainottamiseen~~ tarvittavasta sähköstä ja ☒ reservikapasiteetista ☒ ~~varavoimakapasiteetista~~. Pienten tuotanto- ja kulutusyksiköiden käytettävyydestä ja toteutuneesta käytöstä voidaan käyttää koottuja arviotietoja.

5. Niiden markkinaosapuolten, joita asia koskee, on toimitettava siirtoverkonhaltijoille asiaankuuluvat tiedot.
6. Tuotantoyritysten, jotka omistavat tai käyttävät tuotanto-omaisuutta, josta vähintään yhden tuotantolaitoksen asennettu kapasiteetti on vähintään 250 megawattia, ⇨ tai joilla on salkku, johon sisältyy vähintään 400 megawatin edestä tuotanto-omaisuutta, ⇧ on pidettävä kansallisen sääntelyviranomaisen, kansallisen kilpailuviranomaisen ja komission saatavilla viiden vuoden ajan voimalaitos- ja tuntikohtaisesti kaikki tarvittavat tiedot, joiden perusteella voidaan tarkistaa kaikki ajojärjestystä koskevat päätökset ja tarjouskäyttäytyminen sähköpörssissä, yhdysjohtojen kapasiteettia koskevissa huutokaupoissa sekä ☒ reservimarkkinoilla ☒ varavoimamarkkinoilla ja sähköpörssin ulkopuolisilla sähkön tukkumarkkinoilla. Säilytettäviin voimalaitos- ja tuntikohtaisiin tietoihin on sisällyttävä vähintään tiedot saatavilla olevasta tuotantokapasiteetista ja ☒ varatuista reserveista ☒ varatusta varavoimasta, mukaan lukien tiedot ☒ varattujen reservien ☒ varatun varavoiman jakamisesta voimalaitoskohtaisesti, tarjousten teon ja tuotannon toteutumisen ajankohtana.

⇩ uusi

7. Siirtoverkonhaltijoiden on säännöllisesti vaihdettava riittävän tarkat verkko- ja kuormitustiedot, jotta kukin siirtoverkonhaltija voi tehdä tehonjakolaskennan itselleen merkityksellisellä alueella. Samat tiedot on annettava pyynnöstä sääntelyviranomaisten ja komission käyttöön. Sääntelyviranomaisten ja komission on käsiteltävä näitä tietoja luottamuksellisina ja niiden on varmistettava, että myös mahdolliset konsultit, jotka tekevät niiden pyynnöstä analyyseja kyseisten tietojen pohjalta, käsittelevät tietoja luottamuksellisina.

⇩ 714/2009

482 artikla

Siirtoverkonhaltijoiden sertifiointi

1. Komissio tutkii ilmoituksen ~~direktiivin 2009/72/EY~~ [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] 5240 artiklan 6 kohdassa säädetystä siirtoverkonhaltijan sertifiointia koskevasta päätöksestä heti sen saatuaan. Komissio toimittaa asianomaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle kahden kuukauden kuluessa sellaisen ilmoituksen vastaanottamispäivästä lausuntonsa siitä, onko ilmoitus ~~direktiivin 2009/72/EY~~ [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] 5240 artiklan 2 kohdan tai ~~5344~~ artiklan sekä ~~439~~ artiklan mukainen.

Laatiessaan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua lausuntoa komissio voi pyytää virastolta lausuntoa kansallisen sääntelyviranomaisen päätöksestä. Tällöin ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua kahden kuukauden määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

Jos komissio ei ole toimittanut lausuntoaan ensimmäisessä tai toisessa alakohdassa tarkoitettussa määräajassa, katsotaan, ettei sillä ole sääntelyviranomaisen päätöksen johdosta huomautettavaa.

2. Kansallisen sääntelyviranomaisen on tehtävä lopullinen siirtoverkon haltijan sertifiointia koskeva päätöksensä kahden kuukauden kuluessa komission lausunnon vastaanottamisesta, ottaen komission lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon. Sääntelyviranomaisen päätös ja komission lausunto julkaistaan yhdessä.
3. Sääntelyviranomaiset ja/tai komissio voivat milloin tahansa menettelyn kuluessa pyytää siirtoverkonhaltijoilta ja/tai tuotantoa tai toimittamista harjoittavilta yrityksiltä kaikkia tietoja, joilla on merkitystä niille tämän artiklan nojalla kuuluvien tehtävien suorittamisessa.
4. Sääntelyviranomaiset ja komissio käsittelevät kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

~~5. Komissio voi antaa suuntaviivoja, joissa kuvataan yksityiskohtaisesti tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamisessa noudatettava menettely. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän asetuksen muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.~~

~~5.6.~~ Kun komissio on saanut direktiivin 2009/72/EY [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] ~~439~~ artiklan ~~940~~ kohdassa säädetystä siirtoverkonhaltijan sertifiointista, se tekee sertifiointia koskevan päätöksen. Sääntelyviranomaisen on noudatettava komission päätöstä.

↴ uusi

VI luku

Jakeluverkon käyttö

49 artikla

Jakeluverkonhaltijoiden eurooppalainen elin

Jakeluveronhaltijoiden, jotka eivät ole osa vertikaalisesti integroitunutta yritystä tai jotka on eriytetty [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] 35 artiklan säännösten mukaisesti, on tehtävä unionin tason yhteistyötä jakeluverkonhaltijoiden eurooppalaisen elimen ("EU DOS -elin") puitteissa edistääkseen sähkön sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa sekä edistääkseen jakelu- ja siirtoverkkojen optimaalista hallintaa ja koordinoitua käyttöä. Jakeluverkonhaltijoiden, jotka haluavat osallistua EU DSO -elimeen, on tultava elimen rekisteröidyiksi jäseniksi.

50 artikla

Sähköalan EU DSO -elimen perustaminen

1. Jakeluverkonhaltijoiden on viimeistään [12 kuukauden kuluttua tämä asetuksen voimaantulosta] toimitettava viraston hallinnolliselle tuella komissiolle ja virastolle luonnos perustettavan EU DSO -elimen perussäännöksi, luettelo sen rekisteröidyistä jäsenistä, luonnos työjärjestykseksi, johon on sisällyttävä menettelytapasäännöt Sähkö-ENTSO:n ja muiden sidosryhmien kuulemisesta, sekä rahoitussäännöt.
2. Virasto antaa komissiolle lausunnon perussääntöluonnoksesta, jäsenluettelosta ja työjärjestysluonnoksesta kahden kuukauden kuluessa niiden vastaanottamispäivästä kuultuaan virallisesti kaikkia sidosryhmiä edustavia organisaatioita, erityisesti jakeluverkon käyttäjiä.
3. Komissio antaa lausunnon perussääntöluonnoksesta, jäsenluettelosta ja työjärjestysluonnoksesta edellä 2 kohdassa tarkoitettu viraston lausunto huomioon ottaen kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona se on vastaanottanut viraston lausunnon.
4. Jakeluverkonhaltijoiden on perustettava EU DSO -elin sekä hyväksyttävä ja julkaistava sen perussääntö ja työjärjestys kolmen kuukauden kuluessa komission myönteisen lausunnon vastaanottamispäivästä.
5. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut asiakirjat on toimitettava komissiolle ja virastolle, jos niitä muutetaan tai komission tai viraston perustellusta pyynnöstä. Virasto ja komissio antavat lausunnon 2–4 kohdassa esitetyn prosessin mukaisesti.
6. EU DSO -elimen toimintoihin liittyvistä kustannuksista vastaavat jakeluverkonhaltijat, jotka ovat rekisteröityneitä jäseniä, ja kustannukset otetaan huomioon tariffeja laskettaessa. Sääntelyviranomaiset hyväksyvät kustannukset ainoastaan, jos ne ovat kohtuullisia ja oikeasuhteisia.

51 artikla

EU DSO -elimen tehtävät

1. EU DSO -elimellä on seuraavat tehtävät:
 - a) siirto- ja jakeluverkkojen koordinoitu käyttö ja suunnittelu;
 - b) uusiutuvien energialähteiden, hajautetun tuotannon ja muiden jakeluverkkoihin sisältyvien resurssien, kuten energian varastoinnin, integrointi;
 - c) kysyntäjoustop kehittäminen;
 - d) jakeluverkkojen digitalisointi, mukaan lukien älykkäiden verkkojen ja älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönotto;
 - e) tiedonhallinta, kyberturvallisuus ja tietosuojat;
 - f) osallistuminen verkkosääntöjen laatimiseen 55 artiklan mukaisesti.
2. Tämän lisäksi EU DSO -elimen on
 - a) tehtävä yhteistyötä Sähkö-ENTSO:n kanssa niiden tämän asetuksen mukaisesti hyväksytyjen verkkosääntöjen ja suuntaviivojen täytäntöönpanon seurannassa, jotka ovat merkityksellisiä jakeluverkkojen käytön ja suunnittelun ja siirto- ja jakeluverkkojen koordinoitun käytön kannalta;

- b) tehtävä yhteistyötä Sähkö-ENTSON kanssa ja omaksuttava siirto- ja jakeluverkkojen koordinoitua käyttöä ja suunnittelua koskevia parhaita käytäntöjä, myös sellaisissa kysymyksissä kuten operaattoreiden välinen tiedonvaihto ja hajautettujen energiaressurssien koordinointi;
- c) pyrittävä yksilöimään parhaat käytännöt 1 kohdassa tarkoitetuilla aloilla sekä energiatehokkuuden parannusten käyttöön otossa jakeluverkossa;
- d) hyväksyttävä vuotuinen työohjelma ja vuosikertomus;
- e) noudatettava toiminnassaan täysimääräisesti kilpailusääntöjä.

52 artikla

Verkkosääntöjen laatimisprosessiin liittyvät kuulemiset

1. Laatiessaan mahdollisia verkkosääntöjä 55 artiklan mukaisesti EU DSO -elimen on julkisella ja avoimella tavalla ja varhaisessa vaiheessa kuultava laajasti 50 artiklassa tarkoitettujen menettelytapasääntöjen mukaisesti kaikkia sidosryhmiä, joita asia koskee, ja erityisesti kaikkia sidosryhmiä edustavia organisaatioita. Kuultavia tahoja ovat myös kansalliset sääntelyviranomaiset ja muut kansalliset viranomaiset, myynti- ja tuotantoyritykset, verkon käyttäjät, asiakkaat mukaan lukien, ja jakeluverkonhaltijat, mukaan lukien toimialajärjestöt, tekniset elimet ja sidosryhmien yhteisöt, joita asia koskee. Kuulemisessa on pyrittävä määrittämään päätöksentekoprosessin kaikkien asiaankuuluvien osapuolten näkemykset ja ehdotukset.
2. Kaikki 1 kohdassa tarkoitettuihin kuulemisiin liittyvät asiakirjat ja kokouspöytäkirjat on julkistettava.
3. EU DSO -elimen on otettava huomioon kuulemisissa esitetyt näkökannat. Ennen 55 artiklassa tarkoitettujen verkkosääntöjä koskevien ehdotusten hyväksymistä EU DSO -elimen on ilmoitettava kuulemismenettelyn aikana vastaanotetut huomautukset ja se, miten ne on otettu huomioon. Sen on perusteltava tapaukset, joissa huomautuksia ei ole otettu huomioon.

53 artikla

Jakeluverkonhaltijoiden ja siirtoverkonhaltijoiden välinen yhteistyö

1. Jakeluverkonhaltijoiden on tehtävä yhteistyötä siirtoverkonhaltijoiden kanssa niiden verkkojen suunnittelussa ja toiminnassa. Siirto- ja jakeluverkonhaltijoiden on erityisesti vaihdettava kaikki tarvittavat tiedot, jotka koskevat tuotantolaitosten ja kysyntäjoustop suorituskykyä, niiden verkkojen päivittäistä käyttöä ja verkkoinvestointien pitkän aikavälin suunnittelua, jotta voidaan varmistaa niiden verkkojen kustannustehokas, turvallinen ja luotettava kehittäminen ja käyttö.
2. Siirto- jakeluverkonhaltijoiden on tehtävä yhteistyötä saavuttaakseen koordinoitua mahdollisuuden käyttää sellaisia resursseja kuten hajautettu tuotanto, energian varastointi tai kysyntäjousto, jotka voivat tukea sekä jakeluverkon että siirtoverkon erityistarpeita.

VII luku

Verkkosäännöt ja suuntaviivat

54 artikla

Verkkosääntöjen ja suuntaviivojen hyväksyminen

1. Komissio voi hyväksyä delegoituja säädöksiä 55 ja 57 artiklassa siirrettyjen toimivaltuuksien mukaisesti. Tällaiset delegoidut säädökset voidaan antaa verkkosääntöinä Sähkö-ENTSO:n tai, jos 55 artiklan 2 kohdan mukaisessa prioriteettiluettelossa niin päätetään, EU DSO -elimen ja viraston laatimien ehdotusten pohjalta 55 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen tai ne voidaan antaa suuntaviivoina 57 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.
2. Verkkosäännöissä ja suuntaviivoissa
 - a) on varmistettava tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamisen edellyttämä yhdenmukaistamisen vähimmäistaso;
 - b) on otettava tarvittaessa huomioon alueelliset erityispiirteet;
 - c) ei saa ylittää sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen; ja
 - d) ei saa rajoittaa jäsenvaltioiden oikeutta määritellä kansallisia verkkosääntöjä, jotka eivät vaikuta rajat ylittävään kauppaan.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

55 artikla

Verkkosääntöjen vahvistaminen

~~61.~~ ⇒ Siirretään komissiolle valta antaa verkkosääntöjen vahvistamista koskevia delegoituja säädöksiä 63 artiklan mukaisesti seuraavilla aloilla ⇐ ~~Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen verkkosääntöjen on katettava seuraavat alat, ottaen tarvittaessa huomioon alueelliset erityispiirteet:~~

- a) verkon käyttövarmuutta ja luotettavuutta koskevat säännöt, mukaan lukien ☒ siirtoverkon ☒ teknistä ☒ reservikapasiteettia ☒ ~~siirron varakapasiteettia~~ koskevat säännöt verkon käyttövarmuutta varten;
- b) verkkoon kytkemistä koskevat säännöt;
- c) kolmansien osapuolten verkkoon pääsyä koskevat säännöt;
- d) tietojen vaihtoa ja taseselvitystä koskevat säännöt;
- e) yhteentoimivuutta koskevat säännöt;
- f) toimintatavat hätätilanteissa;

- g) kapasiteetinjakoa ja ylikuormituksen hallintaa koskevat säännöt ⇒, mukaan lukien tuotannon rajoittaminen ja tuotannon ja kulutuksen ajojärjestyksen uudelleenmäärittely ⇐;
- h) kauppaa koskevat säännöt, jotka liittyvät verkkoon pääsyä koskevien palvelujen tekniseen ja operatiiviseen tarjoamiseen ja järjestelmän tasapainottamiseen;
- i) avoimuutta koskevat säännöt;
- j) tasehallintaa koskevat säännöt, mukaan lukien verkkoon liittyvät ☒ reservejä ☒ ~~varavoimaa~~ koskevat säännöt;
- k) yhdenmukaistettuja siirto⇒ - ja jakelu ⇐tariffirakenteita ⇒ ja liittymismaksuja ⇐ koskevat säännöt, mukaan lukien säännöt sijaintia koskevista signaaleista ja korvauksista siirtoverkonhaltijoiden välillä; ja
- l) sähköverkkojen energiatehokkuus;⇐

↓ uusi

- m) taajuuteen vaikuttamattomien lisäpalvelujen syrjimätöntä ja läpinäkyvää tarjoamista koskevat säännöt, mukaan lukien pysyvän tilan jännitteen säätö, inertia, nopea vikavirran syöttö ja pimeäkäynnistysominaisuus;
- n) kysyntäjoustoa, mukaan lukien yhteenliittäminen, energian varastointia ja kulutuksen rajoittamista koskevat säännöt;
- o) kyberturvallisuutta koskevat säännöt, ja
- p) alueellisia käyttökeskuksia koskevat säännöt.

↓ 714/2009
⇒ uusi

4.2. Komissio laatii viraston, Sähkö-ENTSO:n ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisen jälkeen ~~vuosittaisen~~ ⇒ joka kolmas vuosi ⇐ prioriteettiluettelon, jossa yksilöidään ~~8 artiklan 6~~ 1 kohdassa säädetyt alat, joilla verkkosääntöjä on kehitettävä. ⇒ Jos verkkosäännön aihe liittyy suoraan jakeluverkon käyttöön ja on vähemmän merkityksellinen siirtoverkon kannalta, komissio voi edellyttää, että sähköalan EU DSO -elin kokoaa valmistelukomitean Sähkö-ENTSO:n sijaan ja esittää verkkosääntöä koskevan ehdotuksen virastolle. ⇐

2.3. Komissio pyytää virastoa toimittamaan sille kohtuullisessa ajassa, joka ei ylitä kuutta kuukautta, ei-sitovan puiteohjeen (jäljempänä ”puiteohje”), jossa esitetään ~~8 artiklan 7 kohdan mukaisesti~~ selkeät ja objektiiviset periaatteet prioriteettiluettelossa mainittuja aloja koskevan verkkosäännön kehittämiseksi. ⇒ Komission pyyntöön voi sisältyä ehtoja, joita puiteohjeessa on käsiteltävä. ⇐ Kunkin puiteohjeen on edistettävä ⇒ markkinoiden yhdentymistä, ⇐ syrjimättömyyttä, toimivaa kilpailua ja markkinoiden tehokasta toimintaa. Komissio voi pidentää tätä määräaikaa viraston esittämästä perustellusta pyynnöstä.

3.4. Virasto kuulee virallisesti Sähkö-ENTSOa ⇒, EU DSO -elintä ⇐ ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä puiteohjeesta vähintään kahden kuukauden ajan julkisella ja avoimella tavalla.

↓ uusi

5. Viraston on toimitettava komissiolle ei-sitova puiteohje, kun sitä pyydetään tekemään niin 3 kohdan nojalla. Viraston on tarkistettava ei-sitovaa puiteohjetta ja toimitettava se takaisin komissiolle, kun sitä pyydetään tekemään niin 6 kohdan nojalla.
-

↓ 714/2009
⇒ uusi

~~4.6.~~ Jos komissio katsoo, että puiteohje ei edistä ⇒ markkinoiden yhdentymistä, ⇨ syrjimättömyyttä, toimivaa kilpailua ja markkinoiden tehokasta toimintaa, se voi pyytää virastoa tarkistamaan puiteohjetta kohtuullisessa ajassa ja toimittamaan sen takaisin komissiolle.

~~5.7.~~ Jos virasto ei esitä puiteohjetta tai toimita sitä takaisin komission ~~32~~ tai ~~64~~ kohdan nojalla asettamassa määräajassa, komissio laatii kyseisen puiteohjeen.

~~6.8.~~ Komissio pyytää Sähkö-ENTSOa ⇒ tai, jos 2 kohdan mukaisessa prioriteettiluettelossa niin päätetään, EU DSO -elintä ⇨ esittämään virastolle asianomaisen puiteohjeen mukaisen verkkosäännön ⇒ verkkosääntöä koskevan ehdotuksen ⇨ kohtuullisessa ajassa, joka ei ylitä 12:ta kuukautta.

~~7. Virasto esittää Sähkö-ENTSOlle perustellun lausunnon verkkosäännöstä kolmen kuukauden kuluessa verkkosäännön vastaanottamispäivästä; kyseisenä aikana virasto voi kuulla virallisesti asianomaisia sidosryhmiä.~~

~~8. Sähkö-ENTSO voi muuttaa verkkosääntöä viraston lausunnon perusteella ja toimittaa sen takaisin virastolle.~~

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

~~4.9.~~ ⇒ Sähkö-ENTSON tai, jos 2 kohdan mukaisessa prioriteettiluettelossa niin päätetään, EU DSO -elimen on koottava valmistelukomitea tukemaan sitä verkkosäännön laatimisprosessissa. Valmistelukomitean on koostuttava Sähkö-ENTSON, viraston ja EU DSO -elimen edustajista ja tarvittaessa nimitettyjen sähkömarkkinaoperaattoreiden ja asianosaisten keskeisten sidosryhmien rajallisen määrän edustajista. ⇨ Sähkö-ENTSO ⇒ tai, jos 2 kohdan mukaisessa prioriteettiluettelossa niin päätetään, EU DSO -elin ⇨ laatii verkkosäännöt ⇒ verkkosääntöjä koskevat ehdotukset ⇨ ~~tämän artiklan 6-1~~ kohdassa tarkoitetuilla aloilla pyynnöstä, jonka komissio esittää sille ~~6 artiklan 68~~ kohdan mukaisesti.

~~9.10. Kun virasto on todennut~~ ⇒ Viraston on tarkistettava verkkosääntö ja varmistettava ⇨, että verkkosääntö on asianomaisten puiteohjeiden mukainen ⇒ ja edistää markkinoiden yhdentymistä, syrjimättömyyttä, toimivaa kilpailua ja markkinoiden tehokasta toimintaa, ja toimitettava tarkistettu verkkosääntö komissiolle kuuden kuukauden kuluessa ehdotuksen vastaanottamisesta ⇨ ~~virasto toimittaa verkkosäännön komissiolle ja voi suositella sen hyväksymistä kohtuullisessa ajassa. Jos komissio ei hyväksy verkkosääntöä, se perustelee päätöksensä.~~ ⇒ Viraston on otettava komissiolle toimitettavassa ehdotuksessa huomioon näkökohdat, joita kaikki asiaosaiset osapuolet ovat esittäneet Sähkö-ENTSON tai EU DSO -

elimen johdolla tapahtuneen ehdotuksen laatimisen yhteydessä, ja sen on kuultava virallisesti asianosaisia sidosryhmiä komissiolle toimitettavasta versiosta. ⇐

~~10.~~11. Jos Sähkö-ENTSO ⇐ tai EU DSO -elin ⇐ ei ole laatinut verkkosäätöä komission ~~86~~ kohdan nojalla asettamassa määräajassa, komissio voi kehottaa virastoa laatimaan luonnoksen verkkosäätöksi asianomaisen puiteohjeen pohjalta. Virasto voi aloittaa uuden kuulemisen verkkosäätöä koskevan ehdotuksen laadinnan aikana tämän kohdan mukaisesti. Virasto toimittaa komissiolle luonnoksen tämän kohdan nojalla laadituksi verkkosäätöksi ja voi suositella sen hyväksymistä.

~~11.~~12. Jos Sähkö-ENTSO ⇐ tai EU DSO -elin ⇐ ei ole laatinut verkkosäätöä tai jos virasto ei ole laatinut verkkosäätöluonnosta tämän artiklan ~~1140~~ kohdan mukaisesti, komissio voi antaa omasta aloitteestaan tai viraston tämän artiklan ~~109~~ kohdan nojalla antamasta suosituksesta yhden tai useamman verkkosäätö ~~8 artiklan 61~~ kohdassa luetelluilla aloilla.

13. Jos komissio ehdottaa omasta aloitteestaan verkkosäätöä hyväksymistä, se kuulee virastoa, Sähkö-ENTSOa ja kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä verkkosäätöluonnoksesta vähintään kahden kuukauden ajan. ~~Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän asetuksen muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.~~

~~12.~~14. Tämä artikla ei rajoita komission oikeutta antaa ja muuttaa ~~5748~~ artiklan mukaisia suuntaviivoja. ⇐ Se ei rajoita Sähkö-ENTSON mahdollisuutta laatia ei-sitovia ohjeita 1 kohdassa luetelluilla aloilla, kun ne eivät liity komission sille osoittaman pyynnön kattamiin aloihin. Näistä ohjeista on pyydetty lausuntoa virastolta. Sähkö-ENTSON on otettava lausunto asianmukaisesti huomioon. ⇐

567 artikla

Verkkosäätöjen muuttaminen

⇓ uusi

1. Siirretään komissiolle valta hyväksyä 63 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä verkkosäätöjen muuttamisesta 55 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Myös virasto voi ehdottaa muutoksia tämän artiklan 2–4 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇐ uusi

~~4.~~2. Edellä olevan ~~556~~ artiklan mukaisesti hyväksytyjen verkkosäätöjen muuttamista koskevia ehdotuksia voivat tehdä henkilöt, joiden etua kyseinen verkkosäätö todennäköisesti koskee, kuten Sähkö-ENTSO, ⇐ EU DSO -elin, ⇐ siirtoverkonhaltijat, verkon käyttäjät ja kuluttajat. Virasto voi tehdä muutosehdotuksia myös omasta aloitteestaan.

~~23. Virasto kuulee kaikkia sidosryhmiä asetuksen (EY) N:o 713/2009 10 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Tämän menettelyn pohjalta Virasto voi tehdä komissiolle perusteltuja muutosehdotuksia ja perustella, miten ehdotukset ovat ~~655~~ artiklan 2 kohdassa säädettyjen verkkosäätöjen tavoitteiden mukaisia. ⇐ Kun virasto katsoo muutosehdotuksen olevan hyväksyttävä tai kun on kyse sen omasta aloitteesta tehtävästä muutoksesta, ⇐~~

☒ virasto kuulee kaikkia sidosryhmiä [uudelleenlaaditun asetuksen (EY) N:o 713/2009, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 863/2] 15 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. ☒

~~3.4. Siirretään komissiolle valta Komissio voi hyväksyä muutoksia 655 artiklan mukaisesti hyväksytyihin verkkosääntöihin viraston ehdotuksen pohjalta ⇒ delegoituina säädöksinä 63 artiklan mukaisesti ⇐. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän asetuksen muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittevää sääntelymenettelyä noudattaen.~~

~~4.5. Arvioitaessa muutosehdotuksia 63 artiklassa 23 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen rajoitetaan arvioimaan muutosehdotukseen liittyviä näkökohtia. Ehdotetut muutokset eivät estä komissiota tekemästä muita muutosehdotuksia.~~

5748 artikla

Suuntaviivat

↓ uusi

1. Komissio voi hyväksyä sitovia suuntaviivoja jäljempänä luetelluilla aloilla.
2. Komissio voi hyväksyä delegoidun säädöksen suuntaviivoina aloilla, joilla tällaisia säädöksiä voitaisiin laatia myös 55 artiklan 1 kohdassa säädetyn verkkosääntöjä koskevan menettelyn mukaisesti.

↓ 714/2009 (mukautettu)
⇒ uusi

~~1.3. ⇒ Suuntaviivoja voidaan hyväksyä siirtoverkon välisistä korvausmekanismeista. ⇐ Siirtoverkonhaltijoiden välistä korvausmekanismeja koskevissa suuntaviivoissa on ☒ Niissä on ☒ 4613 ja 1614 artiklassa säädettyjen periaatteiden mukaisesti tarvittaessa täsmennettävä~~

- a) yksityiskohdat menettelystä niiden siirtoverkonhaltijoiden määrittelemiseksi, joiden on maksettava korvauksia rajat ylittävistä ☒ sähkönsiirroista ☒ ~~sähkövirroista~~, myös jaon osalta niiden kansallisten siirtoverkkojen haltijoiden, joista rajat ylittävät ☒ sähkönsiirrot ☒ ~~sähkövirrat~~ ovat peräisin, ja niiden verkkojen haltijoiden, joihin kyseiset ☒ siirrot ☒ ~~virrat~~ päättyvät, välillä 4613 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- b) yksityiskohdat noudatettavasta maksumenettelystä, myös siitä, miten määritetään ensimmäinen ajanjakso, jonka osalta korvausta on määrä maksaa, 4613 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaisesti;
- c) yksityiskohdat menetelmistä, joilla määritetään sekä määritetään että tyypeiltään verkossa kulkevat, rajat ylittävät ☒ sähkönsiirrot ☒ ~~sähkövirrat~~, joista on maksettava korvausta 4613 artiklan mukaisesti, sekä se osa kyseisten ☒ sähkönsiirtojen ☒ ~~sähkövirtojen~~ määrästä, joka on peräisin tai joka päättyy yksittäisten jäsenvaltioiden siirtoverkkoihin, 4613 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
- d) yksityiskohdat menetelmistä, joilla määritetään rajat ylittävistä ☒ sähkönsiirroista ☒ ~~sähkövirroista~~ aiheutuneet kustannukset ja hyödyt 4613 artiklan 6 kohdan mukaisesti;

- e) yksityiskohtaiset ohjeet siitä, miten siirtoverkonhaltijoiden välisessä korvausmekanismissa käsitellään ~~☒~~ sähkönsiirtoja ~~☒~~ sähkövirtoja, jotka ovat peräisin Euroopan talousalueen ulkopuolisista maista tai jotka päätyvät niihin; ja
- f) tasavirtajohdoilla yhteenliitettyjen kansallisten verkkojen osallistuminen ~~4613~~ artiklan mukaisesti.

~~2.4.~~ Suuntaviivoissa voidaan vahvistaa myös aiheelliset säännöt ~~niiden periaatteiden asteittaiseksi yhdenmukaistamiseksi, joiden mukaan määritellään~~ ⇒ , jotka koskevat ⇐ tuottajiin ⇒ , energian varastointiin ⇐ ja ☒ asiakkaisiin ☒ kuluttajiin (kuormitus) sovellettavien maksujen kansallisissa ⇒ jakelu- ja siirtotariffijärjestelmissä ⇐ hinnoittelujärjestelmissä ⇒ ja liittämisyjärjestelyissä ⇐, mukaan lukien siirtoverkonhaltijoiden välisen korvausmekanismin huomioon ottaminen kansallisten verkkojen maksuissa sekä sijaintia koskevien signaalien antaminen asianmukaisesti ja tehokkaasti, ~~1614~~ artiklassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

Suuntaviivoissa ⇒ voidaan määrätä ⇐ ~~on määrättävä~~ asianmukaisista, tehokkaista ja yhdenmukaistetuista sijaintia koskevista signaaleista ☒ unionin ☒ yhteisön tasolla.

Tähän liittyvä yhdenmukaistaminen ei saa estää jäsenvaltioita soveltamasta järjestelmiä, joilla varmistetaan, että ☒ asiakkailta ☒ kuluttajilta verkkoon pääsystä (kuormitus) perittävät maksut ovat vertailukelpoisia kaikkialla niiden alueella.

~~3.5.~~ Suuntaviivoissa, joilla on tarkoitus varmistaa tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamisen edellyttämä yhdenmukaistamisen vähimmäistaso, ~~täsmennetään~~ ⇒ voidaan ⇐ lisäksi tarvittaessa ⇒ täsmentää ⇐

~~a) 15 artiklassa säädettyjen periaatteiden mukaisen tietojen antamiseen liittyvät yksityiskohdat;~~

~~a)~~ sähkön kauppaa koskevien sääntöjen yksityiskohdat;

~~b)~~ rajayhdysjohtojen kapasiteettiin liittyviä investointikannustimia, sijaintia koskevat signaalit mukaan lukien, koskevien sääntöjen yksityiskohdat;

~~b) 8 artiklan 6 kohdassa lueteltuja asioita koskevat yksityiskohdat.~~

~~Komissio kuulee tätä varten virastoa ja Sähkö-ENTSOa.~~

~~4. Kansallisten verkkojen välisten yhdysjohtojen käytettävissä olevan siirtokapasiteetin hallintaa ja jakamista koskevat suuntaviivat vahvistetaan liitteessä I.~~

↓ 347/2013 (mukautettu)

~~4a-6.~~ Komissio voi antaa suuntaviivoja toiminnan koordinoinnin täytäntöönpanosta siirtoverkonhaltijoiden välillä unionin tasolla. Näiden suuntaviivojen on oltava sopusoinnussa tämän asetuksen ~~556~~ artiklassa tarkoitettujen verkkosääntöjen kanssa ja perustuttava niihin sekä tämän asetuksen ~~278~~ artiklan ~~13~~ kohdan ~~ga~~ alakohdassa tarkoitettuihin hyväksyttyihin määräyksiin ja ~~viraston lausuntoon~~. Komissio ottaa suuntaviivoja antaessaan huomioon erilaiset alueelliset ja kansalliset toimintavaatimukset.

Kyseiset suuntaviivat hyväksytään ~~2362~~ artiklan ~~32~~ kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

~~75. Komissio voi antaa suuntaviivoja tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista kysymyksistä. Se voi muuttaa tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettuja suuntaviivoja 15 ja 16 artiklassa säädettyjen periaatteiden mukaisesti, erityisesti sisällyttääkseen niihin yksityiskohtaisia suuntaviivoja kaikista käytännössä sovellettavista kapasiteetinjakomenetelmistä ja varmistaa, että ylikuormituksen hallintamekanismeja kehitetään sisämarkkinoiden tavoitteiden mukaisesti. Tällaisten muutosten yhteydessä annetaan tarvittaessa myös yhteisiä sääntöjä 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista verkon käyttöä ja toimintaa koskevista turvallisuuden ja toiminnan vähimmäisvaatimuksista. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän asetuksen muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.~~

Antaessaan tai muuttaessaan suuntaviivoja komissio ⇒ kuulee virastoa, Sähkö-ENTSOa ja tarvittaessa muita sidosryhmiä. ⇐

~~a) varmistaa, että suuntaviivoilla saavutetaan tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi edellytettävä yhdenmukaistamisen vähimmäistaso eikä niissä ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen; ja~~

~~b) ilmoittaa, mitä toimia se on toteuttanut yhteisön sähköverkkoon kuuluvissa kolmansissa maissa sovellettavien sääntöjen ja kyseessä olevien suuntaviivojen vastaavuuden suhteen.~~

~~Hyväksyessään tämän artiklan mukaiset suuntaviivat ensimmäistä kertaa komissio varmistaa, että yhteen ehdotettuun toimenpiteeseen sisältyvät ainakin 1 kohdan a ja d alakohdassa ja 2 kohdassa tarkoitettut asiat.~~

5824 artikla

Jäsenvaltioiden oikeus säätää yksityiskohtaisempia toimenpiteitä

Tällä asetuksella ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeuksia pitää voimassa tai ottaa käyttöön toimenpiteitä, jotka sisältävät ~~tätä asetusta tai 18 artiklassa tarkoitettuja suuntaviivoja~~ yksityiskohtaisempia säännöksiä ⇒ kuin tämä asetus, 55 artiklassa tarkoitettut verkkosäännöt tai 57 artiklassa tarkoitettut suuntaviivat, sillä edellytyksellä, etteivät kyseiset toimenpiteet vaaranna unionin lainsäädännön toimivuutta ⇐.

VIII luku

⊠ Loppusäännökset ⊠

5947 artikla

Uudet rajayhdysjohdot

1. Uudet tasavirtarajayhdysjohdot voidaan pyynnöstä vapauttaa rajoitetuksi ajaksi tämän asetuksen ~~1746~~ artiklan ~~26~~ kohdan ja ~~direktiivin 2009/72/EY~~ [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan

asiakirjalla COM(2016) 864/2] 69 ja ~~4332~~ artiklan sekä ~~5937~~ artiklan 6 ja ~~10~~ kohdan ja 60 artiklan 1 kohdan säännösten soveltamisesta seuraavin edellytyksin:

- a) investoinnin on lisättävä kilpailua sähköntoimitusten alalla;
 - b) investointiin liittyvä riski on niin suuri, että investointi ei toteutuisi, jollei vapautusta myönnettäisi;
 - c) rajayhdysjohdon omistajan on oltava luonnollinen tai oikeushenkilö, joka on ainakin oikeudellisen muotonsa osalta erillinen niistä verkonhaltijoista, joiden verkkoon rajayhdysjohto on tarkoitus rakentaa;
 - d) kustannukset peritään kyseisen rajayhdysjohdon käyttäjiltä;
 - e) mitään osaa rajayhdysjohtoon investoidusta pääomasta tai johdon käyttökustannuksista ei ole ~~sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 19 päivänä joulukuuta 1996 annetun~~ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/92/EY⁴³ 19 artiklassa tarkoitetun markkinoiden osittaisen avautumisen jälkeen saatu takaisin osana maksuja, joita rajayhdysjohdon yhdistämien siirto- tai jakeluverkkojen käytöstä on peritty; ja
 - f) vapautuksen myöntäminen ei saa haitata kilpailua eikä sähkön sisämarkkinoiden tehokasta toimintaa eikä sen säännellyn verkon tehokasta toimintaa, johon rajayhdysjohto on liitetty.
2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan poikkeuksellisesti myös vaihtovirtayhdysjohtoihin, jos kyseisen investoinnin kustannukset ja riskit ovat erityisen korkeat verrattuna niihin kustannuksiin ja riskeihin, joita yleensä aiheutuu kahden vierekkäisen kansallisen siirtoverkon liittämisestä toisiinsa vaihtovirtayhdysjohdolla.
3. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan myös nykyisten rajayhdysjohtojen kapasiteetin huomattavaan lisäämiseen.
4. Asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten on tehtävä 1, 2 ja 3 kohdan mukainen päätös vapautuksen myöntämisestä tapauskohtaisesti. Vapautus voi koskea uuden rajayhdysjohdon tai olemassa olevan rajayhdysjohdon, jonka kapasiteettia on huomattavasti lisätty, koko kapasiteettia tai osaa siitä.

Kahden kuukauden kuluessa päivämäärästä, jona viimeinen asianomaisista sääntelyviranomaisista vastaanotti vapautusta koskevan hakemuksen, virasto voi antaa näille sääntelyviranomaisille neuvoa-antavan lausunnon, jota ne voivat käyttää päätöksensä perusteena.

Vapautuksen myöntämisestä päätettäessä on tapauskohtaisesti harkittava, onko tarpeen asettaa vapautuksen kesto ja rajayhdysjohtojen syrjimätöntä käyttöoikeutta koskevia ehtoja. Näistä ehdoista päätettäessä on erityisesti otettava huomioon rakennettava lisäkapasiteetti tai olemassa olevan kapasiteetin muutos, hankkeen aikakehys ja kansalliset olosuhteet.

Ennen vapautuksen myöntämistä asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten on päätettävä kapasiteetin hallintaa ja jakamista koskevista säännöistä ja menetelmistä. Ylikuormituksen hallintaa koskeviin sääntöihin on sisällyttävä velvollisuus tarjota käyttämätöntä kapasiteettia markkinoille, ja

⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/92/EY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1996, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä (EYVL L 27, 30.1.1997, s. 20).

käyttäjillä on oltava oikeus käydä hankkimallaan kapasiteetilla kauppaa jälkimarkkinoilla. Arvioitaessa 1 kohdan a, b ja f alakohdassa tarkoitettujen perusteiden täyttymistä on otettava huomioon kapasiteetinjakomenettelyn tulokset.

Kun kaikki asianomaiset sääntelyviranomaiset ovat päässeet sopimukseen vapautuspäätöksestä kuuden kuukauden kuluessa, ne ilmoittavat virastolle päätöksestään.

Vapautusta koskeva päätös ja mahdolliset tämän kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetut ehdot on perusteltava asianmukaisesti ja julkaistava.

5. Virasto voi tehdä 4 kohdassa tarkoitetun päätöksen
 - a) jos kaikki asianomaiset sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet sopimukseen kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, kun vapautusta koskeva hakemus jätettiin näistä sääntelyviranomaisista viimeisen käsiteltäväksi, tai
 - b) asianomaisten sääntelyviranomaisten yhteisestä pyynnöstä.Ennen päätöksen tekoa viraston on kuultava niitä sääntelyviranomaisia, joita asia koskee, ja hakijoita.
6. Sen estämättä, mitä 4 ja 5 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat edellyttää, että sääntelyviranomainen tai tapauksesta riippuen virasto antaa jäsenvaltion asianomaiselle toimielimelle lausunnon vapautusta koskevasta pyynnöstä muodollista päätöstä varten. Kyseinen lausunto on julkaistava yhdessä kyseisen päätöksen kanssa.
7. Sääntelyviranomaisten on viipymättä toimitettava virastolle ja komissiolle tiedoksi jäljennös jokaisesta vapautuspyynnöstä heti, kun pyyntö on vastaanotettu. Asianomaisten sääntelyviranomaisten tai viraston, jäljempänä ”ilmoituksen antavat viranomaiset”, on ilmoitettava päätöksensä sekä kaikki päätöstä koskevat olennaiset tiedot viipymättä komissiolle. Tiedot voidaan toimittaa komissiolle kootusti niin, että komissio voi tehdä perustellun päätöksen. Tietoihin on sisällyttävä erityisesti:
 - a) viraston myöntämän tai epäämän vapautuksen yksityiskohtaiset perustelut, mukaan luettuina taloudelliset tiedot, joilla vapautuksen tarve on perusteltu;
 - b) analyysi siitä, miten vapautuksen myöntäminen vaikuttaa kilpailuun ja sähkön sisämarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan;
 - c) perustelut ajanjaksolle ja kyseisen yhdysjohdon kokonaiskapasiteetin osalle, jolle vapautus myönnetään; ja
 - d) asianomaisten sääntelyviranomaisten kuulemisen tulokset.
8. Komissio voi tehdä ⇒ 50 työpäivän ⇐ ~~kahden kuukauden~~ kuluessa 7 kohdan mukaisen ilmoituksen vastaanottamista seuraavasta päivästä päätöksen, jolla ilmoituksen antavia viranomaisia pyydetään muuttamaan tai peruuttamaan vapautuksen myöntämistä koskeva päätös. Jos komissio pyytää asiasta lisätietoja, ⇒ 50 työpäivän ⇐ ~~kahden kuukauden~~ määräaika voidaan pidentää ⇒ 50 työpäivällä ⇐ ~~kahdella kuukaudella~~. Tämä määräaika alkaa kaikkien tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä. Alkuperäistä ~~kahden kuukauden~~ määräaika voidaan myös jatkaa sekä komission että ilmoituksen antavien viranomaisten suostumuksella.

Jos pyydettyjä tietoja ei toimiteta pyynnössä esitettyyn määräaikaan mennessä, ilmoitus on katsottava peruutetuksi, ellei sitä ole ennen määräajan päättymistä joko

jatkettu sekä komission että ilmoituksen antavien viranomaisten suostumuksella tai elleivät ilmoituksen antavat viranomaiset ole asianmukaisesti perustellen ilmoittaneet komissiolle, että ne katsovat ilmoituksen olevan täydellinen.

Ilmoituksen antavien viranomaisten on noudatettava vapautuspäätöksen muuttamista tai peruuttamista koskevaa komission päätöstä yhden kuukauden kuluessa ja ilmoitettava tästä komissiolle.

Komissio pitää kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisina.

Komission vapauttamispäätökselle antaman hyväksynnän voimassaolo päättyy kahden vuoden kuluttua päätöksentekopäivästä, jos rajayhdysjohdon rakentamista ei ole aloitettu kyseiseen päivään mennessä, ja viiden vuoden kuluttua päätöksentekopäivästä, jos rajayhdysjohtoa ei ole otettu käyttöön kyseiseen päivään mennessä, jollei komissio päättä $\Rightarrow$ ilmoituksen antavien viranomaisten perustellusta pyynnöstä $\Leftarrow$, että viivästykset johtuvat huomattavista esteistä, joihin henkilö, jolle vapautus on myönnetty, ei voi vaikuttaa.

↕ uusi

9. Jos asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaiset päättävät muuttaa 1 kohdan mukaista päätöstä, niiden on ilmoitettava päätöksensä sekä kaikki päätöstä koskevat olennaiset tiedot viipymättä komissiolle. Tähän ilmoitettuun päätökseen sovelletaan 1–8 kohtaa, ottaen huomioon voimassa olevan vapautuksen erityispiirteet.
10. Komissio voi pyynnöstä tai omasta aloitteestaan aloittaa menettelyn uudelleen,
- a) jos jokin päätöksen perusteena ollut tosiseikka on muuttunut olennaisesti, ottaen huomioon osapuolten oikeutetut odotukset ja alkuperäisessä vapautuspäätöksessä saavutettu taloudellinen tasapaino;
 - b) jos asianomaiset yritykset rikkovat sitoumuksiaan; tai
 - c) jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.

↓ 714/2009 (mukautettu)
 $\Rightarrow$ uusi

~~11.9. $\boxtimes$ Siirretään komissiolle valta $\boxtimes$ Komissio voi antaa suuntaviivoja $\Rightarrow$ hyväksyä 63 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka koskevat suuntaviivojen vahvistamista $\Leftarrow$ tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen edellytysten soveltamisesta ja säättää menettelystä menettelyn vahvistamista tämän artiklan 4, 7, ja 8 $\Rightarrow$, 9 ja 10 $\Leftarrow$ kohdan soveltamiseksi. Kyseiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän asetuksen muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittevää sääntelymenettelyä noudattaen.~~

~~Sääntelyviranomaiset~~

~~Sääntelyviranomaisten on tehtäviään hoitaessaan varmistettava, että tätä asetusta ja 18 artiklan mukaisesti annettuja suuntaviivoja noudatetaan. Tämän asetuksen tavoitteisiin pääsemiseksi sääntelyviranomaisten on tarvittaessa toimittava yhteistyössä keskenään sekä komission ja viraston kanssa direktiivin 2009/72/EY IX lukua noudattaen.~~

~~6020 artikla~~

Tietojen antaminen ja luottamuksellisuus

1. Jäsenvaltioiden ja sääntelyviranomaisten on annettava pyynnöstä komissiolle kaikki ⇒ tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanon valvonnan ⇐ ~~13 artiklan 4 kohdan ja 18 artiklan soveltamisen~~ edellyttämät tiedot.

~~Erityisesti 13 artiklan 4 ja 6 kohdan soveltamista varten sääntelyviranomaisten on ilmoitettava säännöllisesti tiedot kansallisille siirtoverkonhaltijoille aiheutuneista todellisista kuluista sekä tiedot ja kaikki asian kannalta merkittävät yksityiskohdat fyysisistä sähkövirroista siirtoverkonhaltijoiden verkoissa ja verkkojen kustannuksista.~~

Komissio vahvistaa kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa tiedot on toimitettava, ottaen huomioon vaadittujen tietojen monimutkaisuuden ja tietojen saamisen kiireellisyyden.

2. Jos asianomainen jäsenvaltio tai sääntelyviranomainen ei toimita 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja ~~tämän artiklan~~ 1 kohdan mukaisesti asetetussa määräajassa, komissio voi pyytää kaikkia ⇒ tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanon valvonnan ⇐ ~~13 artiklan 4 kohdan ja 18 artiklan soveltamisen~~ edellyttämiä tietoja suoraan asianomaisilta yrityksiltä.

Kun komissio lähettää yritykselle tietojensaantipyynnön, se lähettää samanaikaisesti jäljennöksen pyynnöstä sen jäsenvaltion sääntelyviranomaisille, jonka alueella yrityksen kotipaikka on.

3. Komissio mainitsee 1 kohdan mukaisessa pyynnössään sen oikeusperustan, määräajan tietojen antamiselle, pyynnön tarkoituksen sekä virheellisten, epätäydellisten tai harhaanjohtavien tietojen toimittamisesta ~~6122~~ artiklan 2 kohdassa säädetyt seuraamukset. Komissio vahvistaa kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa tiedot on toimitettava, ottaen huomioon vaadittujen tietojen monimutkaisuuden ja tietojen saamisen kiireellisyyden.
4. Velvollisuus pyydettyjen tietojen antamiseen on yritysten omistajilla tai heidän edustajillaan sekä oikeushenkilöiden osalta henkilöillä, joilla lain tai niiden perustamisasiakirjan mukaan on kelpoisuus edustaa niitä. Jos asianmukaisesti valtuutetut lakimiehet voivat antaa tiedot asiakkaidensa puolesta, asiakkaalla säilyy täysi vastuu, jos annetut tiedot eivät ole täydellisiä taikka ovat virheellisiä tai harhaanjohtavia.
5. Jos yritys ei anna pyydettyjä tietoja komission asettamassa määräajassa tai se antaa tietoja, jotka eivät ole täydellisiä, komissio voi vaatia päätöksellään tietojen antamista. Päätöksessä yksilöidään pyydetty tiedot ja annetaan aiheellinen määräaika tietojen antamiselle. Siinä ilmoitetaan ~~6122~~ artiklan 2 kohdassa säädetyistä

seuraamuksista. Lisäksi siinä ilmoitetaan oikeudesta saattaa päätös Euroopan ~~unionin~~ ~~yhteisöjen~~ tuomioistuimen tutkittavaksi.

Komissio toimittaa samanaikaisesti päätöksensä jäljennöksen sen jäsenvaltion sääntelyviranomaisille, jonka alueella kyseisen henkilön taikka yrityksen kotipaikka on.

6. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja käytetään ainoastaan ~~13 artiklan 4 kohdassa ja 18 artiklassa säädettyihin tarkoituksiin~~ ⇒ tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanon valvontaan ⇐.

Komissio ei ilmaise salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja, jotka se on saanut tämän asetuksen nojalla.

6122 artikla

Seuraamukset

1. Rajoittamatta 2 kohdan soveltamista, jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen ⇒ , 55 artiklan mukaisesti hyväksyttyjen verkkosääntöjen ja 57 artiklan mukaisesti hyväksyttyjen suuntaviivojen ⇐ säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että kyseiset säännökset pannaan täytäntöön. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. ~~Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näistä säännöksistä, jotka vastaavat asetuksen (EY) N:o 1228/2003 säännöksiä, komissiolle 1 päivään heinäkuuta 2004 mennessä ja ilmoitettava komissiolle niihin vaikuttavista mahdollisista myöhemmistä muutoksista viipymättä. Niiden on ilmoitettava niistä säännöksistä, jotka eivät vastaa asetuksen (EY) N:o 1228/2003 säännöksiä, komissiolle 3 päivään maaliskuuta 2011 mennessä ja ilmoitettava komissiolle niihin vaikuttavista mahdollisista myöhemmistä muutoksista viipymättä.~~
2. Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille sakkoja, joiden määrä on enintään yksi prosentti edellisen tilikauden kokonaisliikevaihdosta, jos nämä ovat ~~6020~~ artiklan 3 kohdan mukaiseen pyyntöön vastatessaan antaneet tarkoituksellisesti tai tuottamuksellisesti tietoja, jotka ovat virheellisiä, epätäydellisiä tai harhaanjohtavia, taikka eivät ole antaneet tietoja ~~6020~~ artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla tehdyllä päätöksellä vahvistettuun määräaikaan mennessä. Sakon määrää vahvistaessaan komissio ottaa huomioon ensimmäisen alakohdan vaatimusten noudattamatta jättämisen vakavuuden.
3. Edellä olevan 1 kohdan nojalla säädetyt seuraamukset ja 2 kohdan nojalla tehdyt päätökset eivät ole luonteeltaan rikosoikeudellisia.

↓ 714/2009

6223 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa ~~direktiivin 2009/72/EY~~ [uudelleenlaaditun direktiivin 2009/72/EY, sellaisena kuin sitä ehdotetaan asiakirjalla COM(2016) 864/2] ~~6846~~ artiklalla perustettu komitea.

~~2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklan 1 4 kohtaa ja 7 artiklaa ottaen huomioon kyseisen päätöksen 8 artiklan säännökset.~~

↓ 347/2013

~~23. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16 päivänä helmikuuta 2011 annettua~~ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁴⁴ 5 artiklaa.

↓ 714/2009

~~24 artikla~~

~~Komission kertomus~~

~~Komissio seuraa tämän asetuksen täytäntöönpanoa. Komissio selostaa direktiivin 2009/72/EY 47 artiklan 6 kohdan mukaisessa kertomuksessaan myös tämän asetuksen soveltamisesta saatuja kokemuksia. Kertomuksessa tarkastellaan erityisesti, missä määrin tällä asetuksella on onnistuttu varmistamaan, että rajat ylittävään sähkön kauppaan sovelletaan syrjimättömiä ja kustannusvastaavia verkkoon pääsyn edellytyksiä niin, että edistetään asiakkaiden valinnanvapautta toimivilla sähkön sisämarkkinoilla ja pitkän aikavälin toimitusvarmuutta, sekä missä määrin tehokkaita toivottavaa sijaintia koskevia signaaleja on käytössä. Kertomukseen liitetään tarvittaessa asianmukaisia ehdotuksia ja/tai suosituksia.~~

↓ uusi

63 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artikkelissa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle ... päivästä ...kuuta ...[tämän asetuksen voimaantulopäivä] määräämättömäksi ajaksi 31 artiklan 3 kohdassa, 46 artiklan 4 kohdassa, 55 artiklan 1 kohdassa, 56 artiklan 1 ja 4 kohdassa sekä 59 artiklan 11 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 31 artiklan 3 kohdassa, 46 artiklan 4 kohdassa, 55 artiklan 1 kohdassa, 56 artiklan 1 ja 4 kohdassa sekä 59 artiklan 11 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto.

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä 31 artiklan 3 kohdan, 46 artiklan 4 kohdan, 55 artiklan 1 kohdan, 56 artiklan 1 ja 4 kohdan sekä 59 artiklan 11 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaä jatketaan kahdella kuukaudella.

↓ 714/2009 (mukautettu) ⇒ uusi

64~~25~~ artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EY) N:o ~~714/2009~~ ~~4228/2003~~ 3 päivästä maaliskuuta 2011. Viittauksia kumottuun asetukseen pidetään viittauksina tähän asetukseen liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

↓ 714/2009 (mukautettu)

65~~26~~ artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan ~~3 päivästä maaliskuuta 2011~~ 1 päivästä tammikuuta 2020.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja